ИНТЕРВЮ
Тересита Капоте за Куба преди 55 години и днес
10

ПОДКРЕПА
Над 250 000 са подпомогнати с целева помощ за отопление
2

КАРЛОВО
Двама от поругалите паметника вън от армията
4

БИТКА
Турската армия отвръща на удара
7

ПЕГАС
Антон Дончев за българското „Време разделно”
21

Неделник
И саможертвата, и любовта на Ботев са безсмъртни
14

ДУМА®
ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК
1 лв.
СЪБОТА-НЕДЕЛЯ | 4-5 ЯНУАРИ | 2014 ГОДИНА/23 | БРОЙ 2 (6704)

www.duma.bg

България на първо място по ранно напускане на училище

Над 90% искат професионална квалификация в гимназиите

България е на първо място в ЕС по ранно напускане на училище, сочи проучване на агенция “Медиана”. 17,3 години е средният показател за учениците в Европа, докато у нас той е 14,3 години. Страната заема 9 място по брой престанали да учат преди завършване на средното образование. 91,3% от пълнолетните българи смятат, че гимназиите трябва да дават професионална квалификация на зрелостниците, показва изследването. 88% твърдят, че е добре да имат занаят, а 1/4 от анкетираните споделят, че редовно са печелили пари, докато са учили и работили едновременно. 47% от учещите в средни училища са категорични, че биха приели да се обучават по дуалната система. Около 40% от тях са категорични, че образованието, което получават, ще им помогне да си намерят добра работа. На обратното мнение са 26%, а 36% не могат да преценят.

3

Снимка Пресфото/БТА

Сирийските бежанци от центъра в Харманли са организирали в една от залите на бившите казарми училище, където по няколко часа дневно да изучават английски език. Заниманията са по идея на сирийския учител Мохамед Саид. На учебния процес помагат и доброволката от Хасково Лидия Стайкова и англичанката Джил, живееща в града

„Ако си дал” на Емил Димитров е любимата песен на българите

33

Да отслабнеш (не) е лесно, или яж, моли се и живей

34

България разби Кипър с 3:0 гейма в световна квалификация

38

НЯКОЛКО ДУМИ

Георги ГЕОРГИЕВ

ВРАГ ПРЕД ПОРТИТЕ

Тези дни нервни британски политици и журналисти дебнеха дали след Нова година тълпи от бедни румънци и българи няма да се изсипят на летище “Хийтроу”, за да ошушкат мъгливия им, но пък богат остров. От другия край на Ламанша също не остават назад. Вчера депутатът от Европейската народна партия, германецът Елмар Брок, предложи да се вземат пръстови отпечатъци от източноевропейците, като превантивна мярка срещу измамите със социалната система *(стр. 8)*. Излиза нещо като презумпция за виновност. Други представители на нордическата раса - холандците, също ги тресе в очакване на “варварските орди”. 60% от тях вярвали, че българите и румънците, които ще отидат на работа в Холандия, щели да вършат престъпления. Ама разбира се, какво друго можем да правим?

Уважаеми дами и господа “чисти” европейци, ние разбираме, че ви е тревожно, защото бъдещето вече не изглежда така розово както преди десетина години, но нямаме вина за това. Опасенията ви, че ще ви опоскаме държавите като скакалци, са безпочвени. Вие имате полза от евтиния ни труд, ние имаме полза от вашите пари. Опитът да се отделите от нас с “китайска стена” ще удари преди всичко по вас. Вие ще падате отвисоко, ние сме си вече долу. Но ако ще я караме така, защо беше нужна тази залъгалка с Европейския съюз, “свободното движение” и други такива? Защо, най-вече, бяха нужни жертвите, които правехме? Преди два дни кметът на Лондон Борис Джонсън написа статия със заглавие: “Необходимостта от ЕС е мит, в който ни накараха да повярваме”. Това нали не е вярно, дами и господа от притеснена Европа?

16

ISSN 0861-1343

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

Над 250 000 са подпомаганите за отопление

Увеличението в сравнение с миналата зима е с повече от 41 100 лица и семейства

Броят на подадените молби за целева помощ за отопление за отоплителен сезон 2013/2014 г. е 303 878, отпуснати са 251 876, сочат окончателните данни на Агенцията за социално подпомагане (АСП). Броят на подадените молби-декларации е с 37 424 повече в сравнение с отоплителен сезон 2012-2013 г., което представлява 12,3% увеличение. През миналия отоплителен сезон 2012-2013 г. издадените заповеди за отпускане на помощта са били 210 711 броя, което показва увеличение с 41 165.

За настоящия отоплителен сезон размерът на целевата помощ се запази на 65,72 лв. месечно, но през 2013 г. бяха променени индивидуалните проценти за определяне на диференцирания минимален доход за отопление. Тази стъпка постигна увеличение на границата на достъп до целевата помощ средно с 15 лв. По тази причина хората, получили помощи за топло през тази зима, скачат на 251 876 от 210 711 през миналата.

Общият брой на отказите за тази зима е 52 000, което е с 3743 по-малко от миналия отоплителен сезон. Основна причина за отказите е доход над диференцирания минимален доход за отопление - 28 999 случая, което е 56% от общия брой откази.

Хората, които не са използвали по предназначение целевата помощ за отопление, се лишават от правото да получават такава и през следващия отоплителен сезон. В случаите на констатирана недобросъвестност получената социална помощ се възстановява заедно със законната лихва. На тези основания са санкционирани общо 291 лица и семейства, уточняват от АСП.

Наредба забранява поскъпване на лекарства без рецепта

Аида ОВАНЕС

Лекарствата бе лекарско предписание може да поскъпват до края на април 2014 г. само в рамките на процента на годишна инфлация, както е предвидено в Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти, коментира пред ДУМА Николай Костов, председател на Асоциацията на българските собственици на аптеки. Той припомни, че през пролетта на 2013 г. служебното правителство узакони с наредбата една от идеите на последната здравна министърка на ГЕРБ Десислава Атанасова да бъдат регулирани цените на лекарствата, отпускани без лекарско предписание. Преди година аптекари прогнозираха, че не е изключено след изтичане на този период аптеките да увеличат цените повече, за да компенсират в известна степен изминалия период.

Все повече лекарства по лекарско предписание - независимо дали се отпускат по здравна каса или не, поевтиняват, категорични са аптекари от центъра на София и от кв. "Слатина". По отношение на лекарствата без рецепта мненията на фармацевтите варират от "незначително поскъпване" до "нито със стотинка не са поскъпвали от пролетта до момента". Специално за лекарствените продукти за масова употреба като болкоуспокояващи, температуропонижаващи, сиропи и хапчета против кашлица, препарати против хрема, наблюденията на фармацевтите показват, че няма промяна в цените от началото на зимата до момента.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Около 5 часа в петък сутринта в Ямбол се е запалил лек автомобил "Опел". При разрастването си огънят е обгорил паркираните в непосредствена близост леки автомобили "Субару" и "Ситроен-Ксантия". Причините за възникване на пожара и нанесените щети са в процес на изясняване

Съдът глоби шуменски общински съветник от ДПС за измама

Шуменският районен съд е наложил глоба от 1000 лева за измама на общинския съветник Бирол Адил, който е и общински лидер на ДПС, съобщиха от институцията вчера. Той заедно с кмета на Новосел Фахри Хюсеинов изготвил документ с невярно съдържание, с който селският футболен клуб получил субсидия от общината. Двамата са признали вината си, разкаяли се и затова получили административни наказания, а не предвидените в чл. 309 от Наказателния кодекс до 2 години затвор. В този случай Адил трябваше да напусне и общинския съвет, тъй като би бил с присъда за умишлено престъпление от общ характер.

В хода на делото станало ясно, че през 2012 г. Хюсеинов решил да възроди футболния клуб "Космос", който нямал дейност от 2006 г. За да набави пари, той се обърнал към Адил, който е и член на спортната комисия към общинския съвет. Съветникът му обяснил какво трябва да се направи, за да се кандидатства за средства, и дори сам написал докладна до кмета Красимир Костов. Графологична експертиза доказала, че той фалшифицирал документа, като положил подпис от името на Рамадан Рамаданов и го представил за президент на клуба, което не отговаря на истината. Малко по-късно измамата била разкрита и от общината наредили на Хюсеинов да върне парите. Той обяснил, че вече са купени спортни екипи и топки. Предал ги с протокол, а остатъка от 300 лв. върнал. Независимо от това магистратите наложили на двамата глоби.

Наказанието има възпитателната и превантивна функция и ще бъде достатъчно да повлияе поправително както на обвиняемите, така и на останалите членове на обществото, се казва в съдебното решение.

Променят движението на кръстовището до Семинарията

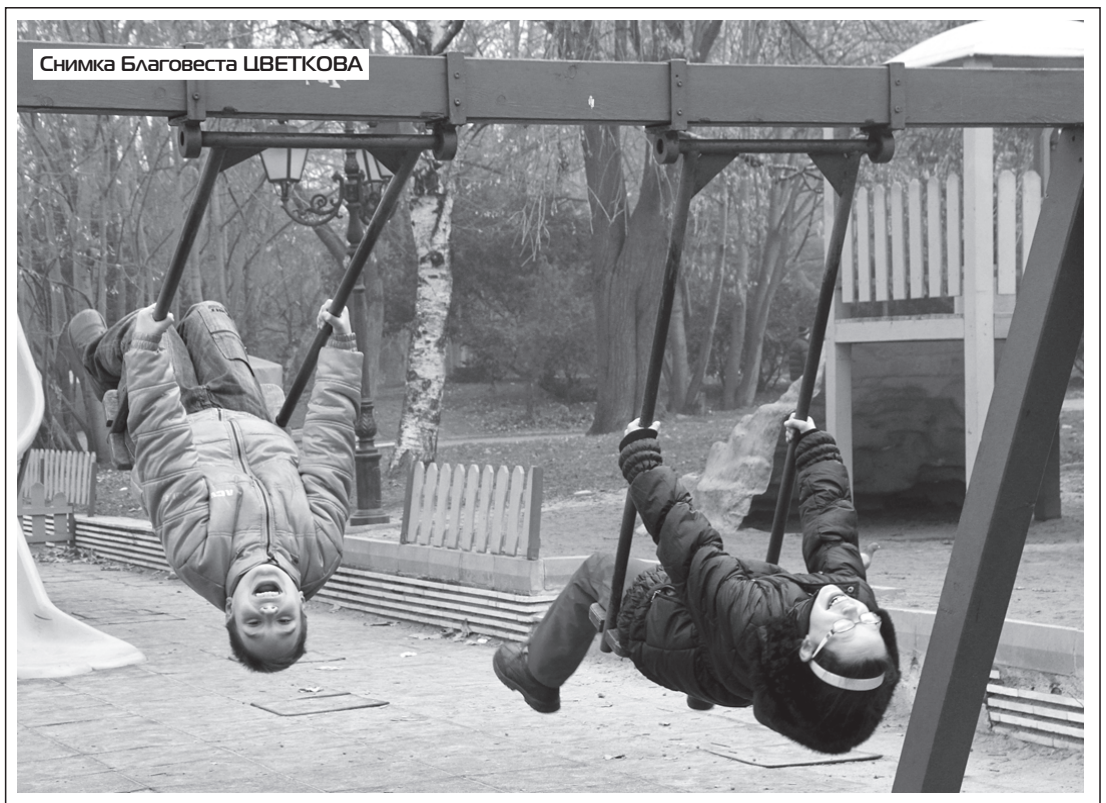
Във връзка с изграждането на кръстовището на бул. "Пейо Яворов" и ул. "Стоян Михайловски" при Семинарията се въвежда нова организация на движението, съобщиха от Столичната община вчера. Промените влизат в сила от 8 януари до 1 март и са заради следващия етап от изграждането на кръстовището на две нива на пътя.

Променят се маршрутите на автобусни линии номера 67 и 88. Първата се движи от кв. "Сименово" по маршрута си и се скъсява до кръговото на бул. "Пейо Яворов" и бул. "Драган Цанков и обратно по маршрута си. Автобусна линия 88 тръгва от ж.к. "Дружба 2" по маршрута си до кръстовището на бул. "Пейо Яворов" и ул. "Стоян Михайловски", направо до Семинарията, наляво по бул. "Джеймс Баучър", наляво по бул. "Черни връх", наляво по ул. "Сребърна" до Зоопарк София - двупосочно по маршрута. Маршрутът на трамвайна линия 18 остава скъсен до пл. "Журналист".

Изместват се спирките по маршрутите на автобусни линии 88 и 120, като спирка ул. "Стоян Михайловски" на бул. "Никола Вапцаров" за автобусна линия №120 в посока ж.к. "Левски Г" се закрива. Въвеждат се временни спирки. Автобусите от линия 88 ще спират на всички трамвайни и автобусни спирки по временния маршрут.

Изчезнали 80 000 лв. дарения за филма за Левски

Пореден скандал се развихри около филма за Левски, режисиран от Максим Генчев. Част от кадрите на стойност 80 хил. лева, заснети с дарения, били присвоени от бившия продуцент на продукцията Маргарита Русева, твърди самият Генчев. "Последният ми продуцент Маргарита Русева от асоциация "Българска кинокласика и култура" с моето име събра 80 хил. лева дарения. Заснех парите на хората, а сега тя иска да ми продаде собствения ми материал. Имаме кадри от Плаково и Карлово, които сега се оказва, че не мога да използвам. Водя дела по този въпрос, но слава Богу, че навреме разбрах за тази далавера, защото ако бяха влезли милиони, щях да се самоубия", разказа пред "168 часа" Максим Генчев. Работата по филма за Апостола започна миналата година и той трябваше да бъде реализиран изцяло с дарителски средства.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Когато си дете, светът може да изглежда добре дори погледнат наобратно...

1/3 ОТ ЖИТЕЛИТЕ НА ЦРЪНЧА И БРЪЩЕН ТРЪГВА НА ГУРБЕТ В ЧУЖБИНА

Около една трета от трудоспособното население на Црънча и Бръщен тръгва през януари на работа в Англия и други европейски страни, съобщиха вчера от кметствата в доспатските села. Заминаващите на сезонна работа стотици гурбетчии са наети за поредна година по договори в чужбина. Неколцина от жителите на Црънча вече са заминали към Англия, а преобладаваща част от гурбетчиите ще пътува след 10 януари. Близо 500 жители на двете родопски села работят в чужбина - Великобритания, Германия, Холандия, Испания, Гърция и др.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

„За съжаление, ние ще губим мозъци, а ще получаваме пенсионери-пияндури, тъй като повечето от тези чужденци, които се заселват в България, са такива"

ДИРЕКТОРЪТ НА НИМ БОЖИДАР ДИМИТРОВ КОМЕНТИРА МИГРАЦИОННИТЕ ПРОЦЕСИ

Над 90% от българите искат професионална квалификация в гимназиите

България е на първо място в ЕС по напускане на училище още в 7-8 клас, сочи проучване на „Медиана"

91,3% от пълнолетните българи смятат, че средното образование трябва да дава професионална квалификация. На същото мнение са 78,3% от гимназистите. Това показват две изследвания на агенция "Медиана", поръчани от евродепутата от ПЕС Ивайло Калфин и от делегацията на българските социалисти в Европейския парламент за дуалната система на обучение.

Данните сочат, че при завършилите средно общо образование с професионална квалификация времето, в което са без работа, е почти два пъти по-кратко, отколкото при тези без професионална квалификация, или съответно година и 5 месеца срещу 2 години и 5 месеца. 88% от гимназистите смятат, че е добре да имат занаят. 1/4 от анкетираните споделят, че са печелили пари, докато рядко и случайно са работили. Забелязва се ясна тенденция на увеличаване на дела на работещите ученици от 10 и 12 клас, като в последната година от гимназията една пета работят всеки ден или повече от веднъж седмично. 47% от учещите в средни училища са категорични, че биха приели да се обучават по дуалната система, ако имаше такава възможност. По-малко от 40% смятат, че образованието, което получават, ще им помогне да си намерят добра работа. На обратното мнение са 26%, а 36% не могат да преценят.

47% от учащите биха приели да се обучават по дуалната система, заяви Ивайло Калфин

Директорът на "Медиана" Кольо Колев посочи, че България е на 9-о място от 27-те страни в ЕС по рано напуснали училище преди навършване на средното образование, но е на първо място по години. По думите му, ако средният показател за ЕС е 17,3 години, у нас тийнейджърите напускат училище средно на 14,3 или след завършване на основното образование в 7-8 клас. Голяма част от тези млади хора си задават въпроса какво ще правят оттук нататък, поясни социологът. Те си дават сметка, че ако останат още 5 години в училище получават диплома, която е само лист хартия, уточни той. Колев посочи, че в другите страни има различни форми, с които успяват да задържат младите хора след 7-8 клас, в това число и различни образователни степени и квалификационни програми, с помощта на които гимназистите могат да завършат, но и да получат квалификация.

"Дуалната система работи много добре в страните, в които има ниска безработица, но причинно-следствената връзка е по-скоро обратната - безработицата при младежите е ниска там, където има подобна система. При нея в последните години от средното образование младите хора съчетават работа в предприятия с довършване на средното си образование", обясни Ивайло Калфин. Резултатът е, че на 18 или 19 години младите хора имат диплом за средно образование, имат сертификат за професионална квалификация и значителен стаж в предприятия, поясни той. Калфин подчерта, че именно липсата на стаж е един от проблемите за намиране на работа.

Въвеждането на дуалната система у нас изисква промени в законодателството, но би могла да се въведе пилотно, смята Калфин. По думите му това може да стане най-рано през учебната 2015/2016 г. Има вече заявен значителен интерес от фирми, основно от страни, в които тази система работи и те я познават, твърди Ивайло Калфин.

„Окупаторите" на ЮЗУ изобщо не стоят в университета

Ерол ЕМИЛОВ

Няколкото студенти, обявили себе си за "окупатори" на Югозападния университет, излъгаха цялата общественост, че са били затворени в 501 аудитория на висшето заведение, научи ДУМА.

Мариела Монева и Благовест Гавазов, познати от протестите срещу областния управител на Благоевград Муса Палев, влизат и излизат от университета, когато си поискат и после пак се връщат, за да демонстрират "гражданската си позиция".

Монева бе забелязана на коледния "протест", който претърпя пълно фиаско и повече приличаше на приятелска сбирка, а дни преди това се оплакваше, че е заключена в ЮЗУ за цялата ваканция.

Гавазов пък е засичан да посещава местни заведения и да гледа футболни мачове. Двамата са били заедно в университетската стая само по време на прякото включване по БТВ. Дни по-рано ректорът професор Иван Мирчев обяви, че в университета полицаи не са идвали, каквато информация бе тиражирана. Той обясни, че практиката е през ваканциите токът и парното да се изключват, тъй като университетът остава празен.

БОРИСОВ ПРИЗНА, ЧЕ НЕ ТОЙ СИ Е ПРАВИЛ ПАРТИЯТА

Бойко Борисов почти си призна, че не той е правил партия ГЕРБ. В статус във фейсбук вчера, предназначен да обори слуховете, че смята да се оттегля от председателското място, лидерът на опозицията е написал буквално следното: "Искам на всички тези анализатори, които се упражняват по проекта на Изпълнителната комисия на ГЕРБ, зам.-председатели и дори по моето оттегляне, да им кажа, че дълбоко не са познали, дълбоко грешат. Този път предложенията и решенията ще дойдат лично от мен, носейки цялата отговорност за партията, никой друг освен мен не е запознат с тези планове, за да се правят подобни анализи". Фразата "този път предложението и решенията ще дойдат лично от мен" намеква, че предния път Борисов не е имал думата.

Лидерът на ГЕРБ посича амбициите на младите технократи в партията като Томислав Дончев, Лиляна Павлова и Владислав Горанов за партийно израстване, защото обявява следното: "Най-бързият начин някой да се провали в ГЕРБ и да не бъде издигнат, е като почне да се саморекламира в медиите. Напълно съм наясно, че партията трябва да бъде отворена не само за нови и успели хора, но и за доказали се и лоялни членове, които са работили добре и са натрупали опит". Във фейсбук-откровенията си Борисов обяснява, че се е забавлявал много с интерпретациите за това, че се оттеглял. Той чисто по човешки се бил оплакал, че имал нужда да си почине. "Аз си починах много добре около празниците, изпратих една година, трудна за мен и в здравословен план, но вече се чувствам страхотно, в прекрасна форма съм", самонапомпва се Борисов.

ПРЕДЛАГАТ ОПЕРАТОРИТЕ ЗА СПЕШНИ ПОВИКВАНИЯ ДА РАБОТЯТ НА ЕДНО МЯСТО

Операторите, които приемат спешните повиквания, отправени към полицията, пожарната и бързата помощ, да работят на едно място, в една зала. Това предложиха вчера от Асоциацията на работещите в спешната помощ, дни след като екип на линейка бе нападнат и заплашен от врачанин. От асоциацията твърдят, че агресията срещу спешните екипи нерядко е породена от закъснението на линейките, а то от своя страна - от слабата организация при приемането на спешните повиквания.

Специалистите са на мнение, че тази агресия не може да бъде възпитавана с промени в законодателството, заради което е необходимо във всяка линейка да има GPS система и паник бутон, при натискането на който да се сигнализира до най-близко намиращия се полицейски екип.

За да може и без това малкото спешни екипи в страната да бъдат бързи и адекватни в работата си, е необходимо да има обща комуникация между всички служби за спешно реагиране, посочи председателят на асоциацията д-р Десислава Кателиева. "Няма как една служба да приема повикването, да го препредава на друга служба и по този начин да се гарантира, че този, който наистина има нужда от екип, ще бъде обслужен с приоритет пред всички останали. Редно е службите, които приемат спешните повиквания, да се намират на едно място", каза тя.

Поклонения по случай 166-годишнината от рождението на Христо Ботев

Министърът на отбраната Ангел Найденов ще участва днес от 13 часа в тържественото отбелязване на 166-ата годишнина от рождението на Христо Ботев пред паметника на поета-революционер в Борисовата градина. По време на честването ще се проведе военен ритуал по поднасяне на венци и цветя, в който ще се включат военнослужещи от Националната гвардейска част, ще бъде изнесен и музикално-поетичен рецитал.

По традиция военнослужещи от Българската армия ще участват в тържествата по повод отбелязването на годишнината от рождението на поета в Калофер, Пловдив, Стара Загора, Горна Оряховица, Варна, Бургас и Смолян.

www.duma.bg
ДУМА
СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

Протестиращи нахлуха в областната управа на Варна

50 души недоволстваха, че е спряно решението за преименуването на местности

Около 30 протестиращи нахлуха в сградата на областната управа на Варна вчера по обед. Недоволството им бе предизвикано от решението на областния управител Иван Великов да отмени всички над 80 решения, взети на последното заседание на общинския съвет. Сред тях са преименуването на десетки местности, носили досега турски, арабски и гагаузки названия, намаляването на такса смет, на данъка за автомобили и туристическия данък.

Аргументът за отмяната на решенията от цялата декемврийска сесия бе, че те не са законни, защото сесията е била проведена в разрез с правилата - трябвало да е в сряда, а не в петък.

Обжалването е станало в последния възможен момент - 27 декември, съобщи общинският съветник Костадин Костадинов, който водеше протестиращите. Според него отменянето на всички решения било коварен план да падне именно решението на общинския съвет 215 варненски местности да си върнат българските названия.

Великов излезе пред протестиращите, за да говори с тях. Нямам нищо против смяната на имената и всички останали решения, заяви Иван Великов. Той отново обясни, че е върнал за преразглеждане решенията на общинския съвет заради нарушаване на правилника за работата му. “Ако бъде спазен законът, няма да ги спра, разбира се. Правилата в тази държава трябва да се спазват”, посочи той. Областният управител бе категоричен, че не му е оказван политически натиск, няма да подаде оставка и би си тръгнал само ако Министерският съвет реши да го освободи.

Протестиращите изсипаха чувал с червени фесове пред кабинета на Великов. Те заявиха, че ще сезират прокуратурата за държавна измяна. В размяната на реплики след това се стигна до конфликтна ситуация и областният управител се принуди да извика полиция, за да укроти разгорещените страсти.

Според Костадин Костадинов областният управител бил изпълнил заповедта на “незаконната турска партия ДПС”. Той поиска обяснение от губернатора колко пъти се е срещал с турския консул в Бургас. Великов обясни, че е разговарял с консула веднъж, но това било, когато турският консул отишъл да се запознае.

Областният управител Иван Великов отказа да приеме “подаръка” на протестиращите - един чувал с турски фесове

Двама от поругалите паметника в Карлово напускат армията

Двама от четиримата военнослужещи, участвали в оскверняването на паметника на братята Евлоги и Христо Георгиеви в Карлово, са напуснали армията. Това обяви вчера ген. Димитър Шивиков, командир на 61 Стрямска механизирана бригада. Той обясни, че предстои да се реши дали да бъдат съдени или не. “След разговор с мен те преценихa, че е по-добре да напуснат нашите редици и казаха, че не се чувстват достойни да служат в армията. Аз сам подписах молбите им за напускане и те не са вече при нас от началото на новата година”, уточни ген. Шивиков. Другите двама от компанията, които също са военни, но не са участвали в побоя, са наказани с последно предупреждение за уволнение. Наказанието е заради това, че са станали свидетели на гаврата, но не са реагирали и не са спрели побоя, поясни ген. Шивиков.

ДУМА припомня, че трима униформени и един цивилен служител от бригадата са обвинени, че на 8 декември в извънработно време са обругали паметника на спомоществователите на Софийския университет, а след това са пребили 23-годишния Ивайло Пръмов, направил им забележка. По-късно Военната прокуратура подхвана ромите-войници за поругаването на паметника и за побоя. Ще бъда безкомпромисен към прояви на военнослужещи, които петнят авторитета на Българската армия, заяви тогава министърът на отбраната Ангел Найденов.

НАД 400 000 БЪЛГАРИ ПРАЗНУВАТ НА ЙОРДАНОВДЕН И ИВАНОВДЕН

Над 100 000 българи празнуват имен ден на Йордановден, а над 300 хиляди - на Ивановден, сочат данните на Националния статистически институт. В края на 2013 г. мъжете с името Йордан са 54 хиляди, а жените, именувани Йорданка - 41 хиляди. Богдан и Богдана са съответно 4100 и 3500. Близо 168 хиляди са мъжете, носещи името Иван, 13 хиляди - Калоян, 7 хиляди - Ивелин, а 3 хиляди - Йоан.

Сред жените, празнуващи на Ивановден, най-много са носещите името Иванка - 65 хиляди, следват Ваня - 16 хиляди, Йоана и Ивелина - по 14 хиляди, Ива - 9 хиляди, и Ивана - 7 хиляди. От родените през 2013 г. 1043 деца ще празнуват за първи път своя имен ден на Йордановден, а 3139 - на Ивановден.

В края на 2013 г. личните имена на постоянно живеещите в страната лица са повече от 68 хиляди вида. Разнообразието им сред жените е по-голямо от това при мъжете. Близо 30 хиляди са личните имена на силния пол, докато при нежните половинки те са над 38 хиляди. Най-разпространени сред мъжете в страната са имената Георги - 173 хиляди, Иван - 168 хиляди, и Димитър - 129 хиляди. Следват Николай - 95 хиляди, Петър - 78 хиляди, Христо - 64 хиляди, както и Александър, Стефан, Йордан, Васил и други. От всички мъже близо 1349 хиляди, или 38,2%, притежават 20-те най-разпространени лични имена.

Най-често срещаните мъжки мюсюлмански имена са Мехмед - 16 хиляди, Ахмед - 14 хиляди, и Мустафа - 12 хиляди. Разнообразието на имената при жените е много по-голямо. Близо 726 хиляди жени носят 20-те най-разпространени женски имена в страната. Най-разпространеното име сред жените е Мария, следват Иванка, Елена и Йорданка.

ИЗПЛАТИХА ВСИЧКИ ЗАПЛАТИ НА МИНЬОРИТЕ ОТ МИНА „ЧЕРНО МОРЕ”

Всички дължими суми до края на годината са изплатени на миньорите от Мина “Черно море”-Бургас ЕАД. Това съобщи вчера Чавдар Миколашев, председател на КНСБ в рудника. Той добави, че преговорите с ръководството на мината са преминали успешно и в момента се изпълняват исканията на миньорите.

Основното желание на работниците бе да се преразгледа начинът за формирането на заплатата и да се премине към бригадно заплащане. Това означава, че при изпълнение на планово задание, което е за месеца, от спомагателен работник до майстор-миньор ще се получават бонуси към заплатата. Миньорите от рудника протестираха на 16 октомври 2013 г. 49 души от нощната смяна не излязоха близо 18 часа от мината. Те получиха подкрепа и от колегите им от дневната смяна. Повод за недоволството им беше неизплащане на заплатите от август и септември. Още същия ден им бяха изплатени заплатите за август и аванс за септември.

ВСС ИЗБИРА НА 16 ЯНУАРИ ПРОКУРОР НА СОФИЯ

Висшият съдебен съвет се събира на 16 януари и ще се опита за втори път да избере прокурор на ключовата Софийска градска прокуратура, стана ясно вчера. Тя е единствената, която разследва лица с имунитет като депутати, министри и магистрати. Шефът на Столичната районна прокуратура Христо Данев и следователят Бойко Атанасов са двамата кандидати. Данев е прокурор от юни 2001 г. и е начело на столичното държавно обвинение от април м.г. Той пое поста след кончината на тогавашния началник Александър Налбантов. Атанасов е следовател от 2002 г. Той беше конкурент на Николай Кокинов за СГП през 2011 г. и атакува преизбирането му, но загуби делото във Върховния административен съд. ДУМА припомня, че постът е вакантен след оставката на Кокинов. Той напусна заради изтеклия запис на скандален разговор с бившия премиер Бойко Борисов, който съдържаше нецензурни и обидни реплики по отношение на представители на съдебната власт.

БУМ НА НЕДОНОСЕНИ БЕБЕТА В ШУМЕНСКАТА БОЛНИЦА ПРЕЗ 2013 Г.

142 са родените недоносени бебета в шуменската болница през 2013 г. и техният брой е двойно по-голям от този през 2012 година, обяви д-р Севдалина Стойкова, началник на неонатологично отделение към МБАЛ Шумен вчера.

По думите ѝ родените преждевременно малчугани са 11,43% от общо 1372 деца. “Доста от недоносените са се родили с екстремно ниско тегло. 15 от тях с тегло под 1,5 кг и 195 деца са родени с тегло от 2 до 2,5 кг”, уточни д-р Стойкова. Според нея за осъществяване на неонатологична помощ отделението има нужда от нов транспортен кувьоз и от респиратор. От живо родените 1372 бебета, момичетата са 701, а момчетата – 683. В шуменската болница през изминалата година са родени тризнаци и 19 двойки близнаци, допълни д-р Стойкова.

КАМЕРИТЕ В БОРИСОВАТА ГРАДИНА РАЗКРИВАЛИ 70% ОТ ПРЕСТЪПЛЕНИЯТА

Камерите, които бяха монтирани преди време в Борисовата градина, могат да помогнат при разкриването на 70 на сто от престъпленията там. Това заяви директорът на Дирекция “Обществен ред и сигурност” в Столичната община Красимир Димитров по повод инцидента от четвъртък, при който клошарка изгоря в изоставена сграда в Борисовата градина. “Това е изоставена постройка срещу едно заведение, което е в Борисовата градина. Там две лица са влезли вътре и са запалили огън, при което едната жена е изгоряла, а другата е с леки наранявания вследствие на пожара”, обясни Димитров. По думите му поради многото събрани боклуци пожарът бързо се е разраснал и не е имало възможност за реакция. Иначе има видеонаблюдение и общинска полиция, която патрулира в Борисовата градина.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Много столичани и техните деца използват топлите януарски дни, за да се попързалят на зимната площадка на езерото "Ариана"

БТПП иска равноправно участие на социалните партньори в НЗОК

Българската търговско-промишлена палата, след като разгледа проекта за промени в Закона за здравното осигуряване, категорично възразява срещу съотношението на броя представители на държавата и на социалните партньори в органите на управление на Здравната каса, завявяват от палатата. Според ръководството то й така се нарушава паритетът на участие на държавата и на работодателските и синдикалните организации в решаването на стратегически въпроси, свързани с НЗОК. Определеният брой от 5 държавни представители в 9-членния Управителен съвет на НЗОК е предпоставка единствено с гласовете от квотата на държавата да се вземат решения, свързани с контрола върху изпълнението на бюджета на касата, върху дейността й и върху оперативната дейност на директора й, за сключване на договори за заеми, за разходване на средства от резерва й, твърдят от ПТПП. Във връзка с преминаването на съответните служители на касата от служебно към трудово правоотношение следва изрично да се гарантира, че след предвиденото прекратяване на служебните им отношения със същите служители задължително ще се сключи трудов договор. В противен случай се създават основателни съмнения, че новата законова разпоредба може да бъде използвана за произволно отстраняване от длъжност на служители, пише в прессъобщението.

ХАСАН АДЕМОВ:

Пенсионната система все още е риск за фискалната стабилност

Правителството не било обсъждало по-висок данък за доходи над 2700 лв.

Пенсионната система поставя под съмнение фискалната стабилност на държавата, заяви социалният министър Хасан Адемов. Причината за рисковете е, че през последните години пенсионната система е била използвана за решаването на проблемите в други сектори. За пенсии сега отиват 8,1 млрд. лв. годишно, от които 5 млрд. лв. идват от данъци, а останалите - от осигурителни вноски. "Ако имаме проблеми на пазара на труда и продължим с ранното пенсиониране, ще изпаднем в ситуацията да не плащаме и този нисък размер на пенсиите. Замразяването на възрастта и стажа, в сила от 1 януари, са мерки за увеличаване на дефицита, трябва да съхраним финансовата стабилност на пенсионната система и да разположим отделни мерки във времето", каза Адемов. Гъвкавото пенсиониране не е затворена страница, но трябва да бъде съобразено с останалите мерки и елементи от управленската програма. Не може да действаме прибързано и с неправилни действия да сринем пенсионната система, смята социалният министър. Той обясни отказа на социалистите от едно от основните им предизборни обещания в областта на пенсионирането - създаването на възможност за по-ранно пенсиониране, с факта, че 2013 г. е била рекордна по ниска раждаемост от 1946 г. и населението намалява и застарява.

Адемов коментира и различията в позициите на БСП и ДПС за плоския данък. "Вижда се, че няма съгласие по този въпрос между двете партии, дискусията продължава в търсене на най-доброто решение. То минава през прозрачна и предвидима данъчна система. Резки промени не са за предпочитане", обобщи Адемов.

Наскоро лидерът на социалистите Сергей Станишев припомни предизборното обещание за въвеждане на диференцирани ставки, като хората с доходи над 2700 лв. месечно плащат 15% данък. Завчера Йордан Цонев заяви, че ДПС няма да подкрепи идеята.

Адемов подчерта, че не може да се говори за коалиционно споразумение, за такова може да става дума само преди съставянето на правителство, сега вече е късно. По-рано вчера евродепутатът от БСП Ивайло Калфин поиска коалиционно споразумение, за да има прозрачност. В програмата на кабинета са записани само политики, които са приети и от двете страни, а очевидно промените в данъчната политика не са сред тях. Затова коалиционното споразумение при всички положения би било един от добрите инструменти за по-голяма яснота при управлението, смята Адемов.

МТСП настоява за изработване на механизъм за определяне на минималната заплата с обективни критерии като линията на бедност, средната заплата, инфлацията, обясни министърът.

Свещеници се страхуват от бламиране на избора за Неврокопски митрополит

Ерол ЕМИЛОВ

Страхуваме се от възможността изборите за нов Неврокопски митрополит да бъдат бламирани, заявиха на пресконференция вчера свещеници от Неврокопската епархия. Те излязоха с декларация по повод кадровите промени, които временният митрополит Дометиан направи в Санданската духовна околия.

Според тях водачът на Неврокопската митрополия е извършил промените, без да се допита до епархийския съвет, което не е съобразено с правилата на църквата. Според устава на БПЦ Дометиан има две основни функции - да управлява овдовялата епархия и да проведе избори за нов митрополит.

"Ние искаме изборите да не се отлагат. Но чуваме слухове, че те ще бъдат бламирани, за да се спечели време", сподели отец Стефан Александров, председател на храма в Гоце Делчев. Секретарят на епархията пък разкри, че има опит да се опетни паметта на блаженопочиналия митрополит Натанаил с документ, чието местоположение е било неизвестно в продължение на 6 месеца и се отнася за избор, проведен от него.

Свещениците са недоволни и от списъка с избирателите на нов духовен водач на православните християни в Пиринско. По думите им в него има имена на хора, които са гонили двама висши духовници от богослужения в църкви.

16 СТОЛЕТНИЦИ ОТ ВАРНА ПОСРЕЩНАХА НОВАТА ГОДИНА

16 столетници с адресна регистрация във Варна посрещнаха 2014 г., сочат данните на отдел "Гражданска регистрация" на общината. Деветима от тях са представителки на нежния пол. Най-възрастната варненка през февруари ще навърши 106 години. Тя е родена през 1908 г. и в момента живее във Франция. Веднага след нея се нарежда господин, роден през 1909 г., който също е зад граница. Третото място в нестандартната класация отново заема дама, родена през 1910 г., а на опашката е с три години по-млада жена с настоящ адрес във Франция. От останалите в статистиката двама дълголетници са родени през 1911 г., петима - през 1912 г., шестима - през 1913 г. Шестима столетници имат настоящ адрес извън страната, като по официални данни нито един от тях не е напуснал Европа. Освен във Франция, има хора с адресна регистрация в Гърция, Турция, Белгия и Унгария.

ШЕСТ ДЕЦА БЕЗ РОДИТЕЛИ СА НАСТАНЕНИ В ИМИГРАНТСКИЯ ЦЕНТЪР В КОВАЧЕВЦИ

Шест непридружени деца пребивават в Центъра за временно настаняване на имигранти в Ковачевци, съобщи вчера председателят на Областния кризисен щаб Галина Никодимова. Те са на възраст до 17 г. и са влезли в България без родители. По времето на престоя им в лагера в Ковачевци опека над тях са поели семейства от народностната общност, към която принадлежат. Обмисля се извеждането им в бъдещ център за непридружени лица, който ще бъде организиран в с. Баня, посочи Никодимова. В Центъра за временно настаняване на имигранти в Ковачевци има 361 души. Вчера той беше посетен от представители на Върховния комисариат за бежанците към ООН. Направена е кадрова промяна в ръководството на Центъра за временно настаняване. Директор на базата, която е на подчинение на просветното министерство, от началото на тази година е Монка Стойнева.

В цялата страна нараства броят на болните, което дава основания да се очаква грипна епидемия. В някои области по празниците са регистрирани двойно повече случаи на актуалните за сезона вируси, стана ясно вчера.

През настоящия сезон сме атакувани от три грипни вируса, както предупредиха още преди няколко месеца от Световната здравна организация. Това са два вируса от типа А - познатият щам H1N1 и H3N2 Виктория, както и вирус от типа Б.

Повишение на заболеваемостта с близо 40% отчитат лекарите в Хасковско. Освен с остри респираторни заболявания все по-често идват хора с грипни симптоми.

Очаква се болните да се увеличат след края на ваканцията. Според последните данни от Информационната система за събиране и анализиране на броя на болните от грип и остри респираторни заболявания, нивото на интензивност на епидемичния процес е ниско, като общата заболеваемост за страната е 35 на 10 000 души. Информацията обаче е от последната седмица на миналата година.

www.duma.bg
ДУМА СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

СПОРЕД ИПИ

До 30 април работим за държавата, после - за себе си

През тази година българите ще изработват средно по 228 млн. лв. за един календарен ден

Точно до 30 април ще работят българите, за да си платят данъците през 2014 година. Образно казано, това е денят, в който гражданите ще спрат да работят за държавата и ще започнат да работят за себе си, предаде БГНЕС. Наричат този ден - Ден на свобода от правителството, а по света е известен като Tax Freedom Day, се казва в анализ на Института за пазарна икономика. През настоящата година денят на свобода от правителството се пада точно преди т.нар. "Ден на труда", както беше и през миналата година.

В България денят на свобода от правителството традиционно се пада някъде в края на април или началото на май, като по-ранното му настъпване през последните 5-6 години се дължи до голяма степен на притиснатите от кризата приходи и поддържането на бюджетен дефицит.

Ако продължим със символичната сметка, то от 1-ви до 5-и май са дните, когато данъкоплатците ще бъдат "освободени" от работа за държавата, тъй като тя ще финансира част от харчовете си със заеми - това е предвиденият дефицит в Бюджет 2014. Тези 5 дена рано или късно ще бъдат отработени в полза на държавата и ние ги наричаме "дни за отработване".

Методологията за пресмятането на тази символична дата е сравнително проста - сравняват се консолидираните приходи (без помощите) в държавния бюджет с прогнозния БВП на страната. За цела се използват само официални данни или прогнози на правителството. Взимат се приходите, а не разходите, тъй като именно те показват какво се изземва от гражданите и бизнеса през текущата година. Помощите не се включват, тъй като те не идват директно от джобовете на българските данъкоплатци - основно това са европейски средства.

През 2014 г. българите ще изработят средно по 228 млн. лв. за един календарен ден, измерено чрез очаквания БВП (заложен в Бюджет 2014). Следователно през текущата година са необходими 120 дни, за да се изработят предвидените над 27 млрд. лв. национални приходи в бюджета. Дните за отработване се появяват заради заложения дефицит от 1,1 млрд. лв.

Използването на официалните прогнози на правителството е най-коректният начин да се направи тази сметка, но това не означава, че реалността ще бъде точно такава. Например при пресмятането на датата за 2010 г. също бяха използвани официалните прогнози, но те се разминаха сериозно с реалностите - срива на приходите и появата на дефицит премести деня доста порано от първоначално очакваното.

ДО КРАЯ НА ЯНУАРИ ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ ИЗБИРАТ КАК ДА СЕ ОБЛАГАТ ДОХОДИТЕ ИМ

Физическите лица, които са регистрирани като земеделски производители и едновременно с това са регистрирани по Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС), вече ще имат право да избират реда за облагането на доходите от дейността им.

Тези доходи ще се облагат с данък върху годишната данъчна основа от стопанска дейност като едноличен търговец само ако земеделският производител избере този ред на облагане. Изборът ще става с декларация, която за 2014 г. ще се подава в срок до края на януари 2014 г. В случай, че земеделците не подадат такава декларация за доходи, придобити след 01.01.2014 г., те ще се облагат с данък върху общата годишна данъчна основа, като при формирането на облагаемия доход ще могат да приспадат само нормативно-определените разходи (60 или 40 на сто в зависимост от вида на произвежданата продукция).

Образец на декларацията по чл. 29 а, ал. 4 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица, с която се упражнява правото на избор за облагане с данък върху годишната данъчна основа от стопанска дейност като едноличен търговец, както и повече информация за облагането на доходите на земеделските производители може да се намери на сайта на приходната агенция www.nap.bg. Декларацията се подава лично от земеделския производител или негов упълномощен представител в териториалната дирекция на НАП по постоянен адрес на физическото лице. Декларацията може да се подаде и по пощата, с обратна разписка.

Държавният дълг е 6,78 млрд. евро

Държавният дълг в края на ноември 2013 г. е 6,78 млрд. евро, от които вътрешният е 3,13 млрд. евро, а външният е 3,65 млрд. евро. Това показват данните на водения от Министерството на финансите официален регистър на държавния дълг. В номинално изражение дългът нараства приблизително с 59 млн. евро в сравнение с нивото, регистрирано в края на октомври. Това се дължи преди всичко на емитирането на съкровищни облигации на вътрешния пазар през месеца. В края на отчетния период делът на държавния дълг към прогнозния за 2013 г. брутен вътрешен продукт (БВП) възлиза на 16,8%, като 9% е външен държавен дълг, а 7,8% вътрешен държавен дълг.

В структурата на държавния дълг в края на периода вътрешните задължения заемат дял от 46,2%, а външните - от 53,8 процента. Валутната структура на дълга в края на ноември е 53,2% - в евро, 32,8% - в левове, 12,6% - в долари и 1,3% - в други валути. Плащанията по държавния дълг през ноември са за 39 млн. лв., а по отношение на валутната композиция на плащанията от началото на годината най-съществен е делът на деноминираните в евро - 62,1%, следвани от 33,4% в лева и 4,2% в долари.

Държавно-гарантираният дълг през ноември 2013 г. достига 407,8 млн. евро. В номинално изражение той бележи намаление с близо 8,8 млн. евро в сравнение с нивото, регистрирано в края на предходния месец, което е резултат основно от извършените през месеца погашения по външните държавно-гарантирани заеми. Към края на ноември вътрешните държавни гаранции са в размер 16,6 млн. евро. Съотношението държавно-гарантиран дълг/БВП е 1 процент.

Започна работа звеното за контрол на рисковите стоки

Данъчните стартираха звеното за контрол на рискови стоки. Звеното беше създадено, за да противодейства на ДДС злоупотребите при сделки с участието на български търговци с контрагенти от ЕС. Още в първата смяна от работата на новосъздаденото звено за фискален контрол, което следи движението на рискови стоки между България и Гърция и Румъния, беше установено нарушение на закона, съобщиха от Националната агенция за приходите (НАП). Български камион, превозващ пилешки бутчета, е влязъл на територията на страната на 1 януари 2014 г. през Оряхово. Първоначално представителят на превозвача е посочил едно място за разтоварване на стоката, впоследствие друго населено място, но във времето за разтоварване камионът със стоката не се е появил.

На фирмата получател на стоките е възложена съвместна проверка с полицията, ще бъдат наложени запори и ако до 24 часа не бъде представено обезпечение в размер от 30% от пазарната цена на стоката, пилешките бутчета ще бъдат конфискувани от НАП.

От началото на годината специално звено за фискален контрол следи движението на стоки по границите на България с Румъния и Гърция. Сред рисковите от данъчна гледна точка са зърно, брашно, олио, плодове и зеленчуци, месо и месни произведения, захар и други стоки. Контролът се осъществява първо на границите, а впоследствие и на местата, където се разтоварват стоките във вътрешността на страната, от мобилни екипи на НАП.

В ТОП 10 СМЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ДЕСТИНАЦИИ ЗА 2014 Г.

Невероятните плажове, мекото време, ниските цени, красивите исторически градове и дружелюбните хора превръщат България в една интригуваща туристическа дестинация според британското издателство на туристически пътеводители Rough Guides. То е класирало страната ни на осмо място сред 10-те топ туристически дестинации за 2014 г.

От изданието отбелязват, че България е по-евтина алтернатива за почивка на Хърватия, тъй като в момента има доста по-малко туристи. Според Rough Guides българските черноморски курорти привличат най-много посетители, но карането на ски, планинският туризъм и планинското колоездене стават все по-популярни, особено на Витоша, която се намира до столицата София, в Родопите на юг и в Рила.

От изданието също така са посочили няколко неща в страната, които не са за изпускане, като сред тях са храм-паметникът "Свети Александър Невски", Рилският манастир, Старият Пловдив, Витоша, Копривщица, баровете по черноморското крайбрежие, киселото мляко и наблюдаването на птици в естествената им среда.

След България в класацията на топ дестинациите за настоящата година се нарежда Македония, а челната десетка се оформя от Филипините. Най-интересната туристическа дестинация за 2014 г., според Rough Guides, е Етиопия, следвана от Мадагаскар и Бразилия. По-нататък в класацията преди България се нареждат Турция, Грузия, Руанда и Япония.

Вашето
ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД
9 12 80
София, ул. "Житница" N 23
ТАКСИ
Ви чака!
тел.: 02 855 60 12
факс: 02 855 50 04
e-mail: taxi_expres@abv.bg

Тръгна изкупуването на тютюн в Източните Родопи

Две от шестте фирми, сключили договори с тютюнопроизводители от Източните Родопи, са започнали да изкупуват миналогодишната реколта, информира БНР. Кампанията е стартирала в района на община Кирково. Според кметове на общини, сред стопаните има известно напрежение. По техни данни над 6000 производители в област Кърджали все още очакват купувач на продукцията си.

Екстремното време над Великобритания ще продължи с поройни дъждове, силни ветрове и високи вълни, предупреди министърът на околната среда Оуен Патерсън и подчерта, че страната е изправена пред "необикновено време". След 10 буреносни дни, през които над 130 000 къщи вече са наводнени в цялата страна, Агенцията за околната среда подаде 167 предупреждения за стихийни наводнения

Турската армия отвръща на удара

Генералният щаб на въоръжените сили обжалва осъждането на офицери за заговор

Генералният щаб на турската армия заведе иск срещу осъждането на стотици висши военни по две дела за заговор срещу ислямо-консервативното правителство, разтърсено от безпрецедентен корупционен скандал. Армията официално депозира на 27 декември иск в този смисъл пред Бюрото на прокурора в Анкара, за да се насрочи ново дело, уточнява телевизия НТВ. На 2 януари Генералният щаб пък сезира прокуратурата заради извършени фалшификации по време на шумните съдебни процеси срещу действащи и запасни военнослужещи, като мега делата "Ергенекон" и "Байлоз" (Операция "Чук"), съобщи електронното издание на вестник "Милиет".

Позицията на юрисконсултите на Генералния щаб е, че в хода на съдебните процеси са извършени фалшификации и са изфабрикувани доказателства, очернящи турската армия. Предприетото действие от турските военни идва (случайно или не, но при всички случаи - веднага) след подадения публичен "сигнал" от главния политически съветник на министър-председателя Реджеп Тайип Ердоган и известен журналист и колумнист Ялчън Акдоган, че "в армията е създадена конспирация".

Генералният щаб се обърна лично към заместник главния републикански прокурор в Анкара, който е упълномощен да разследва престъпления по чл.10 от Закона за борба с тероризма. Стана известно, че зам.главният републикански прокурор Мурат Есен вече се запознава с иска на военните и ще натовари с разследването специално упълномощена прокуратура, посочи още вестник "Милиет".

По делото "Ергенекон" съдът в Силиври, в околностите на Истанбул, произнесе през август миналата година тежки присъди срещу 275 обвиняеми. Сред тях имаше много висши военни, депутати и журналисти, които бяха заподозрени, че се опитали да свалят правителството на премиера Реджеп Тайип Ердоган. Сред осъдените беше бившият началник на Генералния щаб на турската армия генерал Илкер Башбук, осъден на доживотен затвор по делото, наречено от опозицията "лов на вещици". През август 2012 година същият съд осъди над 300 военни, включително генерали с четири звезди, на 13 до 20 години затвор за друг предполагаем опит за заговор, този път през 2003 г., срещу режима на Ердоган.

Действията на армията в съда идват на фона на корупционния скандал, който разтърсва турското правителство от две седмици насам. Той доведе до арестуването на около 20 приближени до властта хора и стана причина за оставката на трима министри и за големи промени в правителството. В публикувано миналата седмица комюнике турските въоръжени сили увериха, че "не искат да бъдат замесвани в политическите скандали".

ООН критикува остро България заради бежанците

Върховният комисар на ООН за бежанците (ВКБООН) Антониу Гутериш призова страните от Европейския съюз да не връщат бежанци обратно в България заради нечовешките условия за търсещите убежище в страната, предадоха ДПА и АП. ВКБООН призова ЕС временно да прекрати прилагането на Дъблинската конвенция, която задължава страните членки да връщат бежанците в първата държава, през чиято територия те са влезли в съюза. Според ВКБООН българските власти не предоставят основни услуги като доставки на храна и медицинска помощ, държат мигрантите в лагери без основателни причини и отлагат тяхната регистрация.

"Агенцията установи, че търсещите убежище в България са изправени пред действителен риск от нечовешко и унизително отношение заради системни слабости в условията за приемане и в процедурите за даване на убежище", заяви говорителят на ВКБООН Бабар Балоч.

През 2013 г. над 9000 души са потърсили убежище в България спрямо средно 1000 на годишна основа след присъединяването на страната към ЕС през 2007 г., съобщи Балоч. По данни на комисариата общо 70 бежанци са били върнати в България между януари и ноември. 28 от тях са били сирийци, 12 иракчани и 6 афганистанци.

Израел тества нова система на ПРО

Израел проведе втори успешен тест на своята подобрена противоракетна система "Стрела" (Arrow), която е изградена да унищожава различни ракети и най-вече тези на Иран и Сирия, каза говорител на военното министерство, предаде Ройтерс.

Предвижа се поощряваната от САЩ система Arrow III да бъде разгърната следващата година. Тя ще може да поразява балистични ракети над атмосферата - достатъчно високо, което позволява унищожаването на всякакви бойни глави - химически, биологически и ядрени. Израел разгърна предишната версия Arrow II преди повече от десетилетие и постигна успех на 90% при реални изпитания.

Новата система е сегмент от тристепенен израелски щит. Той включва успешния "Железен купол" ("Iron Dome"), който поразява ракети и мини с малък обсег на действие и "Прашката на Давид" ("David's Sling") със среден обсег на действие - която все още е в процес на разработка. Те могат да бъдат разгърнати заедно с американски системи като "Иджис" (Aegis).

Според САЩ и Израел системите ще помогнат за предотвратяване на сериозни конфликти в Близкия изток.

кратки

Виелици отменят полети в САЩ

Заради силните бури в САЩ бяха отменени 1807 полета, а още 4536 бяха отложени. Най-засегнати са Международното летище в Чикаго и Международното летище Нюарк Либърти. Три големи летища в Ню Йорк се готвят да предоставят подслон за пътници, които са блокирани заради отменени полети. От метеорологичните служби съобщиха, че арктичните въздушни маси ще предизвикат рязко падане на температурите, като е възможно да се стигне до рекордни минусови студове.

Гладни кучета изяли чичото на Ким

Водачът на Северна Корея Ким Чен Ун е екзекутирал чичо си, като го е хвърлил на гладни кучета, пише американският в. The Herald Sun. За разлика от предишните екзекуции на политически затворници, които са били разстрелвани, Чан Сон Тек е бил съблечен и хвърлен в клетка, заедно с петимата си най-близки съратници. След това 120 кучета, които са били държани гладни в продължение на три дни, са били пуснати върху тях. Всичко е продължило около един час, като Ким Чен Ун и 300 негови високопоставени служители са стояли и са наблюдавали случващото се.

ЕС предложи на Португалия финансова помощ

Европейският съюз е предложил на Португалия допълнително финансиране след приключването през май 2014 г. на програмата за антикризисна кредитна помощ от страна на Европейската комисия, Европейската централна банка и Международния валутен фонд. Средствата, чийто размер не се съобщава, ще бъдат предоставени, преди страната да се върне на капиталовия пазар и да започне да заема средства за финансиране на бюджетния дефицит.

Намалени продажби на коли в Германия

Регистрациите на нови коли в Германия, които са ключов показател в един от най-решаващите сектори на топ икономиката на Европа, са намалели през 2013 г., предаде AFP. Общо 2,952 милиона нови автомобила са били регистрирани през миналата година, което показва спад от 4,2% в сравнение с 2012 г.

Пожар спря влаковете в Токио

Движението на високоскоростните влакове "Синкансен" по маршрута "Токайдо", свързващ Токио с Осака, беше спряно поради голям пожар в центъра на японската столица, в опасна близост до железопътните релси. Пожарът започнал в развлекателен център и обхванал три съседни сгради. Телевизия NHK показа кадри на пламъци и дим, издигащи се над железопътна естакада. Пострадали от пожара няма. В гасенето му са участвали над 40 противопожарни машини.

www.duma.bg
ДУМА СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

Най-богатите са станали още по-богати

Бил Гейтс отново с най-голяма печалба през миналата година

Най-богатите хора на планетата са станали още по-богати, прибавяйки 524 милиарда долара към общото си нетно богатство, показва Индексът на милиардерите на Блумбърг. Той подрежда ежедневно 300-те най-богати хора в света.

Общото нетно богатство на най-големите милиардери в света е възлизало на 3,7 трилиона долара при затварянето на пазарите на 31 декември, сочи класацията. Най-голям растеж на печалбите е регистриран в технологичната индустрия - 28% през миналата година. От 300-те души във финалното подреждане за 2013 г. само 70 са регистрирали нетна загуба за 12-месечния период.

"Богатите ще продължат да стават по-богати през 2014 г.", казва милиардерът Джон Кациматидис, основател на енергийния конгломерат Apple Group Inc. "Лихвените проценти ще останат ниски, пазарите на ценни книжа ще продължат да регистрират растеж, а икономиката ще нарасне с по-малко от 2%", допълни той.

Основателят на софтуерния гигант Майкрософт Бил Гейтс е постигнал най-голяма печалба през миналата година. Състоянието на 58-годишния магнат е нараснало с 15,8 милиарда долара до 78,5 милиарда долара заради повишаването на цената на акциите на Майкрософт с 40%, сочи индексът. Гейтс си върна титлата най-богат човек в света на 16 май от мексиканския инвеститор Карлос Слим.

Шелдън Аделсън, основател на най-голямата казино компания в света Las Vegas Sands Corp., е на второ място по увеличаване на печалбите през 2013 г., добавяйки 14,4 млрд. долара към нетното си състояние, след като цената на акциите на компанията му се повиши със 71 на сто. Las Vegas Sands е постигнала приходи от 13,2 милиарда долара в 12-те месеца до 30 септември, а над 58% от продажбите й идват от Макао.

За сметка на това Карлос Слим е загубил 1,4 милиарда долара през 2013 г. Печалбите на неговата компания America Movil SAB, най-големият мобилен оператор в Северна и Южна Америка, са се понижили с 12% през първите три месеца на годината, след като мексиканският Конгрес прие закон за намаляване на доминацията на милиардера на пазара. Компанията завърши годината с повишаване на печалбите с 2% след осъществяването на планираното разрастване в Европа, което успокои инвеститорите. Те бяха притеснени заради милиардите долари инвестиции, които стратегията щеше да изисква.

Най-много пари през изминалата година е загубил Ейке Батиста, чието нетно богатство е намаляло с над 12 милиарда долара. Петролната компанията OGX Petroleo & Gas Participacoes SA, която го превърна в най-богатия човек в Бразилия, поиска защита от банкрут през октомври. Батиста беше осмият най-богат човек в света през март 2012 г., но сега богатството му се свива, сочи класацията на Блумбърг.

Марк Зукърбъг е натрупал най-голямо богатство в долари в областта на технологиите през 2013 г., прибавяйки 12,4 милиарда долара към състоянието си. Цената на акциите на фейсбук се повиши над два пъти през миналата година. Създателят на най-голямата социална мрежа в света продаде акции за над 2 милиарда долара на стоковата борса миналия месец и дари още 1 милиард долара на Silicon Valley Community Foundation.

И холандците последваха Камерън

Ново проучване на Холандския институт за социални изследвания (ХИСИ) показва, че традиционно либералните жители на Ниската земя имат крайно отношение към имиграцията, което е доста необичайно,пише ирландският вестник "Айриш таймс". Близо две трети от населението смятат, че новопристигащите българи и румънци може да затруднят социалната система и ще станат част от криминалния контингент на страната.

Проучването добавя допълнителни трудности към пречките пред министър-председателя Марк Рюте и либералното коалиционно правителство в навечерието на европейските избори. Кабинетът на Рюте стартира проект, който да опровергае популистките твърдения, с които Работническата партия в Холандия заяви, че има безработица заради евтината работна ръка от Източна Европа. Изследването на ХИСИ е в пълно противоречие на правителствената теза. Резултатите показват, че 6 от 10 холандски гласоподаватели смятат, че в страната вече има "твърде много" имигранти от Източна Европа, дори преди отпадането на ограниченията за България и Румъния на 1 януари 2014 година. 47% са убедени, че склонните да работят за по-ниско заплащане източноевропейци на практика "отнемат работата на холандците". В същото време 50% от тях изразяват притеснения за увеличение на престъпността и обществено напрежение в районите, където е съсредоточена голяма част от имигрантите, а това щяло да влоши ситуацията в случай на силен наплив от двете страни. Понастоящем броят на гражданите от различни страни членки на ЕС в страната е около 600 хил. души, но само 20 хил. от тях са потърсили помощ за безработица или социално подпомагане.

Тази теза се подкрепя и от румънския посланик в Холандия г-жа Ирени Комаросчи, която не вярва да има голям наплив от румънци в Холандия. "Ако все пак има увеличение на румънските имигранти, то те ще бъдат от полза на страната, защото са висококвалифицирани, трудолюбиви и с желание за интеграция", казва посланикът на Румъния Ирени Комаросчи.

Унгарският ежедневник "Непсабадшаг" остро коментира дискусията около идването на имигранти от Румъния и България след отпадането на последните трудово-правни пречки в ЕС. "Бедните, необразовани имигранти не са обичани никъде. Но числата показват, че те продължават да са малцинство. Във Великобритания на социални помощи живеят по-малко източноевропейци, отколкото чужденци от извън ЕС, докато Германия от своя страна до момента е най-големият печеливш от миграцията от Източна Европа. Лепването на етикета "бедни имигранти" на тези хора е опасно опростяване на нещата. То обаче е ефектно и носи гласове - преди всичко на крайнодесните", отбелязва унгарският вестник, цитиран от ДПА.

В тази връзка евродепутатът от германския Християндемократически съюз (ХДС) Елмар Брок предложи, в рамките на дебата за евентуалното идване на източноевропейци, целящи да измамят социалната система, да се въведе регистрация на пръстови отпечатъци, предаде ДПА. Мигранти, които идват в Германия само за да получават детски надбавки и здравно осигуряване, трябва бързо да бъдат изпращани в родните си страни. За да се предотврати повторното им връщане, трябва да се помисли за това да им се вземат отпечатъци, посочва Брок пред вестник "Билд".

Снимка БГНЕС

Силна експлозия избухна в бастион на "Хизбула" в Южен Бейрут, съобщи "Ал-Манар", телевизията на шиитската групировка. Двама души са загинали, а десетки са били ранени, след като кола-бомба е била взривена пред централа на шиитската групировка

В САЩ правят суперкомпютър за подслушване

Агенцията за национална сигурност на САЩ (АНС) е близо до създаването на "квантов компютър", който може да разкрие почти всеки секретен код, съобщи "Вашингтон пост" в четвъртък, позовавайки се на документи, публикувани от бившия служител и консултант на американските служби Едуард Сноудън. Според информацията компютърът, върху който работи АНС, ще й позволи да разбие защитните кодове и да преодолее каквато и да е защита на банковите тайни, лична здравна информация, кодирани информации на правителства или на бизнеса, както и криптирането на всяка друга онлайн връзка.

Големите информационни компании като Ай Би Ем отдавна търсят възможност да изградят квантовия компютър, което ще даде възможност да се приложи квантовата физика, законите на най-малките частици във вселената като атоми и неврони, за да се решат задачи по много бърз начин. Свойството, наречено "суперпозиция", ще направи изчислителната система по-бърза и значително по-мощна. Така квантовият компютър може да обработва и оценява различен тип информация едновременно и да решава нерешими в миналото проблеми. Експерти обаче смятат, че е малко вероятно АНС да е на прага на създаването на такава машина без знанието на научната общност. "Това изглежда малко вероятно - АНС да е толкова напред пред гражданските компании, без никой да разбере", отбелязва за изданието Скот Ааронсън от Масачузетския технологичен институт.

Според документите, които са на разположение на всекидневника, АНС работи по този проект в специални помещения, опаковани като фарадееви клетки, за защита от електромагнитното замърсяване отвън.

Започнаха мирните преговори за Южен Судан

Воюващите страни в Южен Судан започнаха преговори за прекратяване на огъня в етиопската столица Адис Абеба. Двете страни ще проведат поотделно срещи със специалните пратеници от държавите в региона, но воюващите страни няма да имат пряка среща преди събота. Сраженията в Южен Судан започнаха на 15 декември, когато президентът Салва Киир обвини бившия вицепрезидент Риек Мачар в опит за преврат в най-младата държава в света. Смята се, че хиляди хора са били убити в конфликта. Хуманитарните работници увеличават предупрежденията си за влошаването на кризата с цивилните, пострадали в конфликта, който според специалисти може да прерасне в гражданска война.

Почти три седмици след началото на конфликта 200 000 души са напуснали домовете си, а "стотици хиляди други са непряко засегнати". Около 57 000 души искат статут на бежанци. Зверствата продължават на територията на цялата страна. Координаторът на ООН съобщава за убийства на цивилни и отвличания на войници, а голям брой тела са били открити в столицата Джуба и градовете Малакал и Бор.

Междувременно ООН предупреди воюващите страни в Южен Судан да предпазват цивилните граждани. "Всички страни в конфликта трябва да предпазват цивилните граждани от битките, да направят всичко възможно да възстановят мира и да се гарантира доминацията на закона", каза Тоби Ланцер, хуманитарен координатор на ООН в Южен Судан, и призова страните в конфликта да съдействат на организациите, които оказват помощ на цивилните.

Катрин Аштън, която отговаря за външната политика на ЕС, също отправи подобен призив.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

Страшните предсказания на Saxo Bank

Новата 2014 г. може да се превърне в година, когато промените ще станат жизненонеобходими, но и ще се осъществят

Европа ще потъне в ямата на политическата и икономическа криза, Япония няма да може да се справи с дефлацията и дълговете, развиващите се икономики ги очаква отлив на капитали и девалвация на националните валути, а САЩ ще увеличат програмата за икономически смекчения. Saxo Bank предлага своите традиционни шокиращи прогнози за 2014-а.

Когато бъде затворена и последната страница в книгата за световната финансова криза и бъде написано дългото послесловие за изводите и уроците, непременно ще стане ясно, че Великата рецесия е била много по-сложна от Великата депресия. Новата 2014 г. може да се превърне в година, когато промените ще станат жизненонеобходими, но и ще се осъществят, убеден е икономистът от Saxo Bank Стин Якобсен.

Днес най-големите централни банки по света и правителства не искат да поемат отговорност и бягат от реалните реформи, а разликите в разпределението на доходите и богатствата са по-големи, откогато и да било преди. Цялата действаща система бавно, но неотклонно се приближава към състоянието, в което се намираше късният Съветски съюз.

Но много скоро ще настъпят промени. Анализаторите на Saxo Bank са подготвили шокиращи предсказания за 2014-а: те предричат крах на най-големите икономики и спад на развиващите се пазари, болезнени спуквания на балони на пазарите и нови върхове на цените на петрола. Но само с помощта на смъртта на старата система може да се построи ново, ободряват ни икономистите.

ЕС съвсем заприлича на СССР и скоро ще се срине

През 2014 г. дефлацията и отсъствието на растеж ще посеят паника сред политиците, принуждавайки Европейската комисия да въведе данък върху богатството за тези, чиито спестявания надхвърлят 100 000 долара или евро, предсказва главният икономист на Saxo Bank Стин Якобсен.

Тази инициатива ще бъде представена като стремеж да се отстрани неравенството и ще принудят 1% най-богати хора да плащат повече на държавата, за да отслабят напрежението в обществото. Това ще се превърне в решителната стъпка по пътя към "тоталитарна Европа", където гражданите и правото на собственост нищо не означават. Човечеството е изминало определени цикли се е върнало към модела на СССР.

След изборите за Европейски парламент, които ще се проведат от 22 до 25 май, най-голямата парламентарна група ще стане (с над 275 депутатски места) Общоевропейският алианс срещу ЕС. Новият ЕП ще избере антиевропейски председател, а държавните и правителствени глави няма да успеят да изберат нов председател на Европейската комисия, потапяйки по този начин Европа в ямата на политическия и икономически хаос.

Най-очевидното решение в тази ситуация - да се купуват твърди активи и да се избавяме от обезценяващите се нематериални активи, да купуваме германски държавни облигации и да продаваме испански.

Германия я чака крах

Германската икономика демонстрира най-добрите резултати в ЕС вече пет години след приключването на световната рецесия. Но през 2014 г. тя ще загуби своето превъзходство, прогнозира Оле Слот Хенсен. Анализаторите очакват растеж от 1,7% и ще бъдат силно разочаровани.

Стремителният подем на Германия вече предизвика недоволството на САЩ и завист сред останалите страни от ЕС. Като добавим към това такива фактори като: спад на цените на енергоресурсите в САЩ; намаляването на конкурентоспособността на фона на растящите заплати; възможните искания от новия коалиционен партньор ГСДП за повишаване на стандарта на средната класа и по-бедните слоеве от германското общество; както и решението на китайските комунисти страната им да се концентрира върху вътрешното потребление, вие получавате всички основания за неочакван спад на икономическата активност.

Въпреки всички очаквания, производството на стоки и услуги ще се свива, а няма да расте, докато в същото време доходността по 10-годишните държавни облигации на Федералната република ще спадне до 1 процент.

Япония: от дефлация в кома

През 2014-а пламъкът на възстановяването на световната икономика ще започне да угасва, а рисковите активи съответно ще тръгнат надолу, принуждавайки инвеститорите да купуват японски йени, смята Питър Гарнри.

Курсът на долара спрямо йената ще бъде по-нисък от 80 йени, което ще накара Централната банка на страната да се избави от държавните дългови книжа, за да излезе от капана на дефлацията, в който Япония се намира през последните две десетилетия. Това решение ще повлияе върху нервния пазар и не е изключено да предизвика катастрофа с неизвестни странични ефекти.

В много развити икономики нивата на държавния дълг са излезли извън пределите на разумното, а темповете на икономически растеж остава да желаят нещо по-добро, въпреки масираното държавно стимулиране. Най-лошо е положението в Япония, където съотношението между държавен дълг спрямо БВП е достигнало 215% и продължава да расте.

Европа ще преживее икономически подем, ако продължи да въвежда реформи, посочват еврокомисарите Вивиан Рединг и Оли Рен за германския в. "Ханделсблат". "Ако задържим курса към реформи, през тази година и следващите Европа може да се надява на засилващо се икономическо възстановяване. За много граждани трудностите все още не са отминали, но въпреки това в началото на 2014 година европейците имат няколко причини да очакват бъдещето с надежда", заявяват Рединг и Рен. Най-новите данни за безработицата показват промяна в тенденцията, като точно в страните в криза като Ирландия и Португалия се отчита растеж на заетостта. "От лятото в Европа се наблюдава икономическо възстановяване, което би трябвало да се ускори през 2014 година", отбелязват еврокомисарите. Според тях европейската спасителна политика от последните години започва да показва резултати, но трябва да бъдат положени още усилия и държавите да продължат структурните реформи. Европа има нужда освен това от добре работеща банкова система, за да стимулира инвестициите и да финансира необходимите структурни промени. Чрез банковия съюз ще бъде гарантирана стабилността на европейските банки и ще бъдат подкрепени икономическият растеж и създаването на работни места, отбелязват те. "Имаме нужда и от солидни рамкови правила за европейска икономическа и финансова политика", допълват еврокомисарите.

В страната се запазва голям дефлационен натиск заради неблагоприятната демографска картина, по тази причина дълговото бреме много скоро ще стане непоносимо.

Развиващите се пазари ги чака девалвация

Нормализирането на световните лихви, което трябва да започне, след като САЩ лека-полека се откажат от количествените смекчения, ще има негативен ефект върху страните с растящи дефицити по текущите сметки, като Бразилия, Индия, ЮАР, Индонезия и Турция. Те ще се окажат уязвими пред лицето на спадащото търсене на рискови активи от световните инвеститори. Това ще доведе до намаляването на курса на техните национални валути.

САЩ: QE3 ще се разшири, а няма да намалее

На пръв поглед ни се струва, че американската икономика набира обороти. Но това е само илюзия, създадена от третия етап на количествените смекчения на Федералния резерв, в рамките на който ежемесечно се изкупуват облигации на стойност 85 милиарда долара, убеден е Мадс Койфойд.

Икономиката продължава да се сблъсква със сериозни трудности: в частния сектор продължава отказът от заемни средства в собствения капитал; държавният сектор продължава да съкращава разходите; заетостта в частния сектор се намира на ниско равнище.

Секторът на недвижимите имоти изпитва острата нужда от изкуствена подкрепа. Неговата неустойчивост беше потвърдена от умерения растеж на лихвите в средата на 2013 г. Това стана причина за спад на продажбите на имоти в юли до най-ниското ниво за една година. Въпреки увеличаващата се заетост в условията на ненатоварени мощности във всички отрасли на индустрията, заплатите на практика не растат.

ФЕД ще направи всичко възможно, за да спаси сектора на жилищното кредитиране през 2014 г., по-конкретно ще трансформира третата програма за количествени смекчения в 100% програма за изкупуването на ценни книжа, обезпечени с ипотека, и ще увеличи (забравете за съкращаването) на програмата до 100 милиарда долара месечно. При тези обстоятелства печелившата търговска стратегия е покупката на 10-годишни американски облигации с доходност от 1,5% годишно.

Петролът ще поскъпне, но за малко

Оле Слот Хенсен, стратегът и директор на отдела за борсови стоки, уверява, че на световните петролни пазари в момента се наблюдава преходен период. Въпреки проблемите с доставките, цените на петрола се стабилизираха благодарение на подема на добива на ресурси с нетрадиционни методи, особено в САЩ и Канада, а също така увеличаване на добива в Саудитска Арабия.

В резултат средната цена на петрола сорт Брент за последните три години се движеше около 110 долара за барел, а през 2014 г. тя ще бъде 105 долара.

Очакваното увеличение на предлагането от страни, които не са членки на ОПЕК, с над 1,5 милиона барела добавени към 2 милиона барела, които ще дойдат от разрешаването на проблемите с доставките от Либия и смекчаването на санкциите спрямо Иран, ще осигури голямо предлагане. На производителите ще им се наложи да обединят усилията си, за да намалят общия обем на добива.

Всичко това ще съдейства за намаляването на цената на петрола сорт Брент до 80 долара. Всички производители ще реагират бавно на промяната, защото отчаяно се нуждаят от високи цени. Русия и страните от ОПЕК няма да бързат заради бюджета си, а САЩ по причина, че добивът на шистов петрол е икономически обоснован само при високите цени. Когато производителите най-накрая започнат да съкращават добива, цените на петрола ще тръгнат нагоре, и отрасълът ще стигне до извода, че е невъзможно предварително да се гарантират високи цени.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

ТЕРЕСИТА КАПОТЕ:

„ВИНАТА” НА КУБА Е, ЧЕ Е „ОПАСЕН” ПРИМЕР

За 55-ата годишнина на Кубинската революция и за днешните предизвикателства пред родината й разказва посланикът на Куба в България

Дипломатите не бива да се месят във вътрешните работи на страната, в която работят

Интервю на Кадринка КЪДРИНОВА

Дали ръкуването между Раул Кастро и Барак Обама на траурната церемония в памет на Нелсън Мандела може да затопли кубинско-американските отношения? И дали Обама може да стане по-отзивчив по случая с петимата кубинци, осъдени в САЩ?

- По света много се спекулира с това ръкуване. То безспорно има значение. Но нашето очакване е въз основа на всички правени постъпки за нормализиране на отношенията да се разбере, че Куба винаги е била готова да седне на масата на преговорите. Така е от 55 години. Държим обаче това да стане без предварителни условия. Да седнем като равни и независими страни. Блокадата вреди не само на Куба, но и на самите САЩ. Американците са единствените в света, на които е забранено да стъпват на наша земя под заплаха от висока глоба или дори затвор. Готови сме да седнем и да анализираме тези неща на равни права. Включително и въпроса за нашите петима герои. Както, надявам се, вече всички по света знаят - защото движението за солидарност доста се разрасна - случаят с петимата е драстично нарушение на човешките права на тези наши граждани. Те не са направили абсолютно нищо, което да нарушава законите на САЩ. Хвърлени са в затвора въз основа на информация, която самата кубинска страна дава на американските власти с цел да се подпише договор за съвместна борба с тероризма. Но вместо това американците съпоставят дадената от нас информация и арестуват тези пет момчета. Вкарват ги в едни затворнически “дупки” и ги подлагат на чудовищен тормоз, за да се признаят за виновни като шпиони. Обещават им свобода, ако го направят. Но те се държат с изключителна смелост и достойнство, никога не се признават за виновни. Защото не са били шпиони, а просто са подавали на кубинската страна информация за терористичните планове срещу родината ни.

Ние имаме над 5000 жертви на тероризма, който от толкова години се упражнява срещу Куба. 3000 са убитите, над 2000 са осакатените. Именно благодарение на информацията от нашите хора за дейностите на терористичните организации, финансирани от САЩ, сме осуетили 638 опита да бъде убит Фидел Кастро. Юридически освобождаването на петимата е много слабо вероятно. Но натискът на солидарността, която расте и в САЩ, а и в България, може да подтикне Обама към решаване на случая. Като президент той има това право. Миналата година един от петимата излежа присъдата си и бе освободен. Тази година предстои да изтече присъдата и на втори човек от петорката. Но остават още трима и единият от тях е с две доживотни присъди. Каква ще е тяхната съдба? От наша страна има отправено предложение към САЩ за преговори, за да се разменят петимата срещу американеца Алън Грос, осъден в Куба на 15 г. затвор за дейности против сигурността на нашата страна. На него му бе осигурен прозрачен и обективен процес в Куба, с негов собствен адвокат. В затвора редовно е посещаван от близките си. Докато нашите петима герои бяха съдени в Маями, където е средището на кубинско-американската мафия и където безпристрастност спрямо Куба не може да има. А на двама от петимата бяха отказани свиждания със съпругите им. Когато от САЩ искат освобождаването на Грос “по хуманитарни причини”, аз се чудя защо по същия начин - хуманитарно - не се гледа и на случая с нашите петима герои.

Уважаема г-жо посланик, приемете поздравления по случай националния празник на Куба - 1 януари, деня на победата на Кубинската революция, която навършва вече 55 години. Каква равносметка бихте направили за юбилея?

- От тези 55 години вече 53 кубинският народ живее в условията на наложена ни от САЩ блокада, подобна на геноцид. Досега тя ни е причинила щети за над 2 билиона долара. Но народът ни устоява, защото знае, че революцията въплъщава мечтите на много поколения борци за свобода. Близо 500 години сме били под испанско робство, а след това американците ни превръщат в своя неоколония. Едва след 1 януари 1959 г. животът у нас се променя истински. Тогава бях на 15 години и ми се струваше, че революцията е направена за мен. Защото моето детство беше много тежко. Майка ми умря на 33 години от туберкулоза. Семейството ни нямаше средства за лечение и никой не се грижеше за бедните. Революцията промени това изцяло. Започна с масовото огramотяване на големия процент неграмотни. Известно е, че ако те държат в невежество, си лесен за манипулации. Първото, което направи революцията, е да ни освободи от тази умствена бедност, да ни превърне в образовани и активни хора, способни да оценяват събитията и смисъла на промените.

Днес ние се гордеем, че въпреки блокадата, въпреки терористичните действия, които целят да ни сплашат, Куба се държи достойно и има важни постижения. Като майка и баба особено се гордея, че сме сред първите 10 страни в света с най-ниска детска смъртност. Показателят у нас е 4,2 на 1000 живородени. Както казва Хосе Марти, нашият Апостол на свободата, децата са надеждата на бъдещето. В Куба децата получават всестранни здравни грижи - например ваксинираме ги още от малки с 13 ваксини, произведени у нас. Безплатна, също като здравеопазването, е и нашата образователна система, която дава знания и възможности за развитие на детските интереси и таланти. Големи успехи имаме в спорта - винаги сме на 7-8-о място по медали на олимпиадите. Споменах детските ваксини, разработени у нас, но произвеждаме и 65% от лекарствата, от които се нуждаем. Имаме и кубински препарати без аналог в света - например за лечение на витилиго или псориазис. Ще спомена също, че България стана първата страна в ЕС, регистрирала един наш уникален природен продукт въз основа на отровата от син скорпион, който се бори с последиците на рака и подобрява качеството на живота на онкоболните.

В Куба се правят и уникални очни операции, ние единствени лекуваме примерно retinosis pigmentaria. Ето защо наред с обичайния у нас активно се развива и здравният туризъм. Общо посрещаме около 3 милиона чужди туристи годишно. Имаме прекрасна природа, много ведър и дружелюбен народ, животът у нас е спокоен и сигурен. Непознати са ни детската порнография или трафикът на органи, които са такъв бич в много други страни по света. Голямата “вина” на Куба е, че е “опасен пример” за Третия свят, а и за доста развити държави - у нас се вижда на дело какво може социализмът.

В Куба от няколко години се извършват и сериозни промени в икономиката. Какво ги наложи?

- Осъществяваната у нас актуализация на икономиката цели да я приведе в съответствие със сегашния етап от развитието на страната. Нека припомня, че в годините след разпадането на социалистическата общност ние преживяхме т.нар. специален период или “втората блокада”, когато нашият БВП спадна с 36% и загубихме 86% от нашите външни партньори. Беше голямо изпитание и се наложи да въведем определени мерки - например двойна национална валута, закон за чуждите инвестиции. Именно това сега се преразглежда с оглед на променилата се актуална обстановка. Вече работим за премахване на двойната валута, която изчерпа своята роля. В закона за инвестициите пък се внасят промени, за да стане той по-гъвкав към чуждите инвеститори. Водим и голяма битка срещу спъващата ни бюрокрация. Дадохме възможност за упражняване на частната практика, най-вече в услугите. Насърчаваме и желаещите да се заемат със земеделие, за да се преодолее все още съществуващата зависимост на Куба от вноса на храни. Земята остава държавна собственост, но се предоставя безвъзмездно на онзи, който се ангажира да я обработва и да произвежда на нея земеделски продукти. Ако не го прави, земята му се отнема и се дава на друг. Всички промени се извършват в строго съответствие със закона и всеки чужд инвеститор може да е спокоен, че държавата гарантира изпълнението на ангажиментите. Другият принципен момент е, че такива стратегически сфери като здравеопазване, образование, отбрана си остават затворени за частния интерес и за чуждото участие.

В Куба е в ход мащабен проект за изграждане съвместно с Бразилия на първата свободна икономическа зона на острова - в района на пристанището Мариел. Разкажете по-подробно за това.

- Тази специална зона, изграждана с бразилско участие, ще се разгърне на около 50 км от Хавана. Това ще е врата за инвеститорите, които искат да работят с Куба, ще е и своеобразен полигон за експериментиране на модерни и екологични технологии. Зоната включва пристанището Мариел, което се разширява и модернизира. В края на януари лидерите на Куба и на Бразилия Раул Кастро и Дилма Русеф съвместно ще открият първия етап от терминала за контейнери, който вече е почти готов. Заливът на Мариел е подълбок от Хаванския и позволява приемането на големи кораби, каквито ще циркулират активно из Мексиканския залив след приключването на реновирането на Панамския канал през 2015 г. Куба винаги е била важна със стратегическото си положение между Севера и Юга на Америка, с ключовата си позиция на търговските морски маршрути между Атлантическия и Тихия океан. Неслучайно я наричат “перлата на Антилите” и “ключът към Залива” (Мексиканския), а САЩ са толкова обсебени от манията да я притежават.

Външният министър Кристиан Вигенин връчва “Златна лаврова клонка” на Тересита Капоте

На стр. 29

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

Как олигархията си купува власт и медии

Адекватна партийна субсидия е необходимо, но недостатъчно условие за ограничаване на корупционните практики в политиката

Боян БАЛЕВ

"Олигархия" е най-употребяваната дума през тази година. Честото ѝ повтаряне накара доста хора да се заинтересуват какво означава. Дефиниции не е трудно да се намерят, но за разбирането на олигархията в български контекст е по-просто да проследим един "олигархичен цикъл".

Приемаме, че в началния момент на олигархичния цикъл имаме бизнесмен Х, получил богатство от приватизацията в България в края на 90-те години. Човекът е получил летящ старт в бизнеса. Кое го кара "да стане олигарх"?

Проблемът на Х е, че получава състоянието си не в резултат на икономическа дейност, а като се възползва от "специални отношения" с политици и овластени чиновници. Той не се ориентира добре в пазарната икономика и трудно печели пари по легален път. Неговият житейски опит и способности го карат да търси

отново влияние и власт

върху държавните институции и възможности да продължи да печели по начина, по който е постигнал първите си успехи.

За целта кандидат-олигархът Х си съставя "нестандартен" бизнес план. Той пресмята, че годишно в България се харчат около 5 милиарда лева по Закона за обществените поръчки. Бизнесменът Х изчислява, че за един мандат от четири години той може да вземе обществени поръчки, които биха му гарантирали чиста печалба от 50 милиона на година, или 200 милиона за целия мандат. Обърнете внимание на факта, че става въпрос за печалба само от 1% от общия оборот, който правят обществените поръчки в държавата годишно.

Ако приемем, че средната норма на печалба на фирмите, които печелят обществени поръчки, е в рамките на стандартните 10% (реално е в пъти повече), то бизнесменът Х се бори за една десета част от тези пари. Това му дава възможност да влезе в "комбина" или "олигархичен тръст" с други бизнесмени и заедно с тях да се бори за общата печалба. Дори при тази нормална или минимална норма на възвръщаемост чистата печалба на тази група бизнесмени може да достигне 500 милиона лева на година, или два милиарда за целия мандат.

Цифрата изглежда внушителна, но представлява по-малко от 2% от общите държавни разходи. Дори да приемем, че те не са особено алчни и биха се задоволили с гарантирането на една печалба от два милиарда лева за четири години, те все още имат два милиарда причини да искат властта за лоялна към техните интереси партия.

Обществените поръчки

не са единственият начин

за обогатяване в държавата. Съществуват още контрабанда, далавери с ДДС и всякакви други начини за печалба за сметка на бюджета, който е около 30 милиарда лева годишно. Към тях спокойно може да добавим и "бонуса" на еврофондовете. Рекетът, който могат да упражняват чрез държавните контролни органи, в случай че на власт е тяхна партия, им дава възможност да търсят приходи и от останалите 40-50 милиарда лева годишно от БВП, към които държавата формално няма отношение. ГЕРБ в последните четири години показаха уникален талант в откриването на нови практики на злоупотреба с държавни пари и власт.

"Държавната баница" може едновременно да удовлетвори претенциите не само на нашия бизнесмен Х, но и на много други по-едри или по-дребни преследвачи на сигурна печалба. Като най-просто олигархичният цикъл може да се опише по формулата "пари-власт-пари' (пари прим)", което е модифицирана версия по Маркс - "пари-стока-пари'(пари прим)".

След като установихме, че упражняването на държавната власт в частни ръце може да бъде бизнес за много милиарди, стигаме до не по-малко важния въпрос: Как олигархията влиза във властта?

Двата основни начина, разбира се, са свързани с пари. В първия случай става въпрос за директно финансиране на съответната партия, която има възможност да спечели изборите. Втората опция е финансирането на медиите, чрез които изборната победа да бъде "подарена" на лоялна към олигархията партия.

Повечето бизнесмени ползват съчетание от двете опции, но управлението на ГЕРБ доказа безспорните предимства на втория начин. Заслужава си обаче да анализираме предимствата и недостатъците и на директното партийно финансиране, за да разберем защо напоследък не е така актуално.

Основното предимство на директното финансиране на партиите е, че е несравнимо по-евтино. Партийните субсидии възлизат общо на около 40 милиона лева годишно, но дори издръжката на партиите от бизнеса при отсъствието на субсидии да достигне 100 милиона лева, това би бил нищожен разход на фона на огромните печалби, които могат да се реализират.

Естествено, ниската цена се съпътства от

доста по-високи рискове

Сегашните партийни субсидии правят партиите далеч по-малко податливи на обслужване на олигархични интереси, тъй като за първи път от началото на прехода те са в състояние да се самоиздържат. В резултат основно послание на олигархичните медийни говорители стана идеята за намаляване на партийните субсидии.

Държавното финансиране на партиите принуди борците за олигархична власт да залагат на медиите като проводник на политическото си влияние. Издържането на медии е доста по-скъпо от издържането на партии, особено в криза. С цената обаче до голяма степен се изчерпват недостатъците на този подход. Като компенсация медийният монопол осигурява увеличаване нормата на печалбата от различните корупционни схеми, тъй като информацията за тях тотално се цензурира, а вниманието на обществото се отвлича с измислени скандали и несъществени проблеми.

Голямото предимство обаче на налагането на олигархичната власт през медиите е във възможността да се произвеждат цели нови политически проекти, моделирани съгласно изискванията на плащащите бизнесмени и фирми. Тези псевдопартии се изграждат около лидер популист, а партийните активисти под него са по-скоро наемни работници, отколкото граждани с активна позиция. Освен че концентрира властта както във фирма, изградената по този начин структура елиминира всяка възможност демократични вътрешнопартийни институции и процедури да ограничават задкулисната власт. ГЕРБ е пример за реализиран по този начин проект.

Решаващи за успеха на такава партия са придобитата или по-точно

закупената медийна власт

и ефективността на технологията на пропагандата. Изследвайки поведението на прогерберските медии дори повърхностно, можем да регистрираме основните механизми за манипулация, техните количествени и качествени аспекти.

Огромно значение за рейтинга на Бойко Борисов и неговата партия играят преди всичко новините на националните телевизии. Те са най-гледаната част от телевизионната програма, в най-гледаното време. Елементарният контент-анализ сочи, че Бойко Борисов е най-показваният български политик в централните новини и то в началните минути на емисиите, когато те събират най-голяма аудитория.

Едновременно с това, особено при управлението на ГЕРБ, останалите политически сили и най-вече БСП бяха тотално цензурирани, за да се стигне дотам верните журналисти на Генерала да твърдят, че в България няма опозиция. Качественото измерение на пропагандата в новините се реализира през максимата "новина за ГЕРБ е само добрата новина, а за БСП - само лошата".

Допълнението на тази основна ПР линия в новините се осигурява от сутрешните блокове и другите политически предавания. В количествен аспект пропагандата се реализира чрез перманентното едновременно участие на политици от ГЕРБ във всички водещи телевизии, като то се допълва от участията на "анализатори" и "експерти", които най-често са с "правилните" прогерберски възгледи и защитават тези удобни за партията на Борисов.

В съдържателно отношение разговорите на журналистите с политици от ГЕРБ са образец на раболепие, естествено в пълен контраст с начина им на общуване примерно с представители на левицата. Почти през целия мандат на ГЕРБ дебатите между управляващи и опозиция се случваха като спорове между политици от БСП и интервюиращи ги журналисти от национални медии, ревностно защитаващи политиката и позициите на Бойко Борисов и неговите министри.

Може да се изпише цяла книга

за средствата за манипулация, които се използват от медиите за насочване на обществените нагласи в определена посока. Вероятно самите средства се прилагат, както са описани във вече издадени учебници по темата. По-важно е обаче да се направят съответните изводи за ролята на медиите като стожер на властта на българската олигархия и да се набележат мерки за преодоляване на този проблем и необходими следващи стъпки за ограничаване влиянието на т.нар. задкулисие в българската политика.

До февруари 2013 година партията на олигархията ГЕРБ, въпреки провалите в управлението и уникалните корупционни скандали, в които лично Борисов и Цветанов бяха уличени като основни действащи лица, вървеше към втория си мандат. Дори след герберските сметки за ток, ударили джоба на всеки българин, благодарение на медиите, Генералът и неговата партия бяха много близо до оставането във властта.

Основният извод от възникването и развитието на партия ГЕРБ и другите помалки подобни формации е, че съществуването на адекватна партийна субсидия е необходимо, но недостатъчно условие за ограничаване на олигархичните тенденции в политиката. Следващите стъпки в тази посока са свързани с увеличаване публичността на собственост на медиите, договори и източници на приходи; включване имотното състояние на журналисти, редактори и медийни шефове в публичния регистър; регламентиране медийното представяне на партиите в зависимост от техните изборни резултати. Мерките няма да са достатъчни сами по себе си, но ще са добра основа за анализ на необходимите следващи действия в трудната битка с олигархията.

www.duma.bg

Анатолий СТАНКУЛОВ

Май вече сме се разпаднали

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

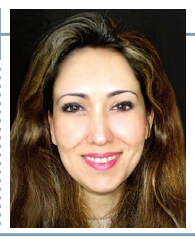
Областният управител на Варна обжалвал пред съда заради нарушени правила сесията на общинарите, включително решението да върнат българските имена на 215 местности, които през 1833 г. са назовани на турски, арабски, гагаузки - да речем Кьор бунар или Йешил тарла.

Доживяхме 135 години след Освобождението от робия и връщането на българската държавност да подозират представител на държавата, че си иска османското минало. Според възмутени варненци, ДПС го било натиснало. Ако го е натиснало, за тази работа си има органи за защита на държавата - българската. В която живее въпросното ДПС и на чиито закони е подчинено, както всички други институции на "тази територия". Все още няма закон българите задължително да знаят турски, та да се ориентират из дерета и полета в собствените си градове и села.

Случката обаче е само пореден повод да се замислим какво става с нас като народ. Ако излезете от България, щом пресечете границата, и знаете къде сте - от радиа и телевизии звучи САМО гръцка, турска, сръбска, италианска, френска, испанска и т.н. национална музика. По улиците по магазини и лавки четете надписи САМО на гръцки, турски, сръбски, италиански, френски, испански и т.н. национални езици. Въпрос на мислене, на манталитет, на държавност и достойнство. А щом се върнете обратно, от граничната бразда ви заливат обилно поп, рап, бийтбокс и прочее англо-американски униформени калъпи. А по улиците - джунгла от надписи на латиница. Страхотно и направо идиотско разбиране за "бизнес" в държавата, спасила и дала на милиони хора по света кирилицата. Кой разбира какво се върши зад врата, на която пише "Lovim brimki"? Ясно - ни дядо Иван от Мало Бучино, ни внукът му Джон от Чикаго. Обаче разбирате ли защо гърците например са народ и имат държава, и защо тяхната криза е като нашето благоденствие?

Ние не просто се разпадаме като народ. И като държава. Ние май вече сме се разпаднали. Ала още не сме го разбрали.

В кредитния капан за мишки

СВЕТЛАНА ВЕЛЕВА

Възможно ли е да изтеглиш бърз кредит от 500 лв., а да върнеш 5000? А да ти отпуснат заем без лихва и такси, без поръчители и обезпечение? На практика всичко е възможно в държава, в която междуфирмената задлъжнялост е два пъти колкото БВП; в която една партия източва от хазната 8 милиарда, а после се обявява за "нов морал"; в която чалгата е начин на живот, а "Биг Брадър" е най-гледаното предаване.

Е, добре дошли в страната на Огледалния свят. Тук ще ви измамят, ще си платите петорно за това, а докато контролните институции ви обясняват, че не им е в правомощията, вие ще пишете на арменския поп. Да, за дружествата за бързи кредити иде реч. Бързи означава и лесни, а лесни пари в тази държава няма. И когато някой ви ги предлага с редица привилегии, трябва петорно да си отваряте очите. Вместо това хората подписват полупразни листа, в които после фирмите си дописват каквото си искат. Или не четат договорите и не проверяват лихвите, които ще плащат, а после кредитът се оскъпява многократно. Друг "пропуск", е че не ви информират за таксите, които плащате. Разбирате постфактум, когато ви ужилят. Междувременно тези фирми зарибяват все повече хора. Те уверено изместиха заложните къщи и висенето по банкови гишета за малки кредити. Одобрението и отпускането на парите е буквално за часове след кандидатстването, което ги превръща в удобство за всякакви нужди. Проблемът е, че никой не ги контролира. Нито БНБ, нито Комисията за финансов надзор, нито Комисията за защита на потребителите. Те хем са извън закона, хем не са незаконни. На регистрационен режим са в БНБ, което ще рече, че просто отиват и подават някакви листа, с които документират съществуването си като "небанкова финансова институция". Дори не са на разрешителен режим.

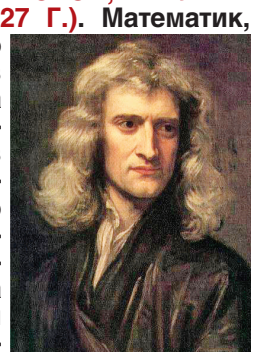
Междувременно броят им расте лавинообразно, за последните 6 години той се е утроил. Успоредно нарастват и жалбите на потребители от такива дружества. А през това време рекламите на фирми, предлагащи бързи кредити, стават все по-примамливи, а телевизионната им инвазия е вече по-агресивна дори от рекламите на бира или болкоуспокояващи. Мили момичета ни обясняват как за 10 минути можем да получим кредит без лихва и без такси! Хит в това е "Кредисимо", които освен безлихвен заем, без никакви такси, предлагат и директно плащане на неплатените ни сметки. Проверка установи, че безлихвеният заем е до 400 лв. - който именно не се контролира от БНБ, и е без лихва само ако се върне за 15 дни. При просрочие и с един ден дължим 72 лв. лихва. Ако просрочието е 5 дни, лихвата е 92 лв., а за 15 дни - 132 лв.

От КЗП твърдят, че бързите кредити за тях са ахилесова пета, защото комисията участва в "последващ контрол, който се оказва неефективен". Безсилието на комисията и редицата жалби на измамени граждани станаха причина в парламента да започне обсъждане за слагане на таван на лихвите на бързите кредити. Само въвеждането на лихвен таван обаче няма да доведе до очаквания ефект, защото финансовите къщи ще акумулират печалбата си от увеличаване на таксите. Така, както направиха заложните къщи. Освен това има опасения, че много от играещите досега "на светло" ще преминат в сивия сектор. Решението следва да е в регулация и изсветляване на дейността на тези дружества и по-строги санкции за нарушителите. Докато има обаче хора, които са готови да подпишат празен лист хартия или да си дадат данните по телефона, ще има измами с бързите кредити, независимо какво ще вкара държавата в закон. Хората забравят, че безплатен обяд няма, освен в капана за мишки...

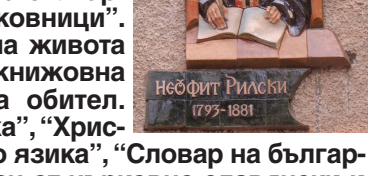
Датата 4

СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

1643 - РАЖДА СЕ ИСАК НЮТОН, АНГЛИЙСКИ ФИЗИК (УМИРА 1727 Г.). Математик, астроном, алхимик, философ и политик. Приносът му в развитието на математиката и различни области на физиката изиграва важна роля в научната революция. Открива Закона за всемирното привличане и поставя основите на класическата механика. Формулира принципа за запазване на импулса и пръв показва, че движението на небесните тела и на предметите на Земята се подчинява на общи закони. Работейки над проблемите на физиката, Нютон поставя началото на математическия анализ, който е в основата на развитието на науката до наши дни.

1809 - РАЖДА СЕ ЛУИ БРАЙЛ, ФРЕНСКИ ПРЕПОДАВАТЕЛ (УМИРА 1852 Г.). Ослепява 3-годишен след злополука в работилницата на баща си. Още като ученик създава система за изписване на текст и музика, предназначена за незрящи. За означаване на звуковете вместо букви използва различни комбинации от шест точки, чийто релеф се възприема чрез сетивността на пръстите на двете ръце. Преподава в интернат за слепи деца в Париж. На името на Брайл е наречена създадената от него азбука за слепи, известна още като Брайлово писмо или брайл.

1878 - СОФИЯ Е ОСВОБОДЕНА ОТ ТУРСКО РОБСТВО. Първите руски части влизат в града около 14 ч. В катедралния храм "Св. Неделя" е отслужен тържествен молебен в присъствието на ген. Гурко. Планът за настъпление към София е одобрен на 7 ноември 1877 г. Западният отряд има задачата да овладее Никопол и да развие по-нататъшно настъпление в западна посока. Неговата численост е 35 000 души. На 27 декември 1877 г. Сюлейман паша установява главната си квартира в София. На 3 януари 1878 г. Осман Нури паша започва да се изтегля от града. Опитът да се запали София е осуетен с помощта на чуждестранните консули.

1881 - УМИРА НЕОФИТ РИЛСКИ, ПРОСВЕТЕН ДЕЕЦ (Р. 1793 Г.). Една от водещите фигури в българското просветно движение през първата половина на XIX в., той е определян от известния българист Константин Иречек като "патриарх на българските учители и книжовници". От 1852 г. до края на живота си се посвещава на книжовна дейност в Рилската обител. Автор на "Аритметика", "Христоматия славянского язика", "Словар на българския език, изтълкуван от църковно-славянски и гръцки език" и др.

1979 - УМИРА КАЛИНА МАЛИНА, ПИСАТЕЛКА (Р. 1898 Г.). Рожденото ѝ име е Райна Иванова Радева-Митова. Автор на около 50 книги за деца, на първия български детски роман "Златно сърце" (1929), както и на още два романа. На нейно име е създадена награда. Превеждала е художествена литература от френски и руски език. Сътрудничила е на сп. "Звънче", "Росица", "Светулка", "Септемврийче" и др.

2010 - ОТКРИТА Е НАЙ-ВИСОКАТА СГРАДА В СВЕТА ДО МОМЕНТА. Бурж Халифа в Дубай (ОАЕ) държи първото място с височина от 828 м и над 200 етажа. В небостъргача са вложени повече от 1,5 млрд. долара. Кулата на Халифа със сигурност може да бъде наречена най-грандиозното чудо на съвременната архитектура. Строителството на небостъргача започва на 21 септември 2004 г. Той е част от новоизградения комплекс Даунтаун Дубай, разположен в близост до главния търговски квартал на града и заемащ площ от 2 кв. км. Стойността на комплекса надхвърля 20 млрд. долара.

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
СЪБОТА
4 ЯНУАРИ 2014
ДУМА

Словесни ласки

ПРАВИ СВЕТА ПО-ДОБЪР

Пенка ИСАЕВА

Другата събота се чества световният ден на думата "благодаря", който има за цел да привлече вниманието на обществото към вежливото отношение между хората. Произходът на най-учтивия празник не е добре известен, но се смята, че идеята се е зародила в голяма международна компания, която искала да увеличи продажбите си, като изпраща на своите клиенти благодарствени картички и подаръци. През последните години 11 януари става изключително популярен и се отбелязва във все повече страни, включително и у нас. На този ден благодарим на семейството си, на близките си и на колегите, на приятелите, и на всички, които са направили деня ни по-добър и по-ведър.

"Благодаря" е най-простото послание, а думите на благодарност според психолозите са "словесни ласки", които топлят и успокояват душата, стига да са казани от сърце. Думата "благодаря" повдига настроението както на този, който я произнася, така и на този, който я "получава", тя носи здраве и щастие. В такъв случай защо понякога ни е толкова трудно да изречем благодаря?

Може би защото ние, българите, сме повече песимисти, защото за нас чашата е наполовина празна, а не наполовина пълна, може би защото е полезно да се вторачваме в това, което ни липсва, а не да сме благодарни за това, което имаме.

Най-хубавата българска дума е "благодаря", показа допитване на Ретро радио още през 2005 г. В него са взели участие 2800 души, а техните отговори са оценявани от авторитетно жури, което включва поета Любомир Левчев и проф. Емил Райнов от Института по български език към БАН.

С 11% на първо място се нарежда думата "благодаря", на второ с 9% - "обич" и на трето със 7% - "България". Останалите думи в челната десетка са "татковина", "любов", "свобода", "мама", "отечество", "родина", "чедо".

Инициативата тръгва от Британския съвет, който решава да попита: "Коя е най-хубавата английска дума?" Така за дума номер едно в английския език е избрана "мама". След нея се нареждат "страст", "усмивка", "любов", "вечност".

Вероятно ние, българите, осъзнаваме колко ни липсва "благодаря" в нашето всекидневие и затова сме я обявили за най-хубавата дума в езика ни. Не е чудно дори, че нашите баби и дядовци са използвали по-често сполай, дори и мерси - в миналия век френската дума мерси, означаваща благодаря, е била изключително популярна в цяла Европа просто защото Франция е била синоним на възпитание и култура, както и на аристократични обноски.

Испаноговорещите народи си благодарят с думата "грациас", италианците - с "грация", а немскоговорящите - с "данке". Може би най-използваната международна дума днес е английската тенкю, поради това че този език е универсален за целия свят.

Интересно тълкуване има руската дума "спасибо" (благодаря). Твърди се, че по принцип консервативните хора не използват думата благодаря и я избягват, защото означавала "спаси Бай", като Бай е езическото име на бог.

Британците изпратиха тенкю в историята. Векове наред думата "благодаря" е смятана за основа на добрите маниери във Великобритания. Но традициите не са това, което бяха. Днес жителите на Острова почти не използват тази така важна дума, а предпочитат да я заменят с нейните еквиваленти, дори жестове или всякакви прилагателни, жалва се вестник "Дейли телеграф". Ако направиш добрина някому на Албиона, не очаквай да чуеш така познатото по целия свят тенкю, всеки трети ще ти кимне с глава, а 70% вярват, че мила усмивка ще свърши чудесна работа.

За 40% от англичаните думата "благодаря" звучи прекалено официално и затова използват други думи, които им се струват по-подходящи или по-близки. 11% от британските двойки признават, че почти никога не си казват "благодаря" във всекидневието.

В списъка със заместители на джентълменския маниер в случай на отправена покана или направена услуга на първо място стои думата "одобрявам". На второ място е детското възклицание "та", което е съкращение на думата "благодаря" и на български може да се преведе като "даря". В челната петица попадат "страхотно", "супер" и "ОК", а в челната двадесетица - "блестящо", "чудно", "много гот", "добре", "страшно", "отлично", "мерси", "данке" и "грасиас".

А сега малко история. Първоначално думата "благодаря" била официално използвана в контекста на религиозната служба от Уилям Тиндейл, който говорел за "псалми или молитви за благодарност" през 1533 г. Тиндейл е известен с превода си на английски на Библията. За негово нещастие Реформацията, а и несъгласието му с развода на Хенри VIII стават причина за екзекуцията му.

През годините, които следват в Европа, "благодаря" е думата, с която се описват народните чествания за възхвала на Бога. Така думите на благодарност всъщност са предназначени за църковни служби по повод раждане на дете, отблагодаряване за богат урожай, за женитба, за сключване на мир, за отбелязване на победа в битка и т. н.

Английският пътешественик Джон Джоселин е първият употребил думата Ден на благодарността в своя труд "Разказ за пътешествията в Нова Англия" като празник на Бостън. Първото отбелязване на американска земя на Деня на благодарността става през 1621 г., когато колониалистите в Плимут и местни индианци от племето уампаноанг отпразнуват заедно събирането на реколтата в област, позната днес като Кейп Код.

В началото на президентството си Джордж Вашингтон предлага да се въведе Ден на благодарността и молитвата, а през 1863 г. Ейбрахам Линкълн фиксира на постоянно място в календара Деня на благодарността - в последния четвъртък на ноември. Рузвелт пък го превръща в официален и задължителен празник за САЩ.

Според историците обаче ритуалите за възхвала и благодарност към боговете не са привилегия на християнството, те съпътстват човешката цивилизация и са възникнали още в праисторическо време, когато хората почитали различни богове според техния етнос. Първите свидетелства, открити миналия век, са от 1700-1600 г. пр. Хр. край Атина, където е имало светилища, в които се извършвали мистерии (ритули в знак на благодарност) към Деметра, богиня на земята и плодородието.

Край Перперикон в Родопите преди десетина години археолозите откриват светилище, датирано от 8000 г. пр. Хр., посветено на тракийския бог Загрей (по-късно станал Дионис).

И САМОЖЕРТВАТА, И ЛЮБОВТА НА БОТЕВ СА ВЕЛИКИ

СТРАНИЦИ ЗА ИНТИМНИЯ СВЯТ НА ПОЕТА РЕВОЛЮЦИОНЕР

Цветан СЕВЕРСКИ

За сърдечните преживявания на този велик син на България малко се знае. Той не е писал дневници, нито е оставил свитъци с любовни писма. Обяснението на повечето изследователи, че поетът-революционер, бедният хъш, изживял младостта си в недоимък, е бил изцяло обсебен от идеята за националното ни освобождение и не е разполагал с време за интимен живот, помага на истината само донякъде. Красивият външно и богато надарен вътрешно младеж Христо Ботйов е възмъжал твърде рано. Не е за вярване, че този "троши глава", необузданият стипендиант на Одеското българско настоятелство, който е чезнел по цели седмици от училището, не е срещнал нито една "изгора". Но няма сведения за нещо подобно, има сведения за извънредно лошото му поведение и за изключването му от Одеската гимназия.

По нещо за първите му сърдечни трепети са оставили негови съвременници от Калофер, където той е учителствал по-късно, вече двадесетгодишен: често се е срещал с една духовно издигнала се местна хубавица, далечна негова родственица, също учила в Одеса, на име Парашкева Шушулова. И тя била учителка в "алтън Калофер". И давала книгите си на Христо за "прочит и беседа".

Учителката Шушулова, според повечето изследователи на Ботев, е била девойката, с която младият Христо е можел в Калофер да говори за поезия и да се чувства в "културна среда". Няма обаче документ, който да потвърждава, че именно тя е станала неговата първа любима, че за нея е написал своето стихотворение "До моето първо либе".

Според Захари Стоянов тя е неговото първо сърдечно увлечение, но Михаил Димитров и Никола Начов са на мнение, че тази роля е изиграла друга една Ботева братовчедка - Мария Горанова (Мина) от Карлово. С нея поетът също се е срещал в онази 1867 г. в родния си градец, посветил й е стихотворението "Пристанала", отпечатано в брой 4 на в. "Дума на българските емигранти" от 17 юли 1871 г., където Ботев е поместил и друго свое стихотворение - "Борба", посветено пък на Мининия брат Богдан, с когото също се е познавал.

По-късно, през 1875 г., в изданието "Песни и стихотворения от Ботйова и Стамболова" посвещенията липсват по обясними причини: Ботев вече е свързан с Венета, а Мина е омъжена за Петър Огнянов и от техния брак тепърва ще се роди големият български артист Сава Огнянов. Никола Начов определено смята, че Мина Горанова е първата Ботева любима и че нея именно е визирал поетът в своята творба "До моето първо либе", а и в стихотворението "Ней". Тя, Мина, е черноокata мома, която е поетизирана и в "На прощаване", печатано през 1868 г.: "...там, дето либе хубаво/ черни си очи вдигнеше..."

Тя трябва да е изгората, за която Ботев в статията си "Признава и това: "Опознах отблизо Калофер, тоя "алтън Калофер", който роди в мене страстна любов, коя тъй рано загина, и дълбока омраза, която ще ме придружи до гроба". Нещо е попречило на породилите се между двамата чувства, но...

За тази първа любов може да се говори като за огън, чийто пушек е сигнал за бедствие, което обсебеният от идеята за национална свобода мъж е избегнал. Обаче всеки, който познава живота на Ботев, знае, че той е пламенна натура, която винаги може да намери в душата си място за още обич. Едва ли само намерението да прегърне идеята за национално освобождение е станало причина той да пожертва първото си любовно увлечение. Та тогава той е едва на двадесет години - все още нито парен, нито пушен от огъня на борбата!

По-важното в случая обаче е, че тази първа негова любов е станала и негово вдъхновение. Тази своя неосъществена любов Ботев превръща в поетичен образ поръка:

Венета с малкия Димитър

Остави таз песен любовна,
не вливай ми в сърце
отрова...
.....
Забрави туй време, га плачех
за поглед мил и за въздишка:
роб бях тогаз - вериги влачех,
та за една твоя усмивка,
безумен аз светът презирах
и чувствата си в калта увирах!

И логично стига
до признанието:

Ти имаш глас чуден -
млада си,
но чуйш ли как пее гората?
Чуйш ли как плачат
сиромаси?
За тоз глас ми копней душата
и там тегли сърце ранено,
там, де е се с кърви облено!

Ще нарисува и картината
на борбата - истинската
му "любима":

Там... там буря кърши клонове,
а сабля ги свива на венец.

Там ще се разбере той що люби и за що милее.

Дори само за тези огнени строфи да е послужил онзи първи порив, си е струвало да намери отклик.

За чувствена драма отсреща няма никакви сведения. По всяка вероятност не е била голяма - гениите по правило остават неразбрани и в сърдечната сфера...

От събитията, които го завладяват и го държат като пленник през следващите години (във Влашко), може да се направи извод, че Ботев е подчинил безрезервно цялата си младост на борбата за национално освобождение и на литературното си дело, че наистина не си е предоставил никаква възможност за личен живот. Прокуденият син е постоянно беден, измъчен, недохранен; преживял е ситуации, когато е можел и престъпление да извърши от нетърпим глад и от людска немара към другия. Спасявала го е високата му мярка за дълга пред родината. (Колкото и патетично да звучи днес подобна фраза!)

Какво ли не е подхващал там - във Влашко. С нечовешки усилия отпочне издаването на вестник - зов за бунт против поробителя, а липсата на средства и разбиране (най-вече от имащите) погубят начинанието. И малкото отзивчиви към народополезното дело богати българи (като родните му Евлоги и Христо Георгиеви например) не са му възлагали пълно доверие. Неговата невъздържаност е възприемана от тях като причинител на бедствия. Широко известна и показателна е преценка на Христо Георгиев: "Христо Ботев, доколкото можах да разумея него, е малко лекичък на умът". Подобно е мнението и на другите успели българи. И няма как да е иначе: бедният в очите на богатия винаги е глупак. Но нека припомним теглилата му в Румъния и картината сама ще се очертае!

Там той пристига през октомври 1867 г. Отсяда в Букурещ, ала за кратко, и поема за Браила, където става словослагател на Димитър Паничков - списват вестник "Дунавска зора". Нашият герой вдъхва мириса на печатарското мастило и му харесва, но нали жадува час по-скоро да се "вмъкне в огъня", през лятото на следващата година се записва в четата на Жельо войвода. Тогава съторява "На прощаване", където в стих декларира своята жертвоготовност. Четата обаче се разпада и минаването на Дунав е отложено за по-добри времена.

Ботев решава да бъде практичен - записва се в букурещкото медицинско училище, но поради липса на средства за живот го напуска. Опитва да се сдобие с някаква работа, но не успява и прекарва жестоката зима в една запустяла воденица в покрайнините на Букурещ. С него е и Левски - човекът с "чутовния характер", с когото там се сближава. Много вероятно е Апостола да му е внушил да учителства известно време, защото още през февруари 1869 г. Ботев поема за Александрия; в тамошното училище стои до лятото и през ранната есен отива учител в Измаил.

Не е човек заседлив, не го свърта на едно място, и ето го в Галац, където се свързва с руския революционер Меледин, по-популярен с името Александър Флореско. Свободата е думата, която радва и двамата. Тя е ключова и в сезнанието на една интересна млада жена - пианистката София Рубинщайн. Ето редове от едно нейно писмо до Ботев:

"Не само общото в страданието на нашите родини, не само езиковата ни близост, нас ни сближава повече от всичко идеята, изразена във Вашето писмо до мен, идеята за съчувствието към страданията на цялото човечество, за съчувствието към всички братя, живеещи в обсега на нашето отечество".

И за двамата общественото е над личното - симпатиите на Ботев са устремени не към очарователната дама, а към онова, на което е посветил младостта си. Подпомага пренасянето на революционна литература в Русия. След разкритие в края на април Ботев е задържан във Фокшанския затвор за два месеца, а подир освобождаването му той отново е в румънската столица. Тук се захваща с издателска дейност и на 10 юни 1871 г. излиза първият брой на вестник "Дума на българските емигранти".

И това "чудо" е за броени дни. Вестникът спира, Ботев боледува. Сетне отново е затворен, а след намесата на Левски и Каравелов - освободен. Сближава се с "бачо Любена" на идейна основа и започва при него работа като печатар. Издават вестник "Свобода", преименуван впоследствие в "Независимост". На 1 май 1873 г. Ботев вече е издател на сатиричния вестник "Будилник". Участва в сбирките на БРЦК и става негов секретар.

След смъртта на баща му Ботев прибира в Букурещ майка си и братчето си Боян. Главата му перманентно е пламнала - откъде да намира средства за преживяване?

Е, кажете ми, кога и как при тази мъченическа биография нашият герой ще да е имал време и идеи да си търси либе? Тогава навярно му е минала мисълта: "Безпаричието ще да ма принуди да се оженя, за да можа да работя..."

Не се е оженил заради безпаричието обаче, а по любов. А любовта рядко подобрява материалното състояние. Но да не избързвам! Ето как е намерил изгората си.

През септември 1874 г. Христо Ботев станал учител в Букурещкото българско училище. Там се учил и малкият син на търновчанката Венета Стоянова - племенницата на владиката Панарет Рашев. Първокласникът пръв известил майка си за новопостъпилия "строг" учител. Венета се заслушала с внимание, а дядо владика изпратил една пругатна по адрес на "този хаймана". Сетне Венета го видяла: според едни източници - на тържество, ръководено от владиката, а според други - веднъж Ботев я настигнал на улицата до дома на вуйчо й и сам я заговорил.

Която и версия да е вярната, последицата се оказала една и съща - двамата се влюбили един в друг. И започнали да се срещат тайно от владиката - нали революционерите (и най-много Ботев) го обсипвали с критики и подигравки в тамошните български вестници! (Ботев недолюбвал Панарета най-вече защото живеел в разкош, а нищо не давал за народното дело.)

Венета се оказала изключително добър и състрадателен човек, дори заделяла от изобилието на вуйчовата софра и тайно гощавала не само своя любим, но и неговите другари. Стъкмявала им дрехи и топли чорапи, отстъпвала им и по някоя пара от своите.

Няма сведения за онова, което двамата влюбени са обсъждали на скритите си срещи, но е логично да се приеме, че още в началото тя му е разкрила своите патила в родния си град Търново, а той пък - безконечните си митарства. И от тези разговори нашият герой трябва да е научил как търновчанката Венета, по баща Стоянова Минчева Визирева, се е озовала в Букурещ при своя вуйчо владика. Когато баща й Стоян Минчев Визирев я омъжил за търновския сарафин Дончо Петров, Венета била едва на 17 години. В онова време никой баща не питал дъщеря си какви чувства изпитва към жениха, важното било той да е заможен и прибран човек. Такъв бил и Дончо.

Съвместният им живот обаче разкрил пред Венета истинската й робска участ в този уж богат и "направен" дом. Съпругът й рядко продумвал с булката си - сякаш тя била една от многото му хаънмъки, повикивал я само когато бил на кеф, не се съобразявал с нейните човешки желания, държал я затворена между стените на дома, не уважавал достойнството й.

А Венета притежавала волен характер. Търпяла, що търпяла тя - нали вече имали рожба, момченце, Димитър, но с времето търпението й започнало да привършва и тя споделила със своята майка решението си да напусне мъжа си. Отначало не срещнала разбиране, но впоследствие успяла да я склони. Взела благословията й, събрала малко дрехи в куфарчето, хванала за ръка Димитърчо и право към румънската столица.

Защо натам ли? Вуйчо й Панарет Рашев, тамошният български владика, често й пращал писма и подаръци, неведнъж бил каниел нея и мъжа й да му гостуват. Да, но Дончо не бил съгласен да се разкарва, още по-малко да пусне жена си да "събира мъжки погледи по Влашко".

В Букурещ дядо владика се разплакал от своеволието на своята племенница, но като размислил, че за неговата старост е добре дошла една родствеица къщовница, приел я. Тя пък - както била сръчна и умеятна - запретнала ръкави и подхванала домакинството, та за дни преобразила вуйчовия си дом. Заживели родниците при този наложен от обстоятелствата статут мирно, сито и безконфликтно. Венета не искала да си помисля дори за връщане при своя съпруг и твърде се възрадвала, когато във връзка с едно запитване до Букурещката българска община от страна на търновчанина Дончо Петров "каква е целта на жена му и ще му бъде ли жена занапред или не", отговорът послужил за разтрогване на брака им. (Разпространената версия, вписана от Захари Стоянов в биографията на Ботйов, че Венета е била вдовица, когато среща героя ни в Букурещ, е невярна.)

С Христо тя наченала дружба, когато той работел в печатницата на Каравелов. И както вече споменах, втурнала се да подобрява бита му. Освободената от съпружеското бреме млада жена намерила в Ботев мъжка подкрепа и обич. Зарадвала се и на уважението му към нея. Е, това най-вече е заситило душата на Венета. Постепенно тя вникнала в смисъла на делата му и взела да проумява тяхната значимост. Използвала дългото отсъствие на владиката от румънската столица (бил във Виена) и чрез един от Панаретовите слуги започнала редовно да снабдява с провизии и дрехи хъшовете около Ботев.

Да, но "добрият" слуга винаги уведомява господаря си. Това сторил и този слуга. Владиката не бил съгласен домът му да се превръща в арсенал на разбойници и като се завърнал от странство, потърсил сметка за стореното от Венета. Забранил й да се среща с "харамията". Тя разказала на любимия си случилото й се и тогава Ботев изрекъл думите, които окончателно я спечелили: "Иди си вземи Димитър и тръгвай с мен още сега!" (Този негов жест от раз изтрива онези изпуснати отпреди думи "Безпаричието ще да ма принуди да се оженя, за да може да работя...")

Венета напуснала вуйчовия си дом и със сина си отишла при Ботев. Това значи, че още гърла е трябвало да засища оттук насетне бедният революционер, който се е разкъсвал от тичане по комитетски и вестникарски дела, подчинени на твърдото му намерение да организира бойна чета и в подходящо време да се влее в борбата. За да се реши да се оожени за Венета в онази обстановка, сигурно е, че Ботев е обичал силно своята избраница в живота. В подкрепа на мисълта ми идват думите на Мариола, по-голямата сестра на Венета, живяла известно време при вуйчо си Панарет Рашев: "Христо беше луд по сестра ми!"

В нейната обич не може да има съмнение: та нали тя с готовност е напуснала богатия дом и всичките разкош, за да бъде до своя съпруг по мизерни квартири сред несгоди и рискове. За нея Христо, както го е наричала, е изглеждал почти свръхестествен: висок, строен, кафявоок, с буйна коса и високо чело, с широки плещи, които "изпълват вратата", както ще го опише по-късно пред внучката си, кръстена на нейното име.

"Когато ми заговореше, винаги ми се струваше, че има нещо свръхчовешко в него."

В тези й думи личи преклонение пред неговата ярка и обаятелна личност. А това обяснява и готовността й да пожертва удобствата и сигурността на своя живот и да поеме подир една "лудост" - свързването с революционер. Навярно Венета под влиянието на Ботев е осъзнала в някаква степен величието на народното дело, в името на което си е струвало да се жертва личното. И за необичайно кратко време тя е извисила своя духовен ръст, за да бъдат в пълно съзвучие постъпките й с въжделенията на съпруга й.

Сватба не са вдигали, имало е - през юли 1875 г. - едно скромно брачно тържество, на което са присъствали най-близките на Ботев в Букурещ и неколцина негови идейни другари.

И веднага - на бойна нога!

Войводата и неговата чета на козлодуйския бряг

Христо Ботев, Никола Славков и Иван Драсов в Румъния, 1875 г.

Ботев вече бил започнал да събира четата, снабдявал я с оръжие и всичко необходимо за предстоящите боеве, когато премине Дунав. А да се намерят пари за "едно подобно начинание" при онези условия било подвиг. Ето част от разказа на Венета:

"В последно време Христо не подгъваше коляно, обикаляше града, събираше хората, хортуваше им възбудено. Беше като пиян и не се сещаше да тури залък в уста. Бузите му хлътнаха, а от умората се изрязаха сенки под очите му. Чудех се какво става с него".

През февруари 1876 г. Ботев пише на Тодор Пеев: "Аз ще направя ръцете си на чукове, кожата си на тъпан и главата си на бомба, пък ще да изляза на борба със стихиите".

В поробената му татковина трескаво се е подготвяло въстание, за успешния край на което той е трябвало да помогне с четата си. И Ботев стягал за предстоящото юнаците си, но намирал време и за творчество. През септември с.г. издал заедно със Стефан Стамболов сбирката "Песни и стихотворения" и "Стенен календар за 1876 година" с "Обесването на Васил Левски".

Венета също не подгъвала крак - подсигурявала необходимото, за да храни семейството, улеснявала максимално своя мъж да изпълни в срок започнатото. И не питала за нищо, което не трябвало да знае - борбата изисквала дискретност.

Най-близките му хора били убедени, че Ботев е случил на жена. Е, не била красавица Венета, но кея красавица би поела по този трънлив път подир мъж, който остава до Освобождението и където съумява отново да спечели доверието на вуйчо си, за да я подкрепи той в отглеждането на неврътната Иванка, и по-късно - след завръщането си в Търново - тя живее като вдовицата на героя и поета Христо Ботев. Венета винаги е съзнавала, че е била съпруга на велик човек и затова с достойнство е отхвърлила мизерните 30 лева пенсия, дадени й от управляващите нова България бивши съратници на Ботев. Затова е работила неуморно каква ли не работа, но е успяла да изучи и двете си деца. Така изпълнила поръката му: "Гледай Иванка". Поръката на съпруга, с когото е живяла само десет месеца брачен живот, съдържащ най-вече лишения и мъки.

Тази героична жена никога и пред никого не е допускала да се изрече лоша дума за Ботев, малко е разказвала за миналото си, но всякога е пазела честта на големия българин. Ето защо си мисля, че освен саможертвата на Ботев и любота на Ботев е велика!

вие ще да плачите, а вашите сълзи са много скъпи за мене!

Венето, ти си моя жена и трябва да ма слушаш и вярваш във всичко. Аз се моля на приятелите си да та не оставят и тие трябва да та поддържат. Бог ще да ма запази, а като оживея, то ние ще бъдем най-честити на тоя свят. Ако умра, то знай, че после отечеството си съм обичал най-много тебе, затова гледай Иванка и помни любящият те.

ХРИСТО

17 майя 1876.
"Радецки"

Знаел е Христо, че отива на гибел, предчувствал го е, усетила е Венета, че има нещо необичайно в неговото поведение, в онзи последен час на прощаване със семейството си, когато той се върнал на два пъти да целуне малката си рожбица. Със съпругата си се сбогувал някак небрежно и прибързано, сякаш се сраумвал да я погледне в очите, да я прегърне, както е постъпвал винаги преди, когато е заминавал - било за Браила, било за Галац или Гюргево.

Нататък е саможертвата му в последните дни на онзи месец май 1876 г., добила и исторически смисъл.

Тук е финалът на Ботевия жизнен път, но не и краят на неговата любов. Вярна на паметта му до последния си ден, Венета тепърва ще гази нови изпитания, които ще препотвърдят нейната висока отговорност и голямата й устойчивост, нейната обич. И в Букурещ, където остава до Освобождението и където съумява отново да спечели доверието на вуйчо си, за да я подкрепи той в отглеждането на неврътната Иванка, и по-късно - след завръщането си в Търново - тя живее като вдовицата на героя и поета Христо Ботев. Венета винаги е съзнавала, че е била съпруга на велик човек и затова с достойнство е отхвърлила мизерните 30 лева пенсия, дадени й от управляващите нова България бивши съратници на Ботев. Затова е работила неуморно каква ли не работа, но е успяла да изучи и двете си деца. Така изпълнила поръката му: "Гледай Иванка". Поръката на съпруга, с когото е живяла само десет месеца брачен живот, съдържащ най-вече лишения и мъки.

Тази героична жена никога и пред никого не е допускала да се изрече лоша дума за Ботев, малко е разказвала за миналото си, но всякога е пазела честта на големия българин. Ето защо си мисля, че освен саможертвата на Ботев и любота на Ботев е велика!

Идва ли началото на неоколониализма?

Европа и САЩ продължават активно да водят преговори по Трансатлантическото партньорство за търговия и инвестиции, но това е инициатива, която трябва да бъде спряна

Трансатлантическото партньорство за търговия и инвестиции и опасностите, които идват от него

Тодор КАНЕВ

През декември се проведе третият кръг от преговори между ЕС и САЩ по отношение на предложението за споразумение за свободна търговия, наречено Трансатлантическото партньорство за търговия и инвестиции (ТПТИ). На интернет страницата на Европейската комисия са публикувани въпросите и отговорите, свързани със споразумението, които са и официалната позиция на комисията. Всеки един гражданин на Европа може да се запознае оттам с провежданите преговори. От написания материал струи позитивизъм и надежда за по-светло бъдеще в двустранните отношения между ЕС и САЩ в областта на инвестициите и търговията. На противоположната страна на това споразумение са част от формациите в Европарламента, както и евродепутатите Марти Хауслинг и Сорен Сондергад. Много интересен е и публикуваният материал в "Монд дипломатик" от ноември 2013г. на Лори Уолък "Трансатлантическото споразумение - тайфунът, който заплашва Европа".

Повдигнатите въпроси на официалната страница не казват цялата истина за споразумението, като дори в някои случаи дори се изпускат нарочно пасажи и думи, които са от съществено значение за всички нас.

Каква е ползата?

Според официалната позиция ползата ще бъде в премахване на митата и на ненужните правила и бюрократичните пречки, които затрудняват търговския обмен. Чрез премахването на митата ще се окаже благоприятно въздействие върху работните места и растежа. В него се посочва, че икономиката на ЕС би могла да извлече ползи на стойност 119 милиарда евро годишно, което се равнява на 545 EUR повече за едно домакинство в ЕС. В сегашното митническо тарифиране на ЕС най-високата ставка е около 4%, а на голямата част от стоките, внасяни от САЩ, митото дори има нулева ставка. От което ясно се вижда, че това не е причината за подписването на това споразумение. Посочените цифри според експерти са чиста догадка и изчисленията са спекулативни с цел да се представи огромната полза от подписването на споразумението. Тук не се казва, че тези средства колкото и да са те, ще потънат в частни корпорации, а няма да влязат в бюджетите на отделните страни членки, които средства могат да се използват за социална дейност или инвестиции на самите държави в техните икономики.

Кой води преговорите?

На страницата на Европейския съюз е записано че Европейската комисия преговаря от името на ЕС и неговите 28 държави членки: един глас, който говори от името на 500 милиона души, е по-ефективно решение, отколкото ако всяка държава членка на ЕС, се опита да води преговорите самостоятелно. Според някои евродепутати, които повдигат темата за споразумението, са ангажирани 200 експерти, които са част от най-големите корпорации и банки. При подобни експерти, кой обаче ще защити интересите на най бедните европейци.

Ще се променят ли стандартите на ЕС, които в момента съществуват в областта на защита на потребителите?

Този въпрос безспорно е един от важните, като становището на комисията е: Преговорите, които ще водим за целите на споразумението, няма да засегнат равнището на защита, което съществува в момента. Високото ниво на защита тук в Европа не подлежи на обсъждане.

Колкото и категорично да изглежда становището, не мога да не се запитам кой ще ни защити от говеждото месо, което съдържа в себе си огромно количество хормони и ветеринарни медикаменти, които ни правят резистентни към медикаментите. Тук трябва да си припомним, че през 1998 година беше забранено да се внася от САЩ пилешко, тъй като месото се обработва с дезинфектанти, които са опасни за човешкото здраве. Не трябва да пропускаме и клониране както и генното инженерство, които са забранени в Европа, а са разрешени в САЩ и се влагат огромни средства в тяхното разработване. Чрез подписването на споразумението вече ще отпаднат тази забрани и всички ние ще можем да се наслаждаваме на обработено с хром пилешко месо, хормонално телешко, клонираните продукти, както и генномодифицирани продукти, тъй като те свободно, ще се продават в Европа. В САЩ не се обявява на етикетите, че съдържанието на продукта съдържа ГМО, хормони или че продуктът е клониран, както и как първоначално е обработен продуктът.

Ще има ли отражение върху селското стопанство?

Официалното становище е: Преговорите за ТПТИ ще обхванат областта на селското стопанство. Отварянето на селскостопанските пазари ще бъде двупосочно и ще донесе ползи както за ЕС, така и за САЩ. В Америка са заинтересовани от това да продават повече от своите селскостопански стоки, например пшеница и соя.

Нека да отбележа, че соята в САЩ е генномодифицирана, а да не забравяме, че срещу 13-те милиона фермери от Европа ще се изправят 750 хиляди фермери от САЩ, като общата обработваема площ и на двете страни от споразумението е приблизително еднаква. Ясно се вижда кой ще победи в тази битка в селското стопанство. Докато ние в Европа се борим за екологично селско стопанство, отвъд Океана отдавна разчитат на генната модификация, която напълно е променила тяхното селско стопанство и я е превърнала в индустрия.

Ще има ли промяна в областта на ГМО?

От Европейската комисия относно въпроса заявяват: Не. Законодателството, което е основополагащо по отношение на ГМО, например, или защитата на човешкия живот и човешкото здраве, здравето на животните и хуманното отношение към тях или околната среда и интересите на потребителите, няма да бъдат предмет на преговорите.

Тук трябва да се отбележи, че относно този въпрос САЩ искат да се промени етикетирането на стоките и да не се обявява, че съдържат ГМО, което на практика заобикаля много елегантно въпроса. Когато не е обявено на етикета, че има ГМО, то няма проблем с ГМО.

Защо ЕС включва в обхвата на търговското споразумение уреждането на спорове между инвеститорите и държавите от ЕС?

Може би този е най-проблемният въпрос на това споразумение. Като в превода на български на Еврокомисията е пропусната думата трибунал. Позицията на комисията е: Държавите членки на ЕС, и Европейският парламент единодушно смятат, че Уреждането на спорове между инвеститорите и държавата (УСИД) е важен инструмент за защита на инвеститорите .

Фактът, че дадена държава има силна правна система, не във всички случаи гарантира адекватна защита на чуждестранните инвеститори. Дадено правителство би могло да отчужди инвестициите на определен инвеститор (например чрез национализация) или да приеме разпоредби, които да лишат от стойност направената от него инвестиция, например чрез внезапна забрана на даден продукт, който се произвежда в предприятие, притежавано от чуждестранен инвеститор, без да изплати обезщетение, като обаче не забрани продуктите, произвеждани от местните производители. Ако инвеститорите нямат възможност да предявят иск пред местните съдилища или местните съдилища не са в състояние ефективно да се справят с предявените искове, тогава инвеститорите няма къде другаде да се обърнат. При такива обстоятелства клаузите за УСИД в инвестиционните споразумения дават сигурност на инвеститорите, защото им гарантират възможност за предявяване на иск за обезщетение (пред трибунал, който е съставен от корпоративни адвокати).

С тази точка от споразумението може да се каже, че идва нова форма на експлоатация, а според някои автори тази точка поставя началото на борба за икономическо преразпределение на света за създаване на нови икономически и политически сфери на влияние. Като целта е да се подчинят икономиките на страните и вмешателство в техните политики с цел извличане на ресурсите им. Дали това е краят на неолиберализма и началото на неоколониализма, в който се натрупват блага за най-големите корпорации за сметка на държавите.

В някои държави, където вече е подписано споразумението, правителствата са поставени под угрозата да платят огромни суми на частни корпорации, като пример са:

- "Eli Lily" срещу Канада, фармацевтичната компания съди Канада за 3 млрд. евро и поискаха да променят патентния закон на страната, тъй като не са либерални за техните продукти и защитават пациентите. Според канадските власти са известни два лекарствени патента на компанията, за които ефикасността на лекарствата не е доказана в достатъчна степен.
- "Филип Морис" срещу Австралия. Чрез инвестиционно споразумение с Хонконг Филип Морис съди Австралия за налагане на изисквания върху "обикновените опаковки" за цигари, които са съобразени с местното законодателство.

Тези два примера ясно и красноречиво показват каква е ролята на това споразумение, където е подписано, и как големите корпорации се възползват от него. То не просто защитава инвеститорите от държавната политика, а оспорва суверенитета на нациите и ги прави зависими от корпорациите.

Днес, когато сме изправени пред Евроизборите независимо от това, кои ще са нашите представители в Европарламента, ние трябва да искаме от тях да се противопоставят на това споразумение, когато бъде гласувано в пленарна зала.

Безспорно това може да се окаже една от политиките, които обединяват всички наши евродепутати, тъй като имаме необходимост от защита на националния суверенитет.

Диетите – здравословни и пагубни

Превъплъщенията на идеята за стройно тяло през вековете

Стройната фигура е модел за подражание при древните елини, но губи своя статут в "лакомите" времена. До Средновековието е трудно да се открият текстове, в които се говори за налагане на ограничения в храната. Напротив - закръглените форми до пълнота са признак за благосъстояние. Малцина разумни хора го правели заради болест.

Твърди се, че през 1087 г. кралят на Англия - Вилхелм Завоевателя, напълнял толкова, че не бил в състояние да язди коня си. За да намали теглото си, той прибягнал до голямо количество алкохол... Стройната фигура отново излиза на мода в средата на XVIII в., а първите диети от онази епоха са каприз и привилегия на аристократите. Във френския кралски двор

за пръв път е разработен млечно-растителен режим

Лекари го предлагат на Луи XIV, който имал проблеми с храносмилането и лош тен на лицето. Диетата на наследника му Луи XV се състояла от червено вино и от белтъци на яйца - до 15-20 броя на ден. Така кралят се готвел за тежки физически натоварвания - лов, фехтовка или танци.

- През 1830 г. Силвестър Греъм, презвитериански свещеник, убеден вегетарианец, предлага ограничителна диета за изкореняване на грехове като лакомия, сексуални желания и други аморални склонности, и напомня, че затлъстяването води до нарушаване на храносмилането, а то - до различни болести.

- През 1879 г. Фалберг изобретява захарина, а през 90-те години на XIX в. химикът Уилбър Етуотър "разлага" храната на отделни компоненти: белтъчини, мазнини и въглехидрати, и измерва калоричността им. Лекарите започват да предписват за отслабване вещества, получени от щитовидните жлези на животните.

- През 1896 г. се появяват първите реклами на продукти за отслабване, като в състава им влизат слабителни и очистителни средства, арсен, стрихнин, сода за пране (натриев карбонат) и английска сода (магнезиев сулфат)!!!

Истерията по пресмятането на калориите

започва в началото на XX в., когато се налага принципът "контролът на калориите е контрол върху теглото". През 1917 г. д-р Лулу Хънт Питърс публикува "Диети и здраве с ключ към калориите" - първата книга, препоръчваща пресмятането на калориите като метод за намаляване на теглото.

След Първата световна война медиците забелязват, че мъжете, работещи във фабриките, които произвеждат боеприпаси с химическото вещество

динитрофенол,

прогресивно отслабват. Лекарите започват да го предписват като "най-ефективното средство за лечение на затлъстяване". Динитрофенол се използва и в селското стопанство като инсектицид и хербицид. До 1935 г. над 10 хил. души са го ползвали, спрян е след 1938 г. В периода 1920-1950 г. стихва увлечението по пресмятане на калориите. В началото на 40-те години д-р Алфред Пенингтън провежда наблюдение над сътрудниците на компанията "DuPont", които са с наднормено тегло, и стига до извода, че за да се отслабне,

трябва да се консумират мазнини

През 1950 г. - женските списания си спомнят за отдавна забравеното пресмятане на калориите. През 1955 г. - ражда се индустрията на заместителите на мазнини. 1959 г. - "Ню Йорк Таймс" отбелязва, че 90% от всички случаи на затлъстяване са предизвикани от "психогенни проблеми".

Мазнината е призната за аморална

когато през 1961 г. се появява първият гуру в областта на фитнеса и диетологията - Джек Лалан. Той въвежда физическите упражнения за отслабване, предлага оборудване за изпълнение на тези упражнения, диетични напитки, витамини, белтъчни вафли и вдъхновяващи книги. През същата година д-р Хърман Толър публикува книгата "Не бройте калориите", пропагандираща диета с високо съдържание на мазнини и белтъчини и с ниско съдържание на въглехидрати. Покъсно обвиняват Толър в мошеничество заради продажбата на капсули със сафлорово масло. През 1963-65 г. се създават множество общности, семинари, асоциации, институти, центрове, обединяващи хора и изследователи, доктори и общественици, за които теглото е важен проблем, и които желаят да се борят заедно с него. Възникват и първите фирми, работещи в тази област.

1966 г. в списание "Harpers Bazaar" се появява първото съобщение за диетата на д-р Робърт Аткинс... В света са продадени над 15 млн. екземпляра от книгата му, въпреки упоритите слухове, че създателят на най-популярната диета си е отишъл от този свят заради здравословни проблеми, предизвикани от прилагането на собствените му препоръки.

През 1972 г. в редица средства за отслабване, които се продават в аптеките без рецепта - "Dexatrim", "Acutrim", "Thinz" и "Appedrine", "Contac" & "Dimetapp", се открива наркотикът фенилпропаноламин.

През 1976 г. Робърт Лин издава книгата "Последният шанс - диета" и разработва течна белтъчна хранителна добавка за намаляване на теглото, която се състои от смлени животински кожи, сухожилия, кости и други отпадъци от кланиците с изкуствени ароматизатори и оцветители. При използването на течната "храна" умират 58 души вследствие на сърдечен пристъп!

През 80-те години се издават над 100 нови книги, посветени на диети, които носят името на доктора-автор и обещават бързо отслабване.

През 1987 г. на пазара се връща забраненият динитрофенол с друго название - "Mitcal". А един лекар вдига цената за лечение на затлъстяване до 1000 долара.

През 1992 г. учени се събират на конференция във Вашингтон, спонсорирана от Националния здравен институт на САЩ, за да обсъдят парадокса защо американците през последните десетилетия, въпреки че все повече и повече спазват диети, непрекъснато и много бързо пълнеят.

През 1993 г. се появяват антицелулитните кремове, съдържащи известното противоастматично средство аминофилин и средство за отслабване "Фен-фен" - комбинация от две лекарства, вече използвани за отслабване - фенфлурамин и фентермин. През 1997 г. то е конфискувано, защото става ясно, че влияе отрицателно върху сърдечните клапи и може да предизвика мозъчни нарушения.

През 1994 г. стават популярни херба продуктите, а през 1995 г. изследователи в университета Дартмут (САЩ) откриват, че хранителните добавки с повишено съдържание на хром-пиколината могат да бъдат канцерогенни...

Двойно по-често похапваме „на крак" от европейците

Най-често българите похапват в офиса (32%), а около 20% - в движение "на крак". За сравнение, в Западна Европа 68% от междинните закуски се консумират у дома, а само 10% "на крак". Това показват данните от изследване, проведено от агенцията за маркетингови проучвания Pragmatica сред 410 мъже и жени между 18-60 г. в България, Великобритания, Франция, Германия, Италия и Испания. Близо 2/3 (72,3%) от участващите в изследването отговарят, че над 1-2 пъти седмично посягат към храна или напитки извън основните хранения.
Най-честата посочена причина за допълнително хранене е нуждата от повече енергия за тялото. Тя е поставена на второ място в България и 40% от българите признават, че похапват, за да си доставят "награда за душата". 11% от българите и 15% от западноевропейците на 18-24 г. най-често отговарят, че похапването избистря ума им и им помага повече във всекидневната работа. Най-консумираният продукт (60,5%) от българите и от западноевропейците са плодовете, следвани от шоколада. Докато българите похапват поравно сладки и солени продукти, 2/3 от западноевропейците предпочитат сладките. Похапването традиционно се възприема най-добре с напитка. За 9 от 10 интервюирани българи и 61% западноевропейци тя е задължителен елемент по време на хранене. Най-често консумираната напитка в Европа е кафето (52%), следвана от сок (30,4%), чай (25,5%) и газирани напитки (21,6%). Според съвременните теории, петкратното хранене се препоръчва от специалистите по хранене и диететика. Въпреки това все още 1/4 от анкетираните българи се придържат към стандартното трикратно хранене.

Преглеждат безплатно пациенти с аритмия

Международен екип специалисти съвместно с българските си колеги от Сити Клиник консултира безплатно пациенти със съмнение или с установени аритмии на 4 януари (събота) от 08.00 до 14.00 часа. Необходимо е предварително записване на тел. 0700 13 127.

Проф. Михаел Шнайдер е един от най-изтъкнатите европейски специалисти в областта на електрофизиологията и ръководител на Специализираната болница за сърдечно-съдови заболявания в Зинделфинген, Германия. Заедно със своя колега от български произход - д-р Крум Петров, ръководител на отделението по електрофизиология в германската клиника, започват програма за инвазивно лечение на пациенти с всички форми на аритмии в Сити Клиник в София.

Ритъмно-проводните нарушения са едни от най-разпространените заболявания на сърцето. Опасността за пациентите е, че тези заболявания в много случаи се съпровождат или са причинени от друга сърдечно-съдова патология. Често ритъмно-проводните нарушения протичат без симптоми и могат да имат фатален край. Ето защо навременното диагностициране е от първостепенна важност за хода и ефекта от лечението, категорични са специалистите. Сити Клиник развива широко направление в модерното лечение на всички видове аритмии и ритъмно-проводни нарушения.

ВСЕКИ ВТОРИ ИМА ИЗМЕНЕНИЯ НА ФУНКЦИЯТА НА ЩИТОВИДНАТА ЖЛЕЗА

Само за 10 дни 1233 жени и 184 мъже се възползваха от възможността за безплатна диагностика на щитовидната жлеза в рамките на кампанията за ранна диагностика на рака на щитовидната жлеза. По време на кампанията се преглеждат мъже и жени от всички възрастови групи, като преобладават хората между 45 и 65 години. Най-често по време на прегледите се установяват изменения на функцията на щитовидната жлеза, като основно са диагностицирани болест на Хашимото, наличие на възли и колоидни кисти. При установяване на отклонения от нормата или при съмнение за тиреоиден карцином хората са насочвани за диагностично уточнение и лечение в специализирано лечебно заведение.

Предвижда се кампанията да продължи и през 2014 г., като обхване цялата страна и най-вече малките градове и села, където достъпът до специалист е силно ограничен.

Карциномът на щитовидната жлеза се среща рядко и представлява 1% от всички злокачествени образувания. Според данните на Националния раков регистър броят на новооткритите заболели от тиреоиден карцином в България за 2009 г. е 316, а за 2010 г. е 299. 250 жени и 66 мъже са диагностицирани за първи път през 2009 г., а през 2010 г. техният брой е съответно 233 жени и 66 мъже. Близо половината пациенти са диагностицирани в първи стадий, когато ракът може да бъде излекуван напълно. Заболяването засяга хора от всички възрастови групи, но най-често се проявява между 50 и 60 г.

Съдържанието на материалите в „Здраве" дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

Парсон

42-РО НС

Лозан ТАКЕВ

При този несигурен кворум в момента дори и законът на ОМ в парламента да влезе за нов вот и за мнозинство, от ГЕРБ ще гласуват против сто на сто...

СЛЕДПРАЗНИЧНИ ТЕРЗАНИЯ

Благовест МИТКОВ

Много ги мразя тия улични анкети. Вървиш си мирно и кротко, никого не закачаш, дори може би бързаш занякъде и изведнъж някаква хубавица ти забива микрофон в лицето:

- Какво знаете за Хондурас?

Какво да знам за Хондурас?! И защо изобщо трябва да знам нещо за Хондурас?! Да не би Хондурас да знае за мене, че и аз да знам за него?! Идиоти!

Тия с микрофона особено много се активизират покрай празници. Това Коледа, това Бъдни вечер, Ивановден, Йордановден, Нова година, Гергьовден... Ужас!

- Какво слагате на трапезата на Бъдни вечер?

- Какво искате да ви донесе Дядо Коледа?

- Окичихте ли си коледната елха?

Добре бе, маце, ако не съм си окичил елхата, та какво? Ти ли ще ми я окичиш?!

Дразнят ме тия с микрофона, но понякога още повече ме дразнят тия, дето отговарят. Като се замисли, па като вземе да се прави на умен... Между Коледа и Нова година гледах такава анкета по някаква телевизия.

- С какво трябва да се разделим, какво трябва да оставим в старата година?

Това пита журналистката. А анкетираните си нахлузват едни такива - задълбочени физиономии и отговарят:

- Трябва да се разделим с мързела! Нашият балкански мързел трябва да оставим в старата година!

- Корупцията! Трябва да се разделим с корупцията! Това и от Европа ни го препоръчват!

- Мисля, че преди всичко, в старата година трябва да оставим престъпността, която се шири в страната ни!

- Омразата между хората! Да спрем да се делим на "наши" и "ваши"!

И нататък - все от тоя сорт. Да оставим в старата година кариеризма, шуробаджанащината, връзкарството, келепирджилъка, егоизма, завистта, злобата...

Е, да ви кажа, не издържах! Теглих им една майна и минах на друг канал. Там обаче - пак анкета! Подобен въпрос и подобни отговори! Да се преборим с престъпността, да премахнем корупцията, да се разделим с мързела и завистта, да потушим злобата... Теглих още една майна и загасих телевизора!

Абе, тия хора луди ли са, бе?!

Ако преборим, премахнем, унищожим всичко това, какво ще остане тогава от България?! Я, повече патриотизъм, моля ви се!

Людмил АСЕНОВ

С пърформанс го посрещнаха - с пърформанс го изпратиха, ранобудни пънсформатори!

АФОРИЗМИ

Цветан СЕВЕРСКИ

Толкова голям човек беше, че и паднал не можехме да го прескочим.

Сбъркани старци! В края на пътя са, а още спорят коя посока да изберат!...

Едва през ноември се разбира колко жалки са амбициите на април. До следващия април обаче...

Умря най-старателният коректор. Издигнаха му надгробен камък с правописна грешка.

Не пъхай носа си в непознато цвете - може да е месоядно.

Радвай се и без повод, защото може да не го дочакаш.

Кучкар

Тодорка ВЪЛКОВА

Иван Павлов спря пред мен и размаха ръце:

- Голям резил, Дорче! Изложиха ме пред целия квартал!

- Кои, бе Ванка? - проявих любопитство.

- Едни натегачи от Общината!

- Да не са те глобили нещо?

- Само два дена ме нямаше. Кучето ми Фори се измъкнало през дупка в оградата и излязло на улицата...

- Благородникът Фори?! Сетне?

- Хванали го и го закарали в приюта за бездомни кучета...

- Не може да бъде!

- Факт! Ужас! Моят Фори! Сред помияри и други гадове!

- И?

- Едвам го измъкнах оттам!

- Иване, а ти къде беше през тези два дни?

Той махна с ръка:

- Бях да закарам баща си в старчески дом...

ИНВЕСТИТОРИ

Петър СОФРОНИЕВ

Киро, Цеко и Гошо – млади пенсионери, съседи при това, стоят пред блока, не им се прибира, въпреки студа, а и имат да споделят важни неща.

- Аз вече инвестирах моите петдесет лева надбавка към пенсията! - гордо обявява Киро. – Купих едра пуйка, две шишета вино и шоколади за трите внучки. Мисля, че на това му се вика разумна и блага инвестиция! Да идват празниците – царски ще ги посрещнем!

Цеко гледа авера си недружелюбно.

- Не може само с ядене и пиене да се живее! – прави остра забележка той. - И за съпругите трябва да се помисли, и те са хора. Аз с надбавката към пенсията вкарах моята Цонка в един магазин втора употреба и я облякох от горе до долу. Като абитуриентка я докарах. Направо отново се влюбих в нея! А ми останаха пари и за два панталона за мен. На това му викам аз разумна инвестиция...

Гошо тъпче на едно място и му личи, че също има мнение по въпроса.

- Аз мисля, че най-добре постъпих! – мъдро отбелязва той.- Накупих за петдесет лева речници, българо-английски, за внука. Той сега е първокласник, ама техните още отсега го подготвят емигрант да става, след като завърши средното, та го натискат английски да учи. Това пък моето му се казва инвестиция в бъдещето.

И тримата авери са убедени, че са постъпили мъдро. Нямат повече какво да си кажат и всеки доволен поема към дома.

Анатолий СТАНКУЛОВ

ОТ НЕТА С ИНТЕРНЕТ

ТОВА Е ПИСМЕНО ДЕТСКО СЪЧИНЕНИЕ, КОЕТО СЕ СЪХРАНЯВА В ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ МУЗЕЙ В ПАРИЖ. ТЕМАТА МУ Е ДА СЕ ОПИШЕ ПТИЦА ИЛИ БОЗАЙНИК....

"Птицата, за която ще пиша, е бухалът. Бухалът не се вижда денем, а нощем е по-сляп и от къртица. Не знам нищо особено за бухала, затова ще продължа с друго животно, което си избирам – кравата.

Кравата е бозайник. Има шест страни: лява, дясна, горна и долна. В задната страна има опашка, от която виси четка. С тази четка се гонят мухите, за да не падат в млякото. Главата служи да излизат рога от нея и, освен това, защото устата трябва да стои някъде. Рогата са, за да се бие с тях. От долната страна е млякото. Оборудвана е така, че да може да се дои. Когато я доят, идва млякото и вече не спира. Как го прави това? Никога не съм го разбирал, но то тече с още по-голямо изобилие.

Мъжът на кравата е бикът. Бикът не е бозайник. Кравата не яде много, но онова, което изяжда, го яде на два пъти и така има достатъчно. Когато е гладна, мучи, а когато не казва нищо, значи, че вътре е пълна с трева. Краката й стигат до земята. Кравите имат много развито обоняние, поради което можеш да ги подушиш от много далече. И заради това въздухът в полето е толкова чист."

О, спомняте ли си, госпожо:

Никога не съм предполагал, че с носталгия ще си спомням катаджиите, които преди ме спираха за превишена скорост на такива места, където днес стоя в задръстване.

☺

В светски салон лорд се хвали с благородническия си произход. Един от присъстващите го прекъсва:

- Скоро ще кажете, че вашите деди са били и в Ноевия ковчег.

- О, не - по това време те вече са имали собствена яхта...

☺

Мъж и жена се развеждат. Съдията ги пита:

- Кажете ми, защо се развеждате след 20 години брак?

- Ами, г-н съдия - отговаря мъжът - тя постоянно мърмори и аз вече не издържам. Ето например - 24 май е, светъл български празник. Аз съм полегнал на дивана и гледам с удоволствие празничната програма по телевизията, а тя повтаря ли, повтаря: "Айде бе, Иване, няма ли да изхвърлиш вече тая елха?"

☺

На конгрес на американските илюзионисти:

- Какво прави вашата очарователна съпруга, която разрязвахте на две на сцената?

- О, разведохме се и сега тя живее в Бостън и Сан Франциско.

☺

- Кондуктор, какво е това безобразие? Влакът едва тръгна, а на мен вече ми откраднаха куфара!

- Нищо чудно, господине - това е бърз влак!

☺

Един професор късал много студентите и те го нарисували на таблото в коридора като касапин със сатър в ръката. Професорът видял карикатурата и казал:

- Е, така е, докато има говеда, ще има и касапи!

☺

Знаете ли, че:

Неудобните обувки могат да придадат на лицето твърде философско изражение.

☺

- Доволен ли сте от нашия най-нов компютър? - пита представител на електронна фирма директора на изследователски институт.

- Не сме. Много е чувствителен.

- Та нали това са неговите най-големи предимства.

- Да, обаче след всяка направена грешка неудържимо се разплаква.

☺

- Мамо, изобщо не ми харесва това, което си сготвила! - мръщи се десетгодишно хлапе.

- Яж, синко. Помни, че след като се ожениш, непрекъснато ще повтаряш на жена си каква прекрасна готвачка съм била.

☺

Американец и ирландец се срещнали на изложение в Кентъки. Американецът имал огромна ферма в Тексас, докато ирландецът имал само два акра край Уексфорд.

- Опиши ми фермата си - казал ирландецът.

- Тя е грамадна - започнал американецът, - най-голямата ферма, която си виждал през живота си. Обхваща половината страна. Знаеш ли, сутрин се качвам на пикапа си и до залез слънце не мога да обиколя всичките си земи.

- Естествено - съгласил се ирландецът. - И аз преди години имах такъв пикал.

☺

В църквата:

- Господи, последните три-четири години бяха толкова тежки, толкова тъжни... Ти прибра при себе си любимия ми актьор Патрик Суейзи, любимия ми певец Майкъл Джексън, любимата ми певица Ейми Уайнхаус, любимата ми актриса Елизабет Тейлър, още по-любимата ми певица Уитни Хюстън...

Господи, ако имаш малко време, мога да ти кажа имената на любимите ми политици...

☺

-Знаеш ли каква е раликата между американец и Бог ?

-Да, знам, Бог не се мисли за американец.

☺

Една лисица била поканена на парти. Нагласила се и тръгнала. По пътя чула един петел да кукурига. Тя бая се зачудила дали да отиде, ама си рекла:

- Е, сега отивам на парти, ще се занимавам с тебе!

И си продължила пътя. След малко пак го чула да кукурига.

- Ей сега идвам при тебе! - рекла лисицата.

След малко от храстите се появил един вълк, облизва се и си говори:

- Ей, хубаво е човек да знае чужди езици!

☺

Прасчо тича при Мечо Пух:

- Мечо, получихме колет от Африка. В него има 10 портокала. За тебе седем и за мене седем!

- Как така? - удивява се Мечо Пух. - Нали са само десет.

- Това не ме вълнува, аз моите седем си ги изядох...

☺

Иванчо има контролно. Прави опит да препише от Марийка, когато госпожата се обажда:

- Иванчо, какво си мислите, че правите с Марийка?

- Ами...

- Аз мисля, че преписваш!

- Ами, госпожо, вие му казвате преписване, а ние работа в екип!

☺

Семейство на финансисти:

- Мария, знам, че неделя е денят за съпружеските задължения, но бих искал да получа авансов заем...

- Не, имаш много нисък кредитен рейтинг!

☺

Модерни времена:

- На колко години си?

- Господине, не знаете ли, че е неприлично да се пита едно момиче за неговата възраст?

- О, значи ти си момиче? Това коренно променя нещата...

☺

В чудния свят на военните:

Починал Михаил Калашников. В памет на великия конструктор всички съвременни войни избухнаха с едноминутно мълчание.

☺

Иванчо влязъл в кухнята, видял един пакет карамелени бонбони на масата и веднага ги излапал. След малко влязла и малката му сестра, видяла празната кутия от бонбоните и започнала да хленчи:

- Ти изяде всички бонбони и дори не се сети за мен!

- Как да не съм се сетил? Защо, мислиш, ги изядох толкова бързо?

☺

Цесекарски шегички:

След мача с „Левски"треньорът на ЦСКА Стойчо Младенов казва пред журналисти:

- От днес вече можете да ми викате Тройчо!

- Защо?

- Защото изтървахме три дузпи...

☺

Говорят си двама приятели и единият се оплакал:

- Отидох вчера в кръчмата да пийна нещо. Обаче барманът направо ме обиди - даде ми едно вино, жива водица...

- И ти какво?

- Ами преглътнах обидата.

Еврокласици

Светослав ЯНАКИЕВ - БЪЛГАРИЯ

☺

Счетоводител отишъл на преглед при психиатър:

- Докторе, не мога да заспя!

- А защо не опитате да броите овце? Много приспивателно действа.

- Опитах. Обаче броя, броя и после, като допусна някоя грешка, отиват ми три часа да я намеря и поправя!

☺

Интервю по bTV:

- Какво искаш от Дядо Коледа?

- Аз съм протестър, не знам какво искам...

☺

- Ало, Мария ли е?

- Да.

- Айде довечера да се позабавляваме?

- Грешната Мария сте набрал!

- Идеаааално!

☺

- Тате, ти циганин ли си?

- Да!

- А мама, тя циганка ли е?

- Да, всички сме 100% цигани!

- Значи всички сме за ГЕРБ?

- А-ааа, чак такива мангали не сме!

☺

Драма:

Изпратих снимка в "Клуба на самотните сърца". Върнаха ми и я с отговор, че не били чак толкова самотни...

☺

Мъж пита жена си:

- Какво ти каза лекарят?

- Каза, че трябва да се занимавам почесто със секс.

- Колко по-често?

- Ами двайсетина пъти месечно.

- Добре... За два от тях можеш да разчиташ на мен!

☺

В кабинета на психиатъра влиза първият клиент:

- Бихте ли ми помогнали, докторе?

- Първо платете предварително, че после бягат, като ги оправя.

Платил петдесет лева и психиатърът казал да започва да разказва.

- В момента, в който заспя, сънувам, че от Централна гара в София ме карат да бутам четири вагона без локомотив за Русе. В два часа ми дават почивка на гара Горна Оряховица. Дават ми кафенце, баничка и лимонада. И след това ми лепват още три вагона и като се събудя - целият съм вир-вода и потен.

- Платихте, ще помогна, - казал докторът. - Навийте си часовника за два часа и докато сте на Горна Оряховица, звънвате ми и аз ще дойда да ги добутваме до Русе.

Влезнал втори клиент.

- Докторе, от един месец всяка вечер до два часа сънувам, че спя с две жени, а след два часа идват още две, не издържам вече, моля ви, помагайте поне за втората двойка!

- Съжалявам, господине! Мога да помогна само за първата двойка, иначе от два през нощта имам да бутам един влак до Русе...

☺

Плодовете на образованието:

В детската градина все обличаха момченцата като зайчета, а момиченцата като снежинки. И ето сега резултата - страхливи мъже и ледени жени...

☺

- Моята годеница не искаше да правим секс, преди да се оженим.

- И какво?

- В гражданското се получи малко неудобно...

☺

- Тате, бременна съм...

- Евала! Доволен съм! Най-накрая и от тебе ще излезе човек!

☺

Модерни времена:

- О, колко беше хубаво, Ваньо!

- Аз не съм Ваньо! Аз съм Георги!

- Как, нима днес не е сряда?

☺

- Употребявате ли алкохол?

- Периодически.

- Какво значи периодически?

- От вечер на вечер.

☺

Интервю в едно държавно учреждение.

- Какво умеете да правите?

- Ами... нищо.

- Тези места вече са заети.

☺

Срещат се двама приятели. Единият пита:

- Как си след развода с жена си? Как го преживя?

- Сега съм много по-добре! Първите седмици за малко да се побъркам от кеф!

☺

Питат Радио Ереван:

- Кое е общото между фантаста, историка и политика?

- Силата на въображението! Фантастът измисля бъдещето, историкът - миналото, а политикът – настоящето...

☺

В зоопарка:

- Тате, а защо на лебеда му е толкова дълга шията?

- За да не потъне, когато се повиши нивото на водата.

☺

Говорят си две приятелки:

- Миче, дали да не се омъжа?

- За кой?

- Не знам, малко ли глупаци има?

ПЕГАС

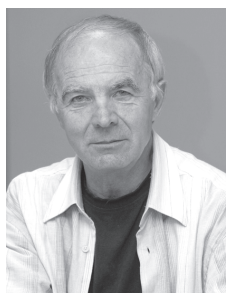
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014, БРОЙ 002

От редактора

Баданарката и боята на Славимир Генчев

Борис ДАНКОВ

Този път ще се отдадем на художествено-бояджийски теми. Иде реч за най-новите интернет излияния на самовлюбения в своята поетическа особа бард с китара, самороден хуморист и куплетист, джаз бандист (?) Славимир Генчев, подвизаващ се из интернет пространството (и не само там) с прозвищата Нане Славуте, Гай Славий Гракх, Октавиан Славгуст и т.н. И още - със себеподобните заглавия "Славиози", "Слакърдии", "Слафове", "Славиграми" и тям подобни. Та същият този специалист по "славотерапия" в едно от своите най-нови писания в блога си, озаглавен "Славимир Генчев"(http://slavimirgenchev.info/) от 28 декември м.г. се е захванал с ползата и необходимостта от "оцветяването на паметници" от "комунистически и просъветски произход". В своя политически опус, озаглавен "Крокодилските сълзи на другариата", Славимир Генчев обяснява на дълго и широко колко полезно било да се оцветяват подобни "обекти" и колко безсмислени били "крокодилските сълзи на "другариата". За да бъде по-убедителен в своята бояджийска терминология, Сл. Генчев се позовава на братския американски "опит" - как в САЩ граждани свободно били протестирали срещу политиката на правителството, като изгаряли американското знаме, което било "оригинална форма на символно, косвено словесно изразяване на свободата на мисълта", без някой да им прави нещо... Та защо у нас да не можем да вапцаме паметниците на "другариата", като подобна форма за изразяване "свободата на мисълта"? - пита Генчев и си отговаря положително - с "матросовска жар" и "комунистически дух".

Прочее, самовлюбеният в своята персона Нане Славуте, Гай Славий Гракх, Октавиан Славгуст и Славимир Генчев не от вчера се упражнява със синята баданарка в полето на словесността. Веднъж - като сътрудник на седесарската "Демокрация". Втори път - като инициатор на така наречената "гражданска инициатива за демонтиране на паметника на Съветската армия в София". Трети път - като инициатор на идеята за "пълна лустрация" на всички писатели от СБП. Сега - като спец по монументално бояджийство. Ало, Генчев, я си прибери баданарката и не се прави на по-голям бояджия, отколкото си всъщност!

ПРЕДСТОИ

Кукерският фестивал в Симитли става национален

Традиционният фестивал на кукерските и маскарадните игри в Симитли от тази година ще се провежда под патронажа на Министерството на културата - съобщиха медиите. Тази година празникът "Симитлия - древната земя на кукерите" ще се състои на 11 януари. Внушителната фолклорна проява ще започне същия ден на стадион "Септември". Единадесетото издание на уникалния фестивал ще бъде открито от кукерската група на село Крупник. Освен 10-те групи от Симитли в него ще участват още 7 групи от страната. За пръв път ще се представят бабугери от ямболското с. Чарган; земенското село Пещера; карловските села Соколица и Климент, с. Турия, както и известната кукерска група от Бургас. Във фестивала ще гостува и група от македонския град Пехчево.

Традиционно няма да има ограничение за числеността на групите. Всички участници ще се състезават в следните категории: цялостно представяне, пресъздаване на обредна традиция, индивидуално участие. Всяка група ще има на разположение 15 минути за фестивално състезателно дефиле и още толкова време за представяне на обреден обичай. Освен първа, втора и трета награда за цялостно представяне и специалната награда за хореография тази година ще бъде връчена и награда на министъра на културата.

МЕЛПОМЕНА

4 пъти „Вик за любов" представят от Вива Арте

След успешните представления на открита сцена "Сълза и смях" и гостуванията си из страната Театрална къща Вива Арте отново тръгва на рейд в шест града, където ще представи своя спектакъл по пиесата на известната френска сценаристка, актриса и режисьорка Жозиан Баласко "Вик за любов".

На 18 януари постановката ще бъде представена в театър "Българан" във Варна, на 21 януари - в Дома на културата "Мара Белчева" в Севлиево, на 24 януари - на открита сцена "Сълза и смях", а на 27 януари - в Дома на културата "Борис Христов" в Пловдив.

В постановката, която е дело на Асен Блатечки, участват - Асен Блатечки, Койна Русева, Стефан Иванов и Александър Александров. Сценографията и костюмите са на Антония Попова, а музиката на Христо Намлиев. Продуцент е Татяна Иванова.

Пиесата е със сюжет от живота на театъра - с абсурдни и непредвидими сблъсъци на любов, омраза, изневери, неосъществени мечти, наивност и артистичен чар. Театралният агент Силвестър е ненадминатият комбинатор и манипулатор, който "дирижира играта". Срещат се звездна двойка- артист и артистка, които някога се се обичали, а сега се ненавиждат до смърт. Репетициите, които се играят като истински театър, от един момент се превръщат в истински ад за режисьора на мнимия спектакъл и главните герои. Любопитно е все пак да се види.

Асен Блатечки и Койна Русева в сцена от спектакъла "Вик за любов

ИЗТОК-ЗАПАД

Купуваш книги, плащаш по-нисък данък

Данъчни облекчения за онези, които купуват книги, въвежда от 2014 година италианското Министерство на икономическото развитие - съобщава интернет сайтът на "Нюзуик". Основната цел на това нестандартно решение е да се подкрепи четенето на книги и преживяващите големи трудности малки книжарници, които остават извън мрежата на огромните вериги.

Първите мерки на италианското правителство предвиждат данъчните облекчения да влязат в сила за закупени книги на стойност над 2000 евро. Самото данъчно облекчение ще започне от 2014 до 2016 г. и няма да засегне книгите на електронен носител.

Целта на нашата намеса в книжния пазар е да съживим купуването на книги и четенето в Италия - обяснява министърът на икономическото развитие Флавио Занонато. Основната причина за това решение е все по-намаляващият брой на читателите и тежкото състояние на фалиращите книжарници в страната. Според най-новите социологически изследвания около 10 процента от италианските семейства нямат в дома си нито една книга, а около 46 процента прочитат по една книга годишно.

"Най-после имаме правителство, което се грижи за културата и книгата" - заявяват представители на Италианското сдружение на книжарите.

EX LIBRIS

Ерих Фром за доброто и злото в човека

Книгата на Ерих Фром "Сърцето на човека и неговата способност за добро и зло" излиза в поредицата "Философия и човек" на издателство "Захарий Стоянов" и всъщност е продължение на внушителния списък от заглавия на световноизвестния германски психоаналитик, философ-хуманист и психолог, пуснати от издателството. Досега в същата поредица са излезли книгите "Бягство от свободата", "Кризата на психоанализата", "Изкуството да слушаш", "Любов, сексуалност и матриархат", "Анатомия на човешката деструктивност", "Душевно здравото общество" и др.

Както отбелязва в предговора си към "Сърцето на човека и неговата способност за добро и зло" самият Ерих Фром, в книгата той изследва "природата на злото, както и природата на избора между него и доброто". Именитият философ и психоаналитик разглежда различните форми на насилие, проявяващи се в човека и човешкото общество; "явлението безразличие към живота", както и самовлюбеността при отделния човек и обществото. Като разсъждава върху тези проблеми на модерния човек, Ерих Фром обобщава, че "ако човек стане безразличен към живота, вече няма надежда, че може да избере доброто. Тогава сърцето му ще бъде толкова вкоравено, че животът му ще е приключил..." - все проблеми и дилеми, които не по-малко занимават днешния човек в условията на глобална криза в обществото и света. Преводач на книгата е Росен Ангелов, а редактор Иван Гранитски.

Белетристика

Щрихи

Божествен урок

Лев Николаевич Толстой работи над "Война и мир" от 1863 до 1869 г. Гигантски труд. Гениално произведение. А София Андреевна Толстая е записала в дневника си неговите думи: "Не е трудно да напишеш нещо, трудно е да не напишеш..."

"Ана Каренина" той завършва през 1877 г. Затворен в себе си, останал дълго време сам с мислите си, Лев Николаевич Толстой казва: "Ако пак пропиша... ще напиша нещо съвсем друго, всичките ми досегашни писания са били само етюди..."

Тези божествени, но и енигматични думи ще стряскат и стъписват всекиго, посегнал към белия лист и перото, докато свят светува.

Черни месечинки

Точно тъй ми рече: "С черни месечинки под ноктите..."

Била по него време младо момиче, подевка, и уточняваше: "Тогива турците биеха Дряновския манастир с топове, слушахме ги, а по горите тръгнаха комити..."

Тези думи чух от баба ми Йордана преди повече от седемдесет години.

Въстаникът бил ровил с нокти земята, търсил, клетникът, сладък корен, глада си да утоли. Бил заловен, вероятно предаден, в близките Драгановски колиби, подирил там комат хляб и покрив през хладната и влажна пролет на 1876 г. По тези места завалял сняг на връх деня на Константин и Елена... Водели го настръхнали заптии - те на коне, а въстаникът - бос по снега, с въжен гердан на шията, за конска опашка вързан...

Днес, като си мисля за думите и тяхната сила, за боята и звуците им, нали човек цял живот с туй се занимава - искрено се удивлявам на жестоката точност и категоричност на тези "черни месечинки", натежали от болка. И това е видяло и запомнило младо българско момиче от Еленския балкан, подевка още... И как човек да не се връща там, откъдето е тръгнал; и как човек да не се вслушва в думите, които там е чул за пръв път!...

Неосъществено пътешествие

С Николай Зидаров водехме по телефона доста обстойни разговори. И не само това, имахме си тайна, гласяхме пътешествие до колиби Стражата, че и до Побък (съседни колиби).

Той е роден в село Въбел, Търговищко, но родителите му са преселници тъкмо от колиби Стражата, на границата между някогашната Дряновска и Търновска околия, на тричетири километра горски път от моето родно село. По тези места Зидаров беше само минавал, ако не се лъжа, веднъж и набързо. А знаеше подробности, названия на местности, събития, празници и свързани с тях обичаи, сякаш беше роден и живял в Стражата.

Връщал се е, милият, в детските си и младежки години - взрян и вслушан в близките си, незабравили родните места - ни хората, оставени там, ни посталите нивки, ни гората, ни яката дъбова кория, отвъд Гърньовския рид, ни горския колник, ни старото вървище на юг, към Балкана...

Човек цял живот се учи.

Ако стари люде се канят да сторят нещо - да го не отлагат.

Ако имат сили - нека го наченат сега, начаса. Иначе - може да стане късно.

Така се случи с нашето пътешествие.

А пък аз и не разбрах кога Николай Зидаров ни напусна. Тъжно е. И съжалих, че не съм сред десетината, застанали край гроба му. А още по-тъжно е, че дълго отлагахме нашето пътешествие до колиби Стражата, а ако времето е хубаво - да прескочим и до колиби Побък, където, казват, никой не живее вече.

Андрей

Все тъй е пред очите ми този млад, сигурно стъпил на земята българин, плещест при това; все тъй се взирам в образа му - суров образ на българин от източните краища на страната, мъж с истински "мъжки" вежди; и щом човек срещне погледа му, плиснат сякаш от доброта и благосклонност, разбира откъде иде магията на неговата великолепна поезия.

И нещо странно: този як наглед млад българин постепенно налагаше с присъствието си, с поведението си, с цялостното си излъчване тиха, почти светла тъга. Или това е било само мое, трудно обяснимо усещане?... Нашето познанство беше твърде късно, когато Андрей Германов имаше вече здравословни проблеми - времето, в което, както той казваше, самоубийствено живеем.

Защо?

Срещнахме се на улица "Любен Каравелов". Живеел тук наблизо. Стори ми се променен, уморен, да не кажа - състарен. Тръгнахме заедно. Предложих му да седнем някъде, но той отказа. Та така, разхождахме се повече от час в сравнително тихия квартал на изток от булевард "Васил Левски".

С Камен Калчев сме почти земляци. Този факт ме подведе и преди много години му написах писмо. Той не ми отговори и не прояви интерес към писанията ми. Сетне, много по-късно, след като се появиха книжките ми, някак незабелязано се "сдружихме".

Та така, разхождахме се и си приказвахме. И изведнъж - думи, които не мога да забравя: Цял живот човек се блъска, стреми се към съвършенство, книги пише, хвалят го... и ето че идва време, когато вижда, че всичко е било нахалос... (Не слагам тези думи в кавички, но държа, че са точни като съдържание.)

Изненада ме и ме натъжи.

Той беше творец, вкусил сладостта на известността и на славата. Много хора му завиждаха. И при това той беше добър писател ("При извора на живота") и могат да му се простят някои увлечения... Да, при хубавите му неща мога да добавя и "Софийски разкази"... Защо? Защо, наистина, ми каза тези тежки думи?...

Може би искаше да ме предпази от нещо.

Закъсняла среща

Беше някакво събрание, долу, в кинозалата на "Ангел Кънчев" 5. Щом закъснееш - щеш не щеш - ще трябва да се намъкнеш в дълга редица от столове чак до стената, без изход към дясната страна - "рационално" използване на пространството. Пред мене върви възрастен мъж с прошарен тил, вежливо вдига насядалите - отиваме към крайните две места. Щом седнахме, мълчаливо се огледахме един друг и си кимнахме за поздрав. Беше Николай Стайков, тракиецът от село Гранит, Старозагорско, от същинския път на южната българска земя, която той така силно обичаше и тихо, без вик възпяваше - и за радост, и за болка...

Оказа се доста неспокоен човек.

Всичко на събранието го интересуваше и измъчваше. По едно време се размърда, стори ми се, че иска да напусне събранието - надигнах се да му направя път.

- Не, къде?... Къде да дигам цяла редица хора!...

И остана, за да начене цял монолог, изказване под сурдинка, което слушахме само ние, съседите му. От президиума направиха бележка да се пази тишина, но бай Николай не обърна внимание - той знаеше, че е прав...

Не си спомням какво сме говорили оная вечер след събранието по пустите софийски улици, но знам, че беше начало на нещо хубаво, което, за жалост, не продължи.

Наскоро, през 1983 г., Николай Стайков почина.

Големият прозорец

Беше изненадан от голяма известност, каквато малцина български писатели са имали.

Романът му "На живот и смърт" има над десет издания в големи тиражи. Преведен е на много чужди езици.

Димитър Ангелов написа в своя живот още една повест, похвалена от Антон Страшимиров, два фантастични романа и сборник разкази "Песен на гората". Тези разкази той особено ценеше и са неговата лебедова песен.

Той си отиде на 73 години.

Беше висок, прав, хубав старец.

И недоволен от себе си човек. Казваше, че е пропилял живота си. Търсеше светлина, повече светлина... Спасяваше го мисълта, че дълго време е бил учител по психология и логика - учителят сее знания, излъчва светлина... На стари години седеше пред своя необичайно широк прозорец - цяла стена от едно стъкло, довозено, казваше, чак от Чехословакия. Гостите му се удивляваха. Седеше и дълго гледаше как иде светлина от снежните склонове на планината - натам води неясна, криволичеща пътина.

Често се канеше да стане и да тръгне, за да напише това, което е пропуснал да стори.

Превод

В края на 40-те години на миналия век младият Стоян Каролев е главен редактор на "Партиздат". Често лично докладва на Вълко Червенков. Предстои издаването на съчиненията на класиците - Маркс и Енгелс. На няколко пъти младият Каролев настоява, казва, че е по-добре да се правят преводи от немски език, по оригиналите, имаме при това и добри германисти (например Георги Георгиев). Вълко Червенков мълчи - че един, че два, че три пъти. Не може младият главен редактор да схване мислите на началството. Накрая гръмовержецът отсича: "Момче, ти не разбра ли, че от руски трябва да се превежда!... Или искаш да ти изтегля ушите!..."

Дора Габе и Лада Галина

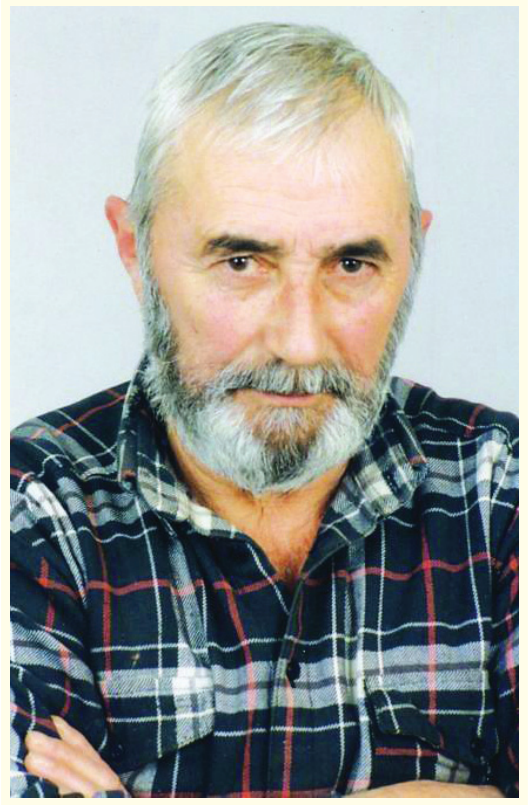
Било е в края на 50-те години на миналия век.

В окръжния град се открива седмица на детската книга. Дошла е група млади писатели, водени от Дора Габе - хубава, разкошна жена, далеч над 50-те. Като квачка, като същинска квачка води и завръща около себе си шумното люпило. А близко до нея - едно налято със сила русоляво момиче - нещо като асистент или адютант на началството. Ала не съвсем. Ясно, Дора Габе цени и обича помощничката си - изтъква я и я насърчава. Не изпуща да назове младото момиче с твърде звучното, интересно и запомнящо се име - Лада Галина.

Двама

Не бих казал, че произволно поставям двамата един до друг - Атанас Далчев и Борис Делчев. Не, разбира се. Те съществено се различават, но имат и нещо общо - и двамата са живели и учили на запад, и двамата познават и обичат френската литература, и двамата са писали малки, силни, фрагментарни неща. У Далчев те са и така озаглавени - "Фрагменти", а у Делчев - "В късни часове".

За "Фрагменти" са казани и написани много хубави думи; за "В късни часове" - по-малко.

СТОЯН БОЙЧЕВ е автор на повече от 20 книги - романи, повести и сборници с разкази, сред които "Неспокойни дни" (1966), "Белият път" (1974), "Топла есен" (1975), "Горчива трева" (1981), "Иваново възшествие" (1985), "Пазач на наблюдателница" (1986), "Холандско лале" (1989), "Омайно биле отровно" (2006), "Златното ведро" (2006), "Мъниста" (2008) и др.

Обичам тези книги и често се обръщам към тях - наистина, в късните часове.

С Борис Делчев се познавах, разговарял съм с него и зная колко високо той ценеше фрагментите на А. Далчев. Обща понякога е и насоката на техните мисли; общи, ако не и еднакви са в някои случаи внушенията им.

Не искам, не ми е работа да правя анализ, просто казвам: две хубави книги, към които често се връщам...

Тази нощ, мъчен от безсънеца, като си мислех за двамата, открих нещо, което ми донесе тишина: те се допълват един друг по някакъв странен начин... Може би не съм прав.

Пренесени къщи

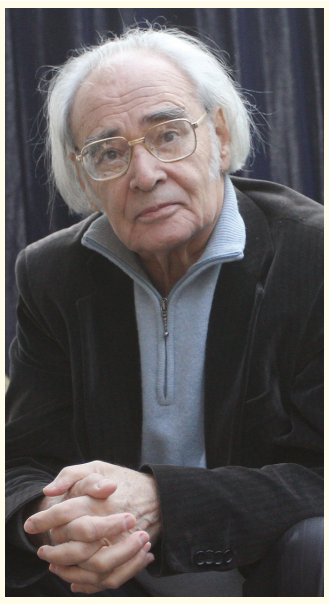
През всичкото време, а това беше един пролетен, струва ми се, майски следобед - през всичкото време изпитвах странно чувство: бил съм тук преди години, и ето че съм дошъл пак. Исках да си спомня кога е било това мое посещение, по какъв повод - ала не, нищо не можех да си спомня. Бях сигурен, че идвам по тези места за пръв път. Или това е може би сън, сънуван преди години, утаен в подсъзнанието ми, и ето че сънят е изплувал наново... Беше ми приятно да гледам каменните огради, иззидани старателно от добри майстори, високите порти, през които можеше да мине добре натоварена волска кола със снопи, къщите, притихнали сред овошки, вперили очи на юг, градините, изпъстрени със здравец и иглика, чардаците, обкичени с дъхаво мушкато, и всички ония дребни, незабележими на пръв поглед неща, които ни заобикалят в позната и любима среда... И все пак - кога съм бил тук?...

Ала това недоумение не продължи дълго. Придружителят ми спомена между другото, че хората тук са балканджии, слезли по тези места в края на XIX век, заели мястото на мюсюлманското население след Освобождението, изселило се надолу към Анадола. И добави, че почти всички тук са потомци на изселници от Войнежа и Въглевци - моят роден край.

Изведнъж ми светна и всичко застана на мястото си. Моите земляци бяха въздигнали новите си къщи точно такива, каквито са били на предишните им местоживелища. Всичко, което им е било мило на сърцето, и е било изоставено там горе, под Бутура и Планинеца, те бяха съградили тук от камък и обич.

„Време разделно“ се... завръща

50 години от първото издание на настолната българска книга, излязла изпод перото на най-големия ни жив съвременен писател Антон Дончев

В края на миналата година, броени дни преди Коледа, в столичния хотел “Сенс” бе представено най-новото юбилейно издание на романа “Време разделно”, от чиято първа поява на книжния пазар се навършват 50 години.

По време на миналогодишната среща с представители на медиите в хотел “Сенс” Антон Дончев изнесе обширно слово. Предвид огромния интерес към него предлагаме на нашите читатели обширен запис от него с известни съкращения.

Обикновено на такива срещи се задава въпросът: “В това време, в което живеем в момента “време разделно” ли е ?”, и аз съм отговарял, че всяко време е разделно. Сега, обаче както сме се събрали, ще кажа, че май времето, в което живеем днес, е малко по-разделено от нормалното. Целият свят не живее в една реалност, а в една виртуална действителност. Това, което медиите създават - особено за хората, които са далеч от събитията - за нас, които сме далеч от Сирия, и за провинцията, която е далеч от София. Това, което се случва, е една малка част от това, което става в действителност.

Историята съвсем не е пепелище

Проблемът, който е описан във “Време разделно”, днес почти се възражда. Появява се някаква си партия ПОМАК, някой си се обиджа, че бил наречен българомохамеданин... Тоест навлизаме в света на абсурда, което може би е добре за медиите, но е много лошо за действителността.

През 2000 година ЮНЕСКО свика в Швеция конференция с участието и на балкански писатели на тема: “Да разоръжим историята”. Кой как го разбра, си е негова работа. Но аз съм работил с един италиански сценарист Масимо Мерита. Той написа сценария на филма “Следствието приключи, забравете”. И тази конференция, горе-долу, прозвуча по същия начин. Историческото следствие е прекратено, забравете. Специално представителите на нашите балкански държави, изтъкнаха пред ръководителите на ЮНЕСКО (там беше и генералният директор на организацията), че да забравим историята си, конфликтите в историята си - това е горе-долу да забравим кои сме. Защото ние сме народи, които буквално са си пробивали път през историята с оръжие в ръка.

Изведнъж се оказва, че историята съвсем не е пепелище, а е огън, който гори в момента, осветява и изгаря. Съдбата на този роман се мъчи да отговори на този въпрос, за паметта и забравата.

Светът е между два полюса

На следващата година финландците свикаха друга конференция, не от такава величина като шведската, обаче също с едно много задължаващо заглавие “Що е свято”. Изведнъж се оказа, че ние и светът се люлеем между тези два полюса. Да забравим конфликтите, да забравим това, което ни е срещало не само в полето на духовността, а и на бойното поле, или да си спомним, че има места има личности, има периоди, които са свети. Проблемът е следният - кои неща в нашата история, ние можем да ги наречем свети? Има ли изобщо такива неща? Имаше хора, които казаха, че няма такива неща.

Ето това е пътят към Европа, който минава оттук. Влаковете ще се движат с голяма бързина, не могат да заобикалят, затова трасето трябва да мине през гроба на баща ми. Аз пътя ли да гледам, или гроба на баща си? Дали аз, в един момент, не мога да кажа: “Вижте сега, тези неща не можем да ги пипаме”. Не може да пипаме Левски. Не можем да кажем, че сме живели много добре, били сме част от една велика империя, били сме под чадъра на султана. И тогава нашият Левски изведнъж става един терорист. Просто - не се връзват при нас нещата. За да защитим Левски, ние трябва да кажем той за какво се е борил, какво е искал, каква е била цялата тази работа. Иначе - става бой със сенки. Един боксьор, който размахва ръка.

Атаките срещу романа

През 2002 година се появи статия на една френска преводачка (Мари Врина - бел.ред), която атакува остро ето този роман. Нейната поява на ринга предизвика срутване на една, общо взето, монолитна стена за оценка на романа и започнаха атаките срещу него. Много остро, много злобно. Като се започне от това - дали го е написал Антон Дончев, или са му го подарили и той плаща, и се свършва, че това е един фалшификат.

Това, за което аз не си давам сметка, и вероятно вие не си давате сметка, това е животът на романа на други езици, в случая - САЩ. Романът на английски се продава от 16 или 18 компании. На ден се продават по няколко екземпляра, но на година това прави доста. Има компании с 15-16 искания да бъде продаван романът. В някакъв сайт има неколкостотин изказвания - всички за романа, с по пет звезди. От тях само две са против. Извинявайте, за какъв бокс става дума, след като в световния интернет стотици хора изказват възхищението си, даже бих казал любовта, и двама души своето неодобрение.

Всъщност - за какво става дума?

Не се харесва историческата истина ли? Ама защо не се харесва? Това е една проява на световния дух, това е една проява на това, което наричаме българщина. Световната култура се гради по принципа на оркестъра и на хора. В хора - всеки си има глас, в оркестъра - всеки има инструмент. Всеки народ се грижи неговият инструмент да бъде в ред - пианото да се акордира, цигулката да се настройва. Има народи, които искат да бият тъпана. Нека си бият тъпана, те не правят оркестър. Ние сме длъжни да защитим гласа си, да защитим инструмента си - кавал ли е, кавал нека да бъде. Но ти, за да направиш кавал, най-напред трябва да отгледаш дървото. От всяко дърво свирка не става, кавал не става. Кавал става от наше, българско дърво, посадено от нас, полято от нас, отгледано от нас.

Световната култура иначе върви към тази модна дума - ентропия. Световните енергии се смъкват надолу, надолу, все по-нисши, накрая остава топлина и Вселената умира с топлинна смърт. Засега единственото същество, което познаваме и което може да промени съдбата на Вселената, е човекът. Всички други се нагаждат (може да са по-умни от нас). Същото нещо е с културата. В момента, в който една култура, която и да била тя, залее света, движението спира. Това си е топлинна смърт, това е културна смърт.

Ние сме длъжни да защитим това, което се нарича неповторимост. Ние сме неповторими. Може да сме по-лоши, може да сме по-добри, по никакъв начин не сме най-добри. Но ние сме неповторими.

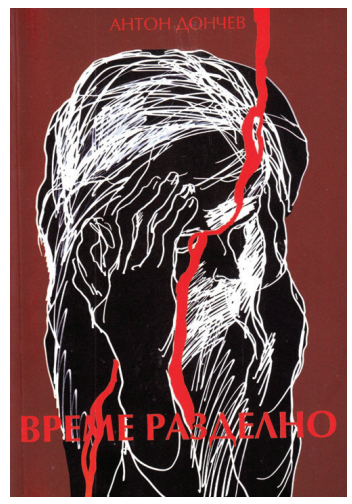
Османската империя и робството

А това, че се появяват партии ПОМАК, това, че се отрича насилственото помохамеданчване на Родопите е друга тема. Основната сцена във “Време разделно” е взета от историята. Мехмед II - Завоевателят, помохамеданчва Босна. В момента - голямата загадка на Босна, проблемът Босна, е - как така са се появили 2,5 милиона мохамедани в центъра на Балканския полуостров? Как е станало това чудо? Извинявайте, вие не знаете, че Мехмед II е помохамеданчил Босна! Вие история не четете ли? Отидох във Франция, на премиера на “Време разделно”, и френски журналисти като вас, пораснали небостъргачи, да ме вее вятърът, ме питат като деца от отделенията: “Какво става?” Те не знаят кой е турчин, не знаят кой е босненец, не знаят кой е мохамеданин. Те, горе-долу, не знаят къде се намира България.

Това затъмнение, което се прави неизвестно защо, тази Османска империя, за която се приказва; този неосманизъм - всичко е само резултат на едно дълбоко невероятно невежество. Първо - в България и после - по целия свят.

Имало ли е робство в България? Имало ли насилствено помохамеданчване? Мили хора! Първо, Османската империя има 500 години история. Обаче за 300, почти 400 години от тях, ще ви кажа само две думи. Всеки двеста години е събиран набор от мъжкото население на християните на Балканския полуостров и момчетата, които са прибрани в набора, стават роби. Аз не мога да разбера - как е възможно да се приказват неща, след като си седи кръвният данък и след като се знае, че в момента, в който твоето дете мине през прага на майчината и бащината си къща, се обявява за роб на султана и вече има социален статус “роб”. Една част от тези роби стават еничари. Друга част (интересно защо се мълчи за тях) попадат в дворцовото училище Ендерун и съставят управниците на османската държава, които са бивши християни. Човека го обрязват и той става роб. Запомнете тази дума. Непрекъснато - държавата създава държавни роби. Колко са тези хора? По времето на Сюлейман Великолепни (дават филма) по негово време има 30 девширмета; по 15 000 души да са събирали - половин милион души са превърнати в роби. От тях 150 000 души са умрели по бойните полета. А останалите къде са? Те са в градините, те са на галериите, те са роби.

Защо си затваряме очите?

Това, което направи този роман е, че запозна милиони хора по целия свят, между другото, и мюсюлмани, с българската история. Романът е издаден и на турски, и на арабски, но е издаден в Сирия. Затварянето на очите за проблемите, които поставя този роман, за проблемите, които нашата действителност в момента поставя, е тревожно (на всичкото отгоре, появиха се тези изявления на Ердоган). Историята, за съвършено ненужен, сетен път доказва, че не е никаква история. Всичко е едновременно. Това, което е ставало, става и в момента, това ще става и ние не бива да го забравяме, а трябва да запазим своята чувствителност към тези явления.

Мъртва ли е националната държава?

Ако си представим, че гласът на света е съскането на една змия, в това съскане, в момента световната медийна среда и хората, които я представят, чуват съскането: ссссензация, сссекс, ссскандал. Това е новината. В същото време обаче тя, змията, си казва: сссмирение, ссскромност, ссссолидарност. Змията, едновременно представител на подземното царство, а и представител на световната мъдрост и на вечността (защото може да си лапне опашката). Цялата медийна среда, не само в България, а и в медийния свят, не се занимава задълбочено с проблемите. В момента в света се развива една, бих я нарекъл ужасяваща тенденция, която може да бъде наречена така: обявен е краят, обявена е смъртта на националната независима държава. Националната държава е нещо, което е минало. Това се предава в Софийския университет, това се предава в Свободния университет, това се печата във вестниците. Националната държава е птеродактил. Тя е тиранозавър рекс, тя е някакъв си ...завър. Сега ние вече сме регионални образования и прочие, и прочие. Какъв е този патриотизъм, какви са тези глупости? Светът не се интересува от това, според тях.

Искаме ли да бъдем българи?

Сега нашият голям въпрос е - искаме ли да бъдем българи? Най-напред трябва у тези млади хора да бъде създадено самочувствието, че това, което е създала България, просто си заслужава. Финландското Възраждане и българското Възраждане започват с една и съща фраза. Паисий казва: “Защо се срамуваш, да се наречеш българин?”, а финдалндецът казва: “Започва Възраждането. Ние сме финландци”. Това е фразата, с която започва тяхното възраждане. Днес се атакува точно това.

Световната култура и световният напредък са възможни само като синтез, но след синтеза има елементи - отделни, самостоятелни елементи. Нещата, за които приказваме, никак не са лесни и никак не са прости. Те започват първо с образованието в училище. Човек се ражда като котетата. Това, с което възприема света, е вътре в мозъка. А това, чрез което го възприема, са “очила”, които се наричат култура. Човекът вижда, според това - какви очила са му дадени, ако очилата не са точните диоптри, ако са мръсни, ако по тях се хвърля кал, ако се хвърля мръсотия, човекът не вижда правилно света. Нашите деца не виждат правилно света, защото ние не им даваме нормално образование.

П.К. Яворов и Македония

136 години от рождението на поета

Димитър ТАЛЕВ

Пейо Яворов (седнал в средата) като войвода на чета от Македоно-одринското опълчение. Легнали са Коста Митев Саракостов (Адмирала) от Доганхисар и Иван Цървенков от Прилеп. Прави - Любен Казаски от Търново, Григор Белоканов от Кюстендил, Тодор Ветренски от Ветрен, Георги Венедиков от Самоков и Христо Иванов от Долно Драглища, Кавала, 1912 г.

В едно от своите предсмъртни писма големият наш поет Пейо Яворов нарича себе си син на Македония. Това не е случайно и не е по някакво временно настроение. В най-тежкия час на своя живот Яворов търси опора и утеха в майчинската обич на Македония. Той е свързан кръвно с тая земя и с нейните люде, свързан е и с една голяма част от своето творчество като поет и общественик. Яворов посвети на Македония няколко от своите най-хубави стихотворения, като "Заточеници", цикъла "Хайдушки песни", написа книгата "Хайдушки копнения" - спомени от своето четничество, също и биография на Гоце Делчев. През годините от 1901 до 1903 г. той издава в София вестник "Дело" в защита на македонската кауза, а докато броди из Македония като четник, пише и издава на хектограф седмичен революционен лист "Свобода или смърт", който се разпространява тайно из цялата поробена земя. Независимо от това поетът често ходи по разни селища из свободна България и устройва многолюдни събрания, на които разяснява основните идеи на македонското освободително дело и агитира срещу пакостната дейност на върховистите, които са особено многобройни и дейни тъкмо в границите на тогавашното българско княжество. У нас има кой да се произнесе по-компетентно за литературните качества на споменатите Яворови творения, но аз искам да подчертая голямата правдивост, с която са написани споменките му за условията на борбата, особено в тая част на Македония, която е главно терен на противонародната върховистка дейност, а именно близките до границата на княжеството македонски околии. Искам да подчертая също и това, че Яворовата биография на Гоце Делчев е една от най-вдъхновено написаните български книги, в нея е предаден с голямо майсторство дълбоко вълнуващият разказ за живота на един наистина необикновен човек.

В македонската дейност на големия български поет има някои страни, върху които трябва да се спрем с особено внимание. Яворов се отдава безрезервно на македонското освободително дело и му служи с всичките си сили до края на своя живот. Той влиза три пъти в Македония с оръжие в ръка и броди месеци наред из поробената земя, съзнателно приема за нея смъртен риск. Какво го привлича към такава дейност, какво го тласка към такъв риск? В своите "Хайдушки копнения" поетът сам пише за своята дейност като македонски революционер, че македонското освободително дело го привлича най-напред със своята романтика, но тук може да се прибави, че той служи на Македония и със съзнание на възпитан по социалистически гражданин, който не може да търпи робство и неправди. В едно такова освободително дело наистина има романтика, твърде привлекателна за един поет, но Яворов вижда още веднага, щом се присъединява към редиците на македонските революционери, че службата на това дело е преди всичко един суров дълг. И той го приема. В Македония той не търси нито слава, нито каквито и да са други облаги за себе си. Когато взема оръжието и приема всички рискове в неравната борба, Яворов е вече прославен поет, той е в редиците на най-личните наши поети. Той е млад и пред него са всички съблазни на големия успех. Поетът предпочете и избра страданията на една претежка и често дори безнадеждна борба. Той не търси слава и награда там, където лесно би могъл да намери смърт от турски куршум или бесило. Той е отвратен от

Пейо Яворов заедно с Тодор Александров

Пейо Яворов като македонски комита

тогавашната действителност в освободена от турско иго България и прегръща с всичката жажда на пламенното си сърце едно велико и чисто народно дело. Неговата мисъл за Македония е такава ясна и правдива, че го насочва по най-верния път към освобождението на поробената земя - Яворов приема идеите на Вътрешната македоно-одринска революционна организация и става един от най-близките сътрудници и другари на първия апостол и вожд на борческа Македония - Гоце Делчев. Неговата любов към брата роб е такава, че той го обича и го жали такъв, какъвто е в робската си неволя - често пъти загубил човешки образ от душевна и телесна нищета, от безкрайни мъки.

Младите македонски революционери начело с Гоце Делчев, Даме Груев, Пере Тошев, Гьорче Петров и др., които сложиха основата на Вътрешната македоно-одринска революционна организация, проявиха голяма политическа мъдрост и далновидност, защото бяха вдъхновени и от чувство за справедливост към всички македонци, без разлика на вяра и народност. Те издигнаха като основно начало и основна цел на освободителната борба създаването на отделна, автономна политическа единица, която да обхване цяла Македония, чиито равноправни граждани ще бъдат и турците, и българите, и гърците, и всички други народности в тая страна. В същото време те призоваваха народите от всички съседни държави за един задружен живот, без омраза и безогледно съперничество, без алчни домогвания за сметка на съседния народ. Срещу лудите и престъпни мегаломански идеи на балканските крале и князчета за свои империйки на Балканите, създателите на Вътрешната организация издигнаха глас за братско сдружение между балканските народи за общо добро и срещу общи опасности. Те смятаха с основание, че като се отстрани причината за тежките опасни разпри, а това беше Македония и техните домогвания спрямо нея, ще се създадат условия за пълно разбирателство, което може да стигне и до пълен съюз, до една балканска федерация.

Пейо Яворов прие идеите на тия македонски дейци, идеите на Вътрешната организация. Такава е неговата любов към Македония, към целия български народ. Той иска Македония наистина да бъде свободна и в братското сдружаване на всички балкански народи вижда гаранция за преуспяването и на целия български народ. Той отхвърля всякакво националистическо честолюбие, отхвърля и се бори непримиримо срещу фаталната лудост на Фердинанда да създаде своя империйка

Факсимиле от първа страница на яворовия в. "Дело"

на Балканите, и вярва в спасителната дружба между всички народи. Подобно на своя другар Гоце Делчев, той отхвърля и отрича всякаква тесногръда и сляпа националистична амбиция и над нея поставя правилно разбраните интереси на своя народ, който не може да бъде сигурен, не може да преуспява във вражда и омраза спрямо другите народи. Големият български поет се въодушевява от един по-възвишен идеал: свободата, благополучието, правото на живот на всички балкански народи.

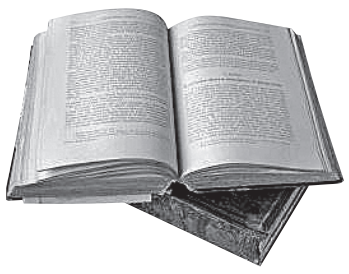
По онова време, когато Пейо Яворов е в редиците на македонските революционери, не е имало български патриот, който да не е носил в мисълта си и в самото си сърце мъченическия образ на братска Македония, който да не е бил готов да помогне според силите си за нейното освобождение от турско иго. Стотици и хиляди са възторжените синове на свободна България, които подобно на големия наш поет се притекоха и с оръжие в ръка на помощ на братската страна, а мнозина от тях сложиха и младите си глави в жертва за нейната свобода. Ето, веднага изгряват пред погледа ни имената на Марко Иванов Лерински, скромният подофицер от Котел, който създава четнишка школа в Македония; на Михаил Попето от Радомирско, един от най-близките другари на Делчев; имената на Кръстю Асенов, достоен потомък на Хаджи Димитър, на Христо Чернопеев, Георги Папанчев, Тома Давидов, Лука Иванов, Парашкев Цветков..., но те са хиляди и от всички краища на България. Между тях са и най-близките другари на Яворов, другари от детски години още - Пейо Гарвалов и Константин Нунков. За отбелязване е, че тия достойни синове на България изхождат от самия народ и от най-прогресивните негови среди. Мнозина от тях са били дейни членове на социалистическите групи и кръжоци по разните селища, дейни членове и сратници на партията, която покъсно израства като Българска комунистическа партия. В тяхното число влиза и Яворов, както вече споменахме. И тъкмо на това се дължи неговото истинско свободолюбие, тая широта в схващанията за едно разумно, общополезно и справедливо разрешение на т.нар. македонски въпрос, на всички спорни въпроси между балканските народи. За него и за подобните на него македонският въпрос е колкото политически, толкова и нравствен въпрос.

С тия няколко думи бих искал да спомена големия български поет в тоя светъл час, когато честваме 80-годишнината от неговото рождение. С тия думи за неговата синовна любов към македонската земя. За тая негова любов Македония му отвърна с майчинска любов и го помни, както помни всички свои най-свидни рожби, дали живота си за нейната правда.

———

Сп. Септември, кн. 3 от 1958 г.

ПЕГАС Редактор Борис Данков

Лавица

“ХЛАПЕТА” на Александър Чобанов е на пръв поглед неангажиращ роман, разказващ за гимназиалните щуротии на трима приятели. Но проследявайки детайлно историята и символиката на описаното, става ясно, че в основата на книгата са залегнали много по-дълбоки теми и мотиви. Сюжетът ни връща в 90-те години. Атанас, Ангел и Петър заминават за летен лагер, който е на път да ги промени завинаги. Момчетата откриват загадъчен ръкопис и срещат две момичета, които тотално преобръщат живота им. Какво е общото между ръкописа, Ралица и Яна трите приятели разбират в края на тяхното магическо приключение. Изборите, действията и мислите на героите ги събират, а всяка тяхна стъпка ги повежда към незабравимо пътуване. Издава “Хермес”.

“БЯЛАТА ПРИНЦЕСА” от Филипа Грегъри издава “Еднорог”. Когато Хенри Тюдор вдига короната на Англия от калта на бойното поле при Бозуърт, той знае, че ще трябва да вземе за жена Бялата принцеса, Елизабет от Йорк, наследницата на династията, против която се е сражавал. Така може би ще се сложи край на братоубийствената гражданска война, а ще се укрепят и претенциите му за престола. Но невестата му все още обича победения от него враг. Осъдена на живот с човек, когото ненавижда и постоянно разкъсвана между чувствата си към децата, които му ражда, и верността към своя род и семейство, Бялата принцеса се бори да извърви достойно отредения й път. Ще сполети ли проклятието на една отчаяна майка истинските убийци на принцовете в Тауър?

“ОГЪНЯТ НА ВРЕМЕТО” от Цвета Дончева предлага философски поглед и дълбоки размисли върху живота, времето и любовта. От древността философията се е занимавала с изследването на фундаментални въпроси, които засягат човека и заобикалящия го свят. Затова тя не бива да бъде възприемана като занаят, който осигурява препитание или ръководи начина на живот на отдадените. В действителност философията е призвание, което далеч не е за всеки. Авторката коментира: “Изтънява косата, изтънява кожата, стават трошливи костите, горим и ставаме все по-безплътни. После горят само очите, изгарят ни спомените, все по-малко горим, повече светим, накрая угасваме. Пепел остава от нас, понякога златна, остава - до първия вятър...” Издава “Изток-Запад”.

“ИЗМАМЕН СВЯТ” от Мария Пашева издава “Славчо Николов и сие” - Шумен. “Мене ако питат, целият живот е грешка до грешка. Измамен свят, лъжовен свят. Имах имот - няма го. Децата се разпиляха по различни краища. Здравето си отиде. Колкото радостчица имаше, потъна сред грижите.” Този цитат от едноименния разказ в новата книга на авторката дава представа за съдържанието на всичките 18 белетристични къса, събрани в нея. Пълнокръвни са образите на истински хора, каквито всеки от нас познава - със своите тъги и радости, с пъстрите си, неизмислени лични истории. Как минава животът, как ни променя, как ни брули, опустошава и калява едновременно, разказват героите на Мария Пашева, едно от известните имена на културни дейци в Търговище, изкушена и от поезията.

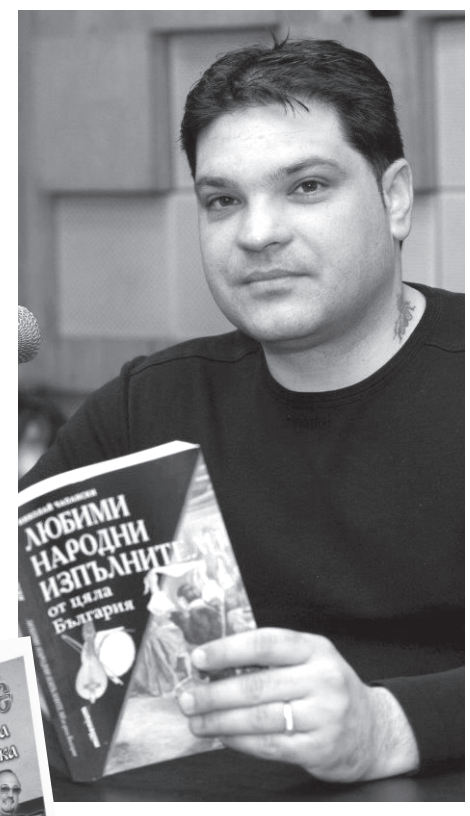
Николай Чапански написа фолклорна енциклопедия

Авторът събра в книга историите на три поколения народни певци и музиканти

Кой кой е в българската народна музика” се казва първата фолклорна енциклопедия в България с автор Николай Чапански, която дава информация за над 1000 певци, музиканти, хореографи и фолклористи от всички фолклорни области на България. Знайни и незнайни неща за любимите народни изпълнители е събирал в продължение на години радиожурналистът Николай Чапански. На близо 530-те страници той е представил творческите биографии на Валя Балканска, Янка Рупкина, Иво Папазов-Ибряма, Теодосий Спасов, Надка Караджова, Недялка Керанова и много други, три поколения певци и музиканти, научи ДУМА от Катя Стайкова.

Фолклорната енциклопедия, публикувана от ИК “Хоризонт прес”, се разпространява от книжарници “Хеликон”. Може да се намери още в книжарницата на Съюза на българските композитори в София на ул. “Иван Вазов” 2, в книжарницата на АМТИИ в Пловдив, в Рекламно-издателската къща на БНР, ул. “Драган Цанков” 4 в София, може да бъде поръчана и на folkduma@abv.bg.

Николай Чапански е доказан журналист в областта на българската народна музика. Роден е на 2 септември 1973 г. в Момино село, Пловдивско. Първите радиопредавания осъществява като програмен ръководител на общинския радиовъзел в гр. Раковски. През 1992 г. постъпва в Радио “Веселина”, където води авторските предавания “Любими народни изпълнители”, “На седянка по светло”, “Неделя вечер на село” и др. Завършва специализиран курс по радиожурналистика, ръководен от проф. Веселин Димитров, Божана Димитрова, Лъчезар Вачков. Висше образование получава в Аграрния университет - Пловдив, специалност аграрна икономика, специализира счетоводство и контрол, магистър е по артмениджмънт в АМТИИ. От 1997 г. е автор и водещ на музикално-информационните предавания “От дума на дума” и “Жива земя” в Радио Пловдив - БНР.

В продължение на три години издава сп. “Фолк календар”, а от 2002 г. е издател и отговорен редактор на единственото издание за българска народна музика - в. “Фолклорен хоризонт”. Сътрудник е на фолклорните предавания на БНР и БНТ, журира на регионални, национални и международни фестивали и конкурси за народна музика. Има десетки публикации в периодичния печат, автор е на книгите “Бисери от извора” (1995) и “Любими народни изпълнители от цяла България” (2010).

“Кой кой е в българската народна музика” е резултат от дългогодишната професионална работа на автора, преобразувал радиозвука от многобройните срещи с героите в настоящия текст, който запълва едно празно поле в музикално-фолклорното пространство, в динамичното развитие на българската медийна среда.

Краезнание

От национализацията до приватизацията

Кирил МОМЧИЛОВ

“Ако се е било записвало от старите хора що помнят, ние щяхме да имаме много по-свестна история и много по-пълна и нямаше да се ровим из чуждите архиви и да черпим много и неверни неща - понякога и измислени. Записвайте, господа любители на нашата история и литература, записвайте, догде е време, че и нам тъй ще ни натякват нашите потомци и ще ни обвиняват в лен и небрежение!”, пише Цани Гинчев в края на статията “Исторически бележки” (Вж. сп. “Труд”, кн. VIII, 1888 г.). Чета и препрочитам обръщението на стария писател и се питам: не е ли адресирано и към нас, днешните българи?

За книги от поредицата “Отечество любезно” на издателство “Захарий Стоянов” съм публикувал няколко отзиви. Малко е да кажа, че инициативата му е похвална. Похвала заслужават и селищата, и общините, които подпомагат авторите. Оказва се, че последната книга в поредицата “Град Костенец и котловината след 9.IX.1944 година” е втора за Костенско-Долнобанската котловина, която излиза с марката “Захарий Стоянов” и трета за краеведа Михо Червенков.

Трилогията му в обем над хиляда страници(!) включва още “Град Костенец и котловината от древността до 1878 година” и “Град Костенец 1878 г. - 9.IX.1944 г.”

В този кратък отзив няма да разглеждам първите две части на историята на Костенец и котловината, ще ми се да открои третата, венеца на книжовната му дейност. За нея той се е готвил петдесет години. “През по-голямата част от времето, което описвам в третата книга, живея и работя в град Костенец, изповядва се авторът, съвременник съм на събитията, живеех и гледах как град Костенец и останалите градове в района се развиват, наблюдавал съм движението на населението. Това ми дава възможност да разчитам и на собствени впечатления и спомени.”

Докато четях книгата, се убедих, че Михо Червенков не се задоволява нито само с личните си впечатления, нито само с публикациите в печата през онези години; той привлича в историята си много устни предания и исторически свидетелства - проучва специално документите, общува непосредствено с участниците. На много места изложението му се превръща почти в художествен текст, бликащ от емоции и изживявания. В това изключително документално четиво се срещаме с много лични спомени на автора, с разкази на очевидци, чути и записани съпътстващи истории.

Определено мога да кажа, че някои читатели ще обвинят Михо Червенков в пристрастност, но той не е такъв. За мен той е изключително честен и прецизен при събирането на материалите. Историята му е многопосочна, енциклопедична, тя е не само за близкото минало, но и за бъдещето. Ще ми повярва ли някой, че до вчера и аз свързвах Костенец с кибрита, а се оказа, че кибритът, който си купих оня ден от магазина, е с марката CORRIDA, че идва не знам от кой край на света... а от Кибритената фабрика в Костенец (със стогодишна история), от Новия завод е изнесена и последната машина, внесена преди 30 години от шведската фирма “Аренко”...

Александър Петров с изложба на „Шипка” 6

Творбите на известния сливенски художник може да се разгледат до 20 януари

Живописна изложба на Александър Петров може да се види до 20 януари в галерията на Съюза на българските художници, организатор на проявата, на ул. “Шипка” 6, етаж IV.

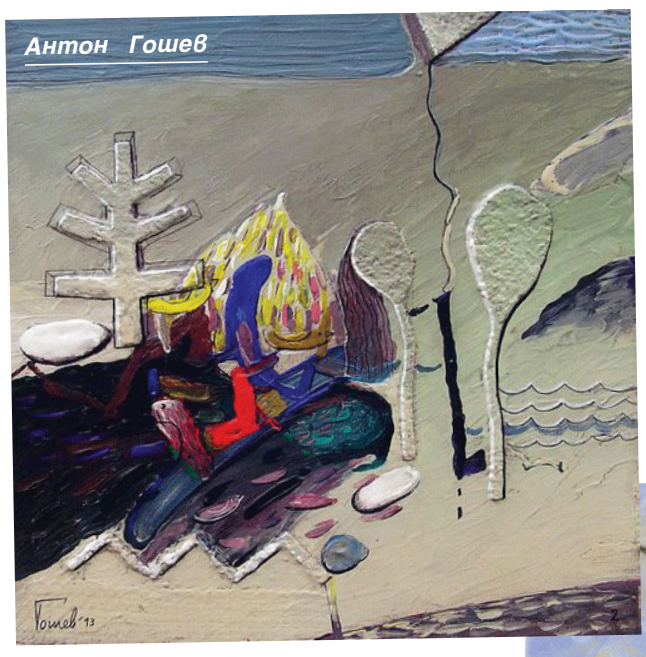
Известният сливенски художник е роден през 1929 г. Завършва техникум по дървообработване и вътрешна архитектура. Запознава се със Златю Бояджиев и в продължение на четири години учи живопис при него в Пловдив. След това започва неговият път на израстване в изкуството. Смята се, че той е допринесъл за разкрепостяването на изобразителното изкуство в колоритно отношение през 60-те години на миналия век.

“Рисуването заема голяма част от живота ми и според мен художникът колкото години е рисувал, толкова години е живял. Ако не рисува, той не живее”, споделя авторът в свое интервю. Негови творби притежават Националната художествена галерия, Софийската градска художествена галерия, галерия “Сирак Скитник” в Сливен, както и частни колекции в България, Швейцария, Германия, Унгария, Гърция, Испания и други страни.

В самостоятелната си изложба Александър Петров показва пейзажи, натюрморти, портрети в любимите си техники масло и пастел.

„Формат 30/30” за 12-и път в „Астри”

създаване на устойчиво във времето културно събитие. Време и пространство, в което да могат да се показват произведенията на художници от различни поколения, направления и стилове в живописта, посочва галеристката Вихра Пешева. Единственият критерий, по който са били подбирани произведенията, е била способността им да вълнуват, а това предполага искреността на художника. “Форматът 30/30” е функция на малкото изложбено пространство, с което разполага галерията, както и особеностите на времето, в което живеем, допълва Пешева. По нейните думи дванадесетгодишната биография е толкова многоцветна и съдържателна, както и всяка експозиция

В

онази далечна 2002 г., когато започна експериментът на галерия “Астри” с годишните изложби “Формат 30/30”, целта ми беше

поотделно; разгръщайки малките каталози и брошури на “Формат 30/30”, установявам невероятния брой художници, излагали своите платна тук. От млади и неизвестни творци през зрелите поколения до знакови и определящи тенденциите в съвременното българско изкуство художници. И ако пристрастията на българската публика към “Формат 30/30” са обясними, то оценката, която изложбата е получавала при гостувания извън България, е вече фактор, доказващ значимостта и силата на създаваното в днешно време изкуство, подчертава галеристката. Картините са изложени до 23 януари в “Астри” на ул. “Цар Самуил” 34.

„Времена и нрави” с Елена Атанасова

Галерия-книжарница “София прес” вече представи непоказвани до този момент творби на Елена Атанасова. Рискът, който пое авторката през 2011 г., бе огромен, защото изложбата бе тест за чувствителност, толерантност и хуманно поведение на публиката. В галериите в София рядко може да се видят творби, опоетизиращи сцени от реалния живот на улични музиканти, на “момичета” от “Спартакус”, на развихрени абитуриенти и участнички в кастинги за “зайчета”.

Стъпвайки върху основата на предишните си търсения, авторката свободно и остроумно коментира баналното и вулгарното. Извежда ги до нива, белязани от необикновен артистизъм, балансирано чувство за импровизация и изтънчен колорит. Новата изложба на Елена Атанасова, която продължава до 13 януари, обогатява и развива темата - животът, толкова ярък, богат и изненадващ, не би бил такъв, ако не го овеществяват хората на изкуството. Елена Атанасова е родена през 1929 г. в София. От ранното си детство се занимава с рисуване. Учи в Художествената академия, а години по-късно и в Хагската академия за изобразителни изкуства. Участва в множество колективни изложби в България и чужбина. Член е на СБХ, както и на Холандското дружество на художниците. Тя е позната на българската публика с изящните си натюрморти и пейзажи от изложбата по случай 70-ата й годишнина в залите на СБХ, както и с успешната експозиция с непоказвани творби през 2011 г. в галерия-книжарница “София прес”, ул. “Славянска” 29.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

Пласидо Доминго води в София две млади певици

Диригент на концерта на именития тенор ще бъде испанецът Джорди Бернасер

Пласидо Доминго е поканил две изключително талантливи певици за концерта си в София в "Арена Армеец" на 14 февруари - сопраните Ейнджъл Блу и Микаела Оесте. И двете са участници в програмата за млади артисти, организирана от Пласидо Доминго. Именитият тенор е организатор на един от най-престижните конкурси за млади оперни таланти в света - "Опералия". През 2010 г. този конкурс, провел се в "Ла Скала" - Милано, е спечелен безапелационно от Соня Йончева, едно от най-обещаващите оперни дарования на България.

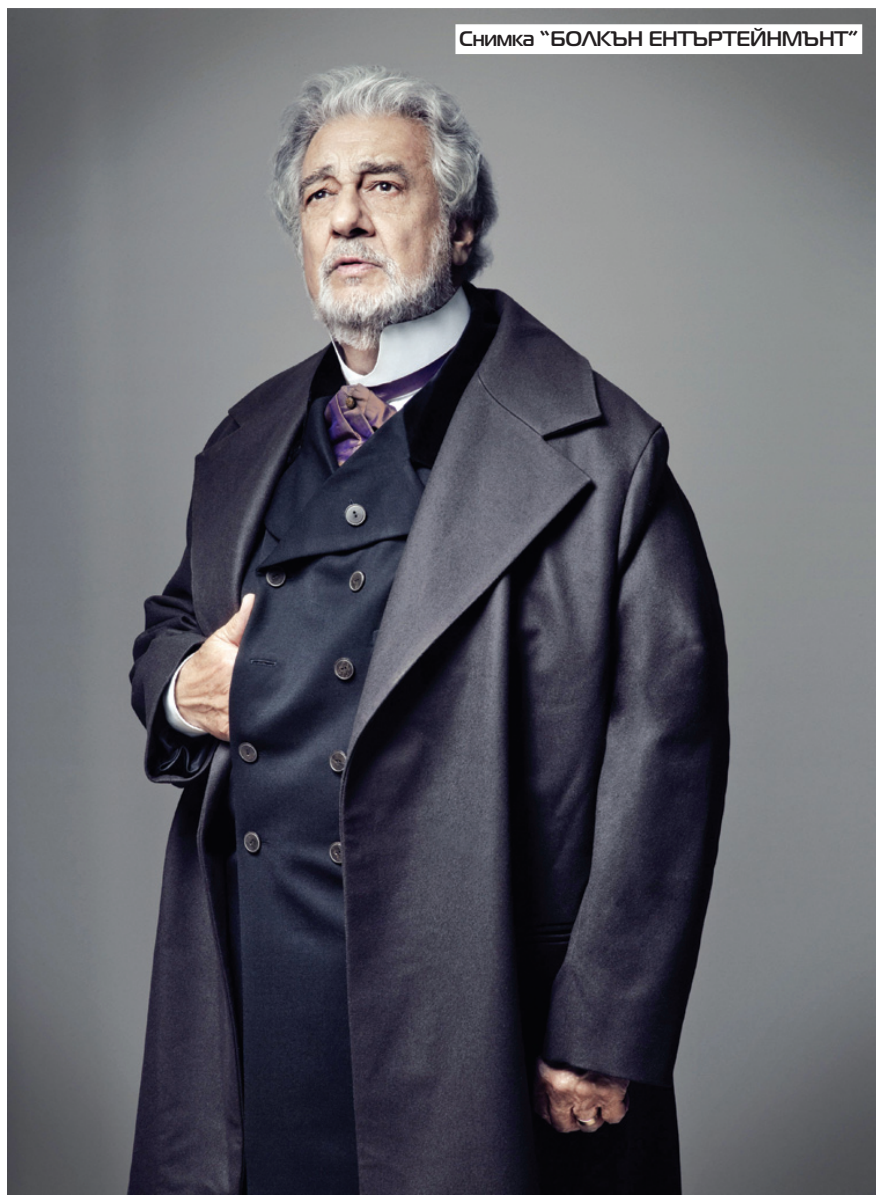
В своята дългогодишна и забележителна кариера Пласидо Доминго работи и с едно от най-големите имена на България в световната оперна сцена - знаменития бас Николай Гяуров. Заедно двамата имат незабравими изпълнения на сцените на Миланската скала и Метрополитън опера. За него Доминго казва: "Той е като Александрийския фар - грандиозен и недостижим."

Американското сопрано Ейнджъл Блу, което ще се изяви у нас, се отличава с блестящи височини, "опушен" среден регистър и красив тембър. Ейнджъл е доказала таланта си на международната сцена и е носител на редица музикални награди. Певицата е магистър по музика, специалност оперно пеене от Калифорнийския университет, Лос Анджелис. През 2011 г. младата певица е част от турнето на Пласидо Доминго, включващо концерти в САЩ и Европа и спектакли в Оман и Пекин. През сезон 2013-2014 програмата на Ейнджъл Блу включва ролята на Мюзета от "Бохеми" на Пучини на сцената на Английската национална опера, ролята на Лулу от "Американката Лулу" на фестивалите в Брегенц и Единбург, рецитал в рамките на сериите Розенблат в Уигмор хол, концерти със симфоничните оркестри на Санта Барбара и Синсинати с творби от Верди и предстоящ дебют на сцената на операта в Чикаго.

Микаела Оесте притежава магистърска степен по музика. Сезон 2013-2014 започва с дебюта на певицата в операта на Монте Карло с ролята на Луси в произведението от Джан-Карло Менотти "Телефонът" и на сцената на Карнеги хол с Американския симфоничен оркестър. Микаела Оесте партнира на Пласидо Доминго в негови концерти, включително в Южна Корея и Гърция, а сега и у нас.

Диригент на предстоящия концерт на Пласидо Доминго в София е Джорди Бернасер. Роден през 1976 г., той е сред младите дарования в класическата музика, завършил Консерваторията във Валенсия и специализирал в периода 2000-2004 г. в Музикалната консерватория във Виена. Дж. Бернасер работи с най-големите диригенти на нашето съвремие. Бил е втори диригент и асистент на Зубин Мета, Валери Гергиев, сър Андрю Дейвис и други. Бернасер дирижира множество постановки в Испания, операта "Кармен" в престижния театрално-оперен комплекс във Варшава и др. Работи с редица европейски оркестри, а ангажиментите му за този сезон включват концерти с Берлинския камерен оркестър, Испанския национален оркестър и Оркестъра на операта в Лос Анджелис.

Концертът се организира от "Болкън ентъртейнмънт", а билетите са на цени от 70 до 180 лв. и се продават в мрежата на Eventim, включително Германос, Пикадили и Техномаркет, научи ДУМА от Елица Дилова.

Снимка "БОЛКЪН ЕНТЪРТЕЙНМЪНТ"

Пласидо Доминго на оперната сцена

Снимка "ДЕГРИС ИВЕНТС"

Кустурица пак разлюлява страстите

За радост на българската публика Емир Кустурица и неговият знаменит "Оркестър на непушачите" (The No Smoking Orchestra) откриват световното си турне в София на 7 февруари, както ДУМА писа. Като истински повелители на трансграничната еуфория музикантите ще изнесат концерт в зала 1 на НДК по покана на "Дегрис ивентс", преди да покорят феновете си отвъд Балканския регион, припомня Светла Русева. Билети може да се купят на касите на НДК и в мрежата на Евентим - http://www.eventim.bg.

Емир Кустурица е личност, която не се побира в безукорни определения. Стихийният талант на родения в Сараево режисьор намира оригинален, сгъстен израз във филми като "Спомняш ли си Доли Бел", "Ъндърграунд", "Черна котка, бял котарак", "Животът е чудо" и други известни заглавия, отличавани на най-престижните кинофоруми в света. Паралелно Емир се вихри на музикалната сцена в сътрудничество с други забележителни музиканти, сред които емблематичният му творчески тандем с Горан Брегович. Не по-малко екстравагантно е уникалното селище Дръвенград, което Емир изгради на около 250 км от Белград, само от дървен материал, което всяка година става домакин на международния културен форум Кюстендорф (също създаден от Кустурица). Сега светът е в трескаво очакване да излезе филмът "Любов и война" с участието на иконата на женствеността Моника Белучи, която беше почетен гост на шестия кино- и музикален фестивал, а в лентата ще видим и самия режисьор в централна роля.

Снимка "КОЛИБРИ"

Читателите на издателство "Колибри" си спомнят, че в България беше издадена автобиографията на Кустурица - "Смъртта е непотвърден слух". Една свръхенергийна, обезоръжаваща изповед, напоена с тръпни спомени за най-близките му хора, белязана от паметни срещи с магията на киното, но и от абсурдни перипетии и предизвикателства на оцеляването, отбелязва Жаклин Вагенщайн.

Няколко цитата потвърждават това:

- *"Любовта е сън. А може би нищо повече от тайната на физиката, която казва, че две тела в пространството с различни температури се стремят към сливане."*
- *"Балканците живеят с единия крак на асфалта и още вадят другия от селската кал."*
- *"Защото светът, в това няма никакво съмнение, се променя на улицата. Това показват Прага и Берлин, където падна не само Стената, но и тиранинът, чийто единствен басейн, като доказателство за неговата корумпираност, бе показван 15 дни поред по американската телевизия!"*

"Смъртта е непотвърден слух" може да се намери във всички книжарници в страната.

Новата колекция от „Роксет" съдържа документален филм, лайфове, интервюта

Като се има предвид, че "Роксет" е една от най-успешните скандинавски групи, крайно време беше да бъде направен документален филм за тяхната феноменална кариера. И имайки предвид, че е свирила пред 1.5 милиона души в 46 страни по време на сензационното си турне през 2011-2012 г., с което се завърна, крайно време беше и за концертен филм, който да показва къде стои днес тази величествена и подмладена група. Всичко това и много повече е включено в колекцията от Blu-ray/DVD/CD "Roxette Live: Travelling The World", която бе издадена в края на 2013 г.

Факт е, че "Роксет" няма филмов материал със своите изпълнения на живо от "The Johannesburg Concert" насам, който е записан на концерт по време на "Crash! Boom! Bang!" турнето пред 52 хиляди човека на 14 януари 1995 г. Мари Фредриксон се бореше с тежка форма на тумор в мозъка след 2000 г. и паузата между златните години на групата и неочакваното завръщане по световните сцени през 2011-2012 г. бе изпълнена с отчаяние, надежда, драматични обрати, които повечето банди преживяват за цял живот.

DVD-то представя цялостно лайф шоу, включващо 90 минути от най-вдъхновяващите и пълни с енергия изпълнения на сцена от "Роксет", записани в Куритиба в Бразилия, Кордоба в Аржентина и Сантяго в Чили.

Освен концертния колекцията включва и пленителния документален филм "It All Begins Where It Ends", сниман по време на 18-те месеца, когато "Роксет" изживява уникалното си завръщане на световните сцени. В колекцията се намира и CD с изпълнени на живо 16 парчета на Teatro Caupolican в Сантяго, Чили, на 12 май 2012 г. Следват и всички допълнителни материали: веселите бекстейдж филми по пътя на Пер Гесл, преди и след шоутата и по време на записването на "Travelling". Има и интервю с китарния техник Микаел Ногейра-Свенсон, който повдига завесата около живота на сцена.

"Roxette Live: Travelling The World" е на музикалния пазар от "Орфей мюзик", изключителен лицензиант на "Warner Music International", научи ДУМА от Мария Дякова.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Снимки Иван ДОНЧЕВ

Мирослав Косев в ролята на г-н Пийчъм в сцена от спектакъла

БАНДИТИ В КАБАРЕТО

Георги Къркеланов като конферансието в "Бандитска опера"

✓ ЧОВЕК Е РОДЕН ЗА СТРАДАНИЕ! НО НА КОГО ЗА ЧОВЕКА МУ ПУКА!

✓ ПЛОДИМ СЕ И МЕЧТАЕМ МЪЛЧАЛИВО: ДЕЦАТА НИ ЩЕ ИМАТ СВЕТЛИ ДНИ

Проблемите с правосъдието винаги могат да се решат - Мирослав Косев, Стефка Янорова и Веселин Ранков

Чаровният бандит Макхийт на Веселин Анчев и очарователната Поли на Радина Кърджилова

Николай Ламбрев-Михайловски поставя на сцената на театър "Българска армия" "Просяшка опера" на англичанина Джон Гей като кабаре, в което бандити, леки жени и корумпирани полицаи разиграват с чар и хъс явно повсеместната история за сливането на властта и престъпността, за продажната любов и всесилната изгода, за копнежа "да видим нещо мъничко красиво" и за невъзможността това да се случи тук и сега. "Тази комедия съдържа сатира, имам предвид там, където авторът сравнява обикновените разбойници и техните способи за надхитряне, взаимно предателство и пращане на бесилото с разнообразните умения на политиците във времена на корупция", пише Джонатан Суифт по повод на пиесата малко след премиерата й през 1728 г. Близо три века по-късно операта-сатира на Джон Гей придобива плътта и визията на кабаретен спектакъл в стила "Голямата депресия".

На малката сцена, оформена като огромна плюшена червена уста, се появява конферансието в артистичното изпълнение на Георги Къркеланов (и в пряка връзка с конферансието от филма "Кабаре") и обявява представлението, в което става дума за любов и смърт, за лъжа и измама, за привидността на истината и за истината на привидното, за "пари, власт, агресия, корупция - думи, изпълващи живота ни с реална категоричност, пред която май ни остава само да се загърнем с пухкави кожи на мечтателни, романтични кенгура и да подскачаме все по-далеч и по-далеч в безкрайната джунгла на илюзиите, където животът утре ще е по-прекрасен и розов", както казва режисьорът Николай Ламбрев. А на голямата сцена тази история е представена и разказана като зрелищна игра в кабарето - бандитите пеят и се забавляват, господин и госпожа Пийчъм, пресъздадени с впечатляващ усет за стил от Мирослав Косев и Антоанета Добрева-Нети, ръководят престъпния бизнес с твърда и безкомпромисна ръка, малката наивна Поли Пийчъм на Радина Кърджилова се превръща в хиена, шериф Сам Браун на Веселин Ранков играе опасната си двойна игра между държавата и мафията, а чаровният бандит Макхийт на Веселин Анчев омотава в мрежите си "звездите на нощта" Люси на Гергана Данданова и Джени на Стефка Янорова.

"Човек е роден за страдание! - туй помним го още от люлката. Търпи и мълчи, нали с живот си дарен! И к`во - родим се, живеем и мрем! Но кой ми крещи: "Хей, спри, замълчи! За тежък ярем ти пръкнат си даром!" За да може небето фукливо да пъчи безсмъртни гърди! Но на кого за човека му пука!..." Тези думи на Франки - аутсайдера и конферансие в "Бандитска опера", падат като камък-въпрос и концентрират смисъла и посланието на спектакъла. Но дали този смисъл и това послание, разположени с щедра ръка сред зрелището на кабаретни номера, песни, танци, скечове и жива музика, която впрочем е абсолютно неадекватна на стила на представлението, изпълнявана от "Бандити бенд" в състав Дони, Коцето-Калки и Мишо Шишков, достигат до зрителите, които простосърдечно се забавляват с преобразованията на шериф Браун, страданията на Джени или любовните страсти на г-жа Пийчъм? Едва ли. Защото, струва ми се, сред многотията на визуалните ефекти и неизвестно защо многобройните финали в спектакъла и смисълът, и посланието, и злободневната сатира на тази "Бандитска опера" потъват и се губят.

Преводът на пиесата на Джон Гей е дело на Искра Николова, адаптацията и постановката са на Николай Ламбрев-Михайловски, сценографията и костюмите са на Марина Райчинова, хореографията е дело на Мила Искренова, музиката е написал Добрин Векилов-Дони.

КУКЛИ

РАЗКАЗИ ОТ БЪЧВАТА

В Столичния куклен театър актьорът Димитър Иванов разказва невероятни и пленителни истории за морски сражения и за любов. "Разкази от бъчвата" е авторски моноспектакъл на Димитър Иванов, в който му партнират, сражават се, преследват и обичат Ивет Лазарова, Ина Вангелова, Димитър Тодоров, Георги Стоянов, Христо Димитров и Стефан Димитров, и кукли, разбира се. Главният герой в спектакъла е капитан Джак Спароу или по-скоро неговият не помалко смел и ексцентричен сценичен двойник, който търси жената с главно "М" или по-точно "Моята", както уточнява той след кратко мълчание. И ако в първата част на разказите от бъчвата героят се пита "Съществува ли любовта?", то във втората постановка той и верните му другари пирати, пияници и авантюристи се изправят във вечната битка между любовта и страха. "Той идва! Задава се война, война, която ще се води не само на бойните полета, но и в сърцата на хората! Има само един човек, който може да я спре! Капитан Джак се впуска в най-голямото приключение на живота си, за да я намери. Но този път той не е сам. Съветът е свикан и трябва да се явим: "Вземи каквото можеш, не оставяй нищо!", така Димитър Иванов обявява война на страха и поема по пътя на любовта. Скрит в дървена бъчва, той разказва всъщност класическа по форма и послание приказка за влюбване, отвличане, битки и препятствия и, разбира се, щастлив край, защото отвлечената девойка е намерена и влюбените са отново заедно.

Битките и приключенията започват

Очарованието на този весел и умен спектакъл за възрастни е както в чувството за хумор, с което са разказани и изиграни всички приключения, и оригиналният поглед към героите и ситуациите, така и във въпросите, които поставя, и в интелигентните отговори, които дава. Режисьор на "Разкази от бъчвата" е Димитър Стефанов, музиката е на Мартин Каров, а сценографията и куклите е направил Димитър Димитров.

Страница на Светлана ПАНЧЕВА

АКО ЩЕТЕ - ВЯРВАЙТЕ

Още в началото на годината четири важни планети от Слънчевата система - Юпитер, Марс, Плутон и Уран - ще образуват кръст, а това означава не само противопоставяне между стихиите, но и цяло... кълбо от противоречия. Кръстообразното разположение ще се задържи необичайно дълго - през цялата първа половина на 2014 г. - и ще достигне своя апогей през април. През първата половина на годината Марс ще се окаже за дълго в плен на съзвездието Везни и това ще окаже мощно въздействие върху целия ни живот.

При много хора логиката и разумът ще влязат в противоречие с несъзнателно появилите се първобитни инстинкти. Ще ни бъде трудно да се справим, защото през 2014 г. съществува риск от грешки, нелогични и противоречиви постъпки. Като цяло хороскопът за 2014 г. условно може да се раздели на две половини, като първата е по-рискова, но прилича на вълшебна приказка, в която вие сте главният герой и само от вас зависи какъв ще бъде краят - добър или лош. Ако не се отчайвате и вярвате в своята звезда, също като в приказките, животът ще се обърне към вас от слънчевата си страна и настъпващата година ще ви подари нови и големи възможности. Ако ли не...

Що се отнася до втората половина на 2014 г., хороскопът е доста по-благоприятен. В средата на лятото Марс ще бъде активен под знака на Скорпион и животът ще се нормализира. Този период е добър за бизнес, за самостоятелни проекти, за осъществяване на най-смелите и амбициозни идеи.

Иначе казано: набележете си високи цели и не се страхувайте да мечтаете.

ОВЕН
(21 март - 20 април)

През 2014 г. Овенът ще осъществи много от мечтите си. Почти всичко, с което се захване, обещава отличен резултат, особено през втората половина на годината. Овенът ще бъде в центъра на важни събития, ще блести, ще покорява сърцата и умовете със своите идеи. В началото на 2014 г., за да избегне конфликтни ситуации, най-добре е да пази собственото мнение за себе си, така ще си спести нерви и време.

В любовта го очаква нова романтична връзка или прерастване на старата в ново качество.

Да обърне повече внимание на болките в стомаха и на сърдечно-съдовата система.

ТЕЛЕЦ
(21 април - 20 май)

В първата половина на годината върху него ще се стоварят много грижи и задължения и за да се справи, той ще се захване с няколко неща наведнъж и някои от тях няма да доведе до край. Освен това ще бъде раздразнителен и критичен към околните. От септември започва благоприятния период за Телеца, нещата ще се случват от само себе си и резултатите ще надминат и най-смелите му очаквания.

Необвързаният Телец към края на годината ще създаде стабилни отношения, а обвързаният ще преоткрие романтиката и страстта.

Ще му се наложи да лекува не само конкретните болести, но и да укрепи имунитета си.

БЛИЗНАЦИ
(21 май - 20 юни)

Благоприятно време за Близнаците. С подкрепата на околните те ще затвърдят своето положение в обществото и ще повишат доходите си. Това се отнася за първата половина на годината. Тази добра ситуация ще се промени към октомври. Близнаците не трябва да изпадат в паника, а просто да отдъхнат. През ноември отново ще почувстват прилив на сила.

Успех в любовта. Тези от тях, които имат сериозна връзка, е добре да свият семейно гнездо.

Близнаците трябва да обърнат внимание на правилното хранене с повече плодове и зеленчуци. В противен случай ги очаква сериозно напълняване.

РАК
(21 юни - 21 юли)

Благополучието на Рака зависи от самия него. За тези, които знаят какво искат, годината дава невероятни възможности. Може да възникнат противоречия между личния и обществения живот. Ако това се случи, Ракът трябва да избере в полза на семейството. Най-силното време за него е декември, каквото не е успял, ще го осъществи без усилие.

В любовта основната дилема е семейството или работата. Няма да съжалява, ако избере първото. Дефицитът на внимание, общуване и време е слабото място на Рака в отношенията с противоположния пол, но при желание би могъл да се справи.

По отношение на здравето да избягва силни вълнения и да изпълнява препоръките на лекарите.

ЛЪВ
(22 юли - 22 август)

Лъвът ще бъде активен и енергичен. Нещата ще се получават от само себе си. През първата половина на годината ще бъдат решени дълго отлагани въпроси и може да започнат няколко глобални проекта. Има опасност заради амбициите да бъде ощетено семейството. От края на юли активността ще пада.

В очите на противоположния пол Лъвът ще бъде неотразим. Най-благоприятното време да реши сърдечните си дела е от юли до септември.

Най-важното за здравето на Лъва е да бъде позитивен, да обърне повече внимание на белия си дроб и стомаха и ако пуши, да откаже цигарите.

ДЕВА
(23 август - 23 септември)

Неочаквани изненади и нови възможности. Ситуацията ще бъде в нейна полза, но липсата на амбиция може да провали шансовете ѝ. Ще се увлича от нови идеи, ще се поддава на моментни пориви, но започнатото ще оставя наполовина. Девата трябва да направи всичко възможно да използва благоприятното разположение на звездите и да върви напред. Другият вариант е да не си поставя никакви задачи, а да се наслаждава на живота.

Въпреки нейното лекомислено поведение, любовният живот ще ѝ носи незабравими мигове.

Чистият въздух, гимнастиката, позитивизмът ще отстранят риска от депресия и ще бъдат целителни.

ВЕЗНИ
(24 септември - 22 октомври)

Успехът ще ги съпровожда, но само ако са предпазливи и предприемат достатъчно добре премислени ходове. Първата половина на годината е противоречива, по-добре е да сдържат новаторските си пориви и да насочат енергията си в по-тихо русло. От август ситуацията ще се промени - ще има нови впечатления, събития и емоции.

В любовта Везните ще бъдат непредсказуеми и непостоянни. Не е изключено да постъпят необмислено, за което после да съжаляват.

Трябва да се грижат за здравето си, опасно е да оставят всичко на самотек. Да обърнат специално внимание на опорно-двигателния апарат.

СКОРПИОН
(23 октомври - 22 ноември)

Скорпионът ще има всички възможности да изскочи напред и да изпревари конкурентите си. През първата половина на годината той ще създаде контакти с важни хора. Ако бъде безпощаден критик, това ще му спечели врагове. Звездите съветват да насочи бойния си талант към конкурентите и победата му е сигурна.

В любовта Скорпионът ще бъде неотразим, ще завързва романтични запознанства, но може и да се влюби сериозно. Заплаха за интимния му живот са разрушителните емоционални пориви, които трябва да овладее за свое добро.

По отношение на здравето предстоящата година е благоприятна за Скорпиона.

СТРЕЛЕЦ
(23 ноември - 21 декември)

Разнообразие от нови интереси, идеи и впечатления. Стрелецът е целеустремен, има воля за победа, както и нестандартен поглед към света. Някои негови решения може да изглеждат странни за околните, но именно те ще го дарят с голям успех.

2014 г. ще донесе приятни изненади за влюбчивия Стрелец. Очакват го романтични връзки, любов от пръв поглед, възобновяване на стари връзки... Годината ще завърши с успокоение и най-подходящото решение в интимната област.

Звездите обещават на Стрелеца висок жизнен тонус, което ще се отрази на самочувствието му. Повишен е рискът от травми.

КОЗИРОГ
(22 декември - 21 януари)

Хармонията в душата на Козирога, съчетана с целеустременост и амбиции, ще го утвърдят като лидер. През първата половина на годината успех ще му донесе консервативният подход към събитията. Втората половина ще бъде напълно противоположна - творческият му потенциал ще достигне небивали висоти. Чрез смел и нестандартен подход този период ще му даде шанс да се отскубне напред.

Козирогът може да срещне своята половинка, ако ли не, ще преживява несподелена любов. Обвързаният Козирог ще бъде щастлив.

Възможно е Козирогът да има проблеми със ставите. Ще му помогнат заниманията с йога.

ВОДОЛЕЙ
(22 януари - 19 февруари)

С каквото и да се захване, той ще бъде изключително внимателен и така ще избегне подводните камъни. През втората половина на 2014 г. за Водолея ще бъде полезно да не изобретява велосипеда, а да следва готовите шаблони и схеми в работата, изкуството и любовта.

Хубав шанс за романтичните връзки. Ако Водолеят не търси у партньора си негативи там, където ги няма, отношенията му с противоположния пол ще се развиват в правилна посока.

Сложете край на опитите за самолечение, за да не влошите здравето си. Годината е благоприятна за внимание към ставите и опорно-двигателния апарат.

РИБИ
(20 февруари - 20 март)

Рибите ще блеснат със своята енергичност и увереност и ще имат шанса да постигат набелязаните цели. Те ще бъдат в центъра на събитията. През втората половина на годината обаче ще изпаднат в другата крайност - ангажирани с всекидневните дела, семейството и бита. Годината им дава много възможности и всичко, което се иска от тях е да проявят малко упоритост в преследването на целите.

В любовта Рибите ще бъдат неотразими, като самотните ще имат възможност за нови познанства.

Годината е благоприятна за лечение на сърдечно-съдовата система. Също на високо и ниско кръвно чрез дихателни упражнения и бързо ходене.

www.duma.bg

С омраза не се става щастлив

Кой и защо нахъсва младежите и дали това няма да остане тяхната сянка от миналото, която ще ги оформи в калъпа на тези, които сега ги вдъхновяват

Зорница ИЛИЕВА

Когато крайни консерватори от САЩ обвиняват папа Франциск, че "думите му са чисто марксистки", той като опитен дипломат намира подобаващо благи, но и прецизно точни, думи за отговор. Упреците са заради последователните му думи на критика срещу "дивия капитализъм", заради които е наречен социалния папа, но и стана човек на годината в класацията на сп. "Тайм". Папата не се обидил на нелицеприятните критики, защото просто е срещал през живота си много марксисти, които били добри хора. А иначе не само не споделя марксистки идеи, но и ги смята за погрешни.

Къде сме ние и разбираме ли как може да се говори с подобаващо достойнство и без да се засягат идеи и чувства? И без да се стига до споменаване на онзи Маккарти, който през 50-те години на миналия век "разказа играта" на де-що имаше мислещи по малко по-различен начин от официалния американски интелектуалци. Какви думи в отговор могат да намерят хора, на които се крещи "мръсни комунисти"? Дали, обиждайки се, не стигат само до своите викове "фашисти"? Като слушаме подобни викове от т.нар. дясно или ляво, какво се променя?

Всъщност повечето крещящи са групи хора, които в резултат на нечии амбиции заемат противоположни позиции и волю-неволю играят ролята на храстчетата в масовката, наречена демократична сцена за радикална промяна на политическата система. Промяна, която поне от опит би трябвало да знаят, че в края на краищата се свежда до "стани, за да седна". Като са привърженици на нов морал (сякаш може да има стар), защо трябва да си служат с унижаващи човешкото достойнство кадри на достатъчно почерпени свои професори, а не намериха остроумен начин да реагират на тази проява? Това би ги издигнало интелектуално и би им върнало онези привърженици, които наистина искат нещо по-различно и справедливо, но не и с подобни механизми. Като са млади и студенти, трудно ли е да проумеят, че като обсаждат ресторант, сигурно скъп, за да крещят срещу вицепремиер, който е на частно събитие, това отново ще стопи редиците им и ще ги напуснат точно тези, които вярват в идеите за демократични промени с различни играчи? Затова и редиците на протестиращите ранобудни от чужбина, дошли да подкрепят българските ранобудни, бяха редки на идване, редки и на заминаване. Друг е въпросът кой и защо нахъсва по този начин младежите и дали това няма да остане тяхната сянка от миналото, която ще ги оформи в калъпа на тези, които сега ги вдъхновяват.

Снимка БГНЕС

Редиците на протестиращите ранобудни от чужбина, дошли да подкрепят българските ранобудни, бяха редки на идване, редки и на заминаване. А сред водачите на уличното шоу отново бяха старите познати...

Ако тези млади хора бяха намерили време и обърнали внимание на "Радостта от добрата вест" на папа Франциск, сигурно можеха да намерят онези слова, от които се нуждаят всички българи. Можеха да видят, че проблемите, които тревожат родителите им, са проблеми на всички бедни хора по света, които стават все повече. А щом църквата на Запад говори за "социална доктрина", това сигурно е голямата опасност за всички граждани, не само у нас. Може би си заслужава там да впрегнат енергията си. Защото, ако останат безработни след края на протестите (всичко все някога има край), как ще реагират? Кого ще гонят с камера или ще замерят с факли? Следващите управляващи? А кой ще създава национална доктрина, кой ще чертае приоритети, кой ще конкретизира проблемите и ще увлече обществото за решаването им? Онези професори, които са обект на подигравки? Та на тях очите им сълзят и обидата ги е смачкала. Нищо вече не е в състояние да върне вярата им в призванието.

А от обидата до омразата крачката е малка. В световната история няма случай омразата да е родила просперитет и възраждане. Има идея, има лидер, има сподвижници с чисти помисли, има обединение на всички налични национални сили, за да се излезе от ситуация, криза, чужда войска по границите, бедствие. Другото е векове извън Ренесанса, а в случая - оцеляване в периферията на старите демокрации.

Време е въпросът "Кой" да намери друго приложение, за да има и отговор. Отговор, от който обществото се нуждае. Не само за да ни има, но и да сме доволни. С омраза не се става щастлив...

„Винаta" на Куба е...

От стр. 10

□ *Уважаема г-жо посланик, вие наскоро отбелязахте и личен юбилей, а българското Министерство на външните работи ви награди със "Златна лаврова клонка" за цялостния принос в развитието на българо-кубинските отношения. С какви чувства я приехте?*

- За мен беше прекрасна изненада. Винаги съм смятала, че просто изпълнявам дълга си - като втори секретар в кубинското посолство в София, като първи секретар, като временно управляващ, на каквато позиция бях 7 години, като посланик, в каквото качество започвам четвърта година... За нас, кубинските дипломати, приоритетът е да работим за по-голямо сближаване между единия и другия народ, за развитие на двустранните отношения в различни сфери. Най-важният принцип е ненамесата във вътрешните работи. Ние не сме като други посланици, които дават мнения, критерии, критики, съвети какво и как да се прави у вас. Смятаме, че това са ваши вътрешни въпроси. Съответно очакваме и уважение към нашия собствен модел на обществено развитие. В двустранните отношения с България се надяваме да възстановим сътрудничеството в успешни за Куба сфери като медицината, биотехнологиите, фармацевтиката, културата, спорта. Разчитаме и на вашия опит в други области. А наградата много ме трогва и ме задължава още по-усилено да работя, да продължавам да посвещавам всеки миг от живота си на топлото приятелство между нашите страни и народи, както съм го правила през дългите години, пропити от уважението ми и любовта ми към България.

□ *Вие имате преки лични впечатления от Фидел Кастро. Какво е неговото отношение към България?*

- Била съм свидетелка на уважението към България на кубинските ръководители, когато те са посрещали там български делегации или са гостували тук. Имах честта да бъда преводачка на Фидел Кастро през 1970 г., когато Тодор Живков посети Куба; през 1972 г., когато Фидел гостува в България, и през 1975 г., когато отново Тодор Живков беше в Куба. Фидел остана много впечатлен от всичко, което видя тук през 1972 г., особено в селското стопанство. Ниските цени в България и широкият достъп на хората до блага също го развълнуваха. Той каза на Тодор Живков: "В цял свят се говори, че държавата краде от купувачите. Мисля, че България е единствената страна в света, където купувачът краде от държавата". Когато приключи визитата му тук, той продължи обиколката си из други страни, а аз тръгнах да се връщам в Куба. Засякохме се на летището в Москва - всеки в очакване на своя полет. Поздрави ме сърдечно и ми каза: "Донесла си със себе си целия аромат на Розовата долина".

И още един спомен, свързан с България. Беше през 2006-а, малко преди Фидел да се разболее. Ние, група дипломати, които сме били в по-пряк контакт с него през годините, бяхме поканени на среща. Тогава той ми каза: "Тересита, ти помниш ли с какъв чуден чай ни черпиха, когато избягахме и се качихме на високата планина до София?" Имаше предвид онзи прословут случай, когато той наистина избяга от охраната и поведе делегацията ни да покоряваме Витоша. Стигнахме чак до Черни връх, предизвиквайки възторга на хората по пътя. Всеки ни черпеше с различни неща. През 2006-а той ми каза още: "А какво вкусно сирене ни предложиха, помниш ли? Малко соленичко беше, но толкова вкусно!" Честно казано, аз бях забравила за сиренето. Но той помнеше. Изключителен човек е!

Точката над И-то

Какъв е смисълът на любовните послания?

Иво АТАНАСОВ

Твърде наивно е да вярваме в новогодишната любов - и в онази, която ни пожелават, и особено пък в тази, която ни декларират. Празничната атмосфера активира неподозирани в останалото време центрове на щедрост в душите ни и ние ръсим по много от онова, което имаме най-малко. Емоционалната благотворителност до такава степен заразява и най-високите нива, че не можем да си представим без натъртването върху любовта дори новогодишните послания на папата, патриарха и президента.

Повечето от тези пожелания обаче никога не се сбъдват. По-възрастните нямат време за любов - не календарно, а житейско, затова някои от тях скланят и само на секс. Не им се ще тепърва да рецитират стихове, да свирят на китара, да ходят на среща с цвете в ръка и все да изненадват с различно подаръче. Не им е вече по душа, а и някак не им отива, разбират това и не си го позволяват. Не им се ще да олекват като вокал на културна банда отпреди десетилетия, който в сегашните си концерти си преправя гласа като примата на нашата естрада и се стреми да внушава, че тъкмо в момента е във вихъра на чувствата, а не, че вечно зелената му песен е вдъхновена от някоя страхотна любов чак от младите му години. Смешно е някак на фона на окапалата коса, уморените очи, подпухналото лице и увисналата гуша. А пълноводната като делтата на голяма река пот прави картината дори неестетична.

Новогодишните пожелания не вършат работа и на младите. Голяма част от момчетата нямат пари за секс, затова някои от тях са склонни и само на любов. Но дори и тя изглежда недостижима, ако не броим виртуалната, в общество, в чиято основа е стремежът към по-голяма печалба. Всички онези истински или тунинговани отвсякъде красавици, по които масово се въздиша, се влюбват все в дебели портфейли, па макар и да са на фигури със съмнителен бизнес или на безцеремонни подземни босове. Как да бъда с някого, чието имотно състояние е под моето, пита риторично успяла фолкаджийка, какво самочувствие като мъж ще има той до мен? Друго е, ако е „поръчал" двама-трима и измамил още няколко пъти по толкова, докато укрепи властта си и натрупа богатствата. Нейна посестрима пък изпада във възторг колко било яко да имаш три деца от трима различни мъже. Неизбежната подробност е, че никой от тримата не е водопроводчик, пощальон или учител. Ориентацията е все към синове на политици и олигарси, или поне към някой футболист, стига да играе в отбор, който плаща добре. За другите момчета остава животът в самота или в брачна връзка, която пълни дома, но оставя празно сърцето.

Част от новогодишните послания намират точния си адрес в семействата, които смятаме за нормални. Но какво означава да пожелаваш или да ти пожелават любов, когато си семеен? Това е очакването за една по-различна година, но със същите хора. Което е по-добро от същата година, но с различни хора. Първото е усещането, че си открил половинката, с която правите едно цяло. Или че може и да не си се свързал с най-точния човек, но двамата сте намерили пътя един към друг. Както всеки, и този път периодично се нуждае от рехабилитация, което правите с дружни усилия, а не си търсите щастието по кривите улици или на магистралата. Второто е поглед навън, който не само често е неуспешен, но и понякога придобива трагикомични измерения. Двамата решават всеки да прекара остатъка от живота си с другиго, но като в безкраен американски сериал тези остатъци се оказват все повече и повече, навярно защото различният човек не означава непременно и различен живот. И когато в един момент се види, че всеки е бил с всекиго, в действието се въвличат нови герои, с които да се правят още и още комбинации уж за насищане с чувства на пустите несвършващи остатъци. В които пък да последва отново същото, но все с различни хора.

Може да се спори дали нагласата да почваме все на чисто ни съпътства през вековете, или сме я формирали под влияние на радикалните обществени промени в последния четвърт век. Факт е обаче, че не обичаме да даряваме повторно с народната си любов когото и да е от управляващите. Искаме във властта да влизат все нови и нови лица, па макар и това да са саморазжалвал се в партиец бивш цар или някой, самоафиширащ се за пръв антикомунист, който обаче още пази червената членска карта. Искаме да видим какво ще направят едните, после - другите, след това - третите, и като се убедим, че е едно и също, да обърнем поглед към четвъртите и петите. Искаме дори да гласуваме предсрочно, макар и да сме наясно, че резултатът ще е същият, след като и ние сме същите. И така, докато други народи си живеят живота, ние все оцеляваме.

Посланията за любов, включително и народна, ще имат смисъл, не ако се надяваме на същата година, но с различни хора. А ако си направим различна годината, макар и със същите хора.

Други текстове от автора на: www.ivoatanasov.info

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

СРЕЩИ

МАРИАН КЮРПАНОВ:

НЕ ВЯРВАМ В КЪСМЕТА

Трябва да имаш положително излъчване, за да привлечеш такова и към себе си, смята успелият най-вече в чужбина български модел и бизнесмен

Интервю на Алъона НЕЙКОВА

МАРИАН КЮРПАНОВ е български модел и бизнесмен. Звездата му изгрява в края на 90-те, когато печели конкурса "Мистър Менхънт" и е сред финалистите на "Мистър Свят". След това заминава за Италия, където работи за едни от най-известните модни марки в света. Ангажиментите на българина варират от снимки за реклами, клипове, музикални видеа до филми. Бизнесът на Кюрпанов е свързан предимно с модния бранш. Влиза във фокуса на медиите и предизвиква вниманието на хората с участието в последното издание на "ВИП Брадър", като се класира на второ място във финала на телевизионното риалити. Наскоро получи приза "БГ модна икона 2013".

Изненадахте ли се, Мариане, когато получихте приза "БГ модна икона 2013"?

- Да, не го очаквах. Поласкан съм, очарован и приятно изненадан. Радостен съм, че проф. Любомир Стойков, с когото се познавам от 10 години, и журналистите са се сетили за мен.

Тази награда се присъжда не само за елегантност, но и за цялостно естетическо излъчване и професионални успехи. Защо мислите, че я заслужавате?

- Този въпрос може би трябва да бъде зададен не на мен, а на хората, които решиха, че я заслужавам.

Суетен ли сте?

- Да, за косата. Никога не съм го криел. Работя с външния си вид. Трябва да се поддържам. Господ като ти е дал визия, не можеш просто така да я изхвърлиш в кофата, нали? Държа на стила, който залага на естественото, на натуралното. Допадат ми семплите цветове, не харесвам изкуственото.

Вие сте носител на титлата "Мистър Менхънт", която печелите още през 90-те години на миналия век. Какво означават подобни отличия за вас и кое е най-престижното в кариерата ви досега?

- Когато си модел, не може да приемаш подобни признания като титли. Получаваш такива, ако завършиш образованието си. Възможно е вратичката към това за мен да са били именно такива конкурси. Аз съм професионален модел. Казват, че сега съм в топ листата в Ню Йорк. Но като модел нямам титли. Моята титла е доктор.

И в каква област се сдобихте с тази научна степен?

- Аз съм доктор по комуникации.

Как използвате на практика тази титла?

- Имам бизнес в областта на модните облекла.

Мислите ли, че участието в шоуто "ВИП Брадър" ви помогна отново, така да се каже, да хванете гребена на вълната, да фокусирате върху себе си вниманието на хората?

- Може би - ако става дума за България. Нямам представа всъщност. Не живея постоянно тук и имам необходимото внимание и успехи в чужбина.

Хрумвало ли ви е някога да се върнете в родината си, да заживеете тук и да развивате бизнеса си в България?

- За момента - не. В България е семейството ми, но аз не живея на едно определено място. Разкъсвам се между три държави - Америка, Италия и България.

Професията на модел е до време, нали? Как виждате развитието на кариерата си в бъдеще?

- Ще използвам образованието си на доктор. И сега го правя - занимавам се с комуникации в областта на модата от 18 години. А дипломата ми е от Италия.

Прави впечатление, че винаги сте много усмихнат, излъчвате позитивизъм. "Купихте" го в чужбина или така сте възпитан в България?

- За мен позитивизмът е едно от най-важните неща. Така съм възпитан. Смятам, че трябва да имаш положително излъчване, за да привлечеш такова и към себе си.

Фактът, че прекарвате по-голяма част от времето си извън границите на родината ви, помага ли ви да разберете по-добре българите, или напротив, не можете да проумеете случващото се тук?

- Да, понякога. Това е народопсихология. Все пак съм българин. Нищо, че толкова дълго живея предимно в чужбина. Аз съм мултикултурен - вземам отвсякъде и по много. Животът се променя, но за мен всичко е градивно.

Правил ли сте сметка колко дълго живеете в чужбина и в България?

- Досега не съм стоял тук толкова дълго, колкото останах последния път - 3 месеца в къщата на "ВИП Брадър" и още месец след това при семейството ми.

Дали видяното от зрителите по време на престоя ви в шоуто отговаря на реалния Мариан Кюрпанов, какъвто сте в живота?

- Нямам представа какво са видели - не съм гледал кадрите, които са излъчвали.

А с какво впечатление останахте от участието си във формата?

- С много позитивно усещане съм. Открих някои неща за себе си в къщата на "ВИП Брадър". Беше интересен експеримент, който направих най-вече със себе си. Видях, че на страницата ми в интернет има 100 хил. посещения седмично - ръст с над 185%. Това, което ме радва, е, че хората са взели глътка позитивизъм. Пишат ми не само от България, но и от чужбина - отвсякъде.

Дразните ли се, че ви свързват повече с престоя ви в къщата на телевизионно шоу, отколкото с постиженията ви в модния бранш?

- Ами сега все още е актуален "ВИП Брадър". Нормално е. Нищо не ме дразни.

Ако знаехте какво ще ви се случи в предаването, щяхте ли да приемете предложението да живеете 3 месеца в къщата?

- Разбира се! Винаги! Не го направих за слава или за нещо друго, а за да преценя себе си. Това беше едно изпитание. Предложението да вляза в "Биг Брадър" ме преследва 7-8 години в две държави - и в Италия, и в България. Накрая си дадох сметка, че трябва да се изправя срещу това предизвикателство.

Остана ли някаква горчивина, че се класирахте втори на финала, не спечелихте "ВИП Брадър"?

- Не. Аз спечелих. Бях, видях, живях и спечелих - за себе си.

Наистина ли смятате, че българите, които живеят и работят в чужбина, са по-големи патриоти от останалите тук?

- Не. Мисля, че са големи патриоти, не по-големи или по-малки. Тези, които живеем в чужбина, също милеем за България. Това е истината. Тук не се усеща онази огромна носталгия, която изпитваме ние, далеч от родината. Излезли сме навън само защото не успяхме да намерим начин да се реализираме тук.

Имат ли шанс младите, изкушени от модните изяви, да успеят да се развият в тази насока в България, или и те са обречени като вас да търсят реализация навън?

- Много зависи от тях самите, от психиката им. Всеки е за себе си. Всичко е изключително индивидуално. Всеки си носи кръста.

А каква е ролята на късмета?

- Аз не вярвам в късмета - вярвам във възможностите на човека.

Доколко е важно в началото на кариерата някой да ти подаде ръка? И дали всяка протегната ръка трябва да се приема като помощ?

- Абсолютно не всяка. Човек трябва да се сблъска с проблемите, за да се научи да ги решава. Забелязал съм, че при американците например е така - падат, стават, правят си сметка и продължават напред. Европейците са други хора - те първо изучават теорията, анализират и тогава действат.

А българите на какъв принцип залагат? Не надделява ли балканското?

- Ние сме в Европа все пак. И Балканите също - е, само Сърбия не е. И се имаме за европейци.

А приема ли ни Европа като европейци?

- Лично мен ме приемат така, да. По някакъв начин допринасям България да е позната навън.

Не се ли налага да обяснявате на някои хора в чужбина къде е България и какви хора живеят тук?

- Случвало ми се е да го правя - преди. Сега вече не се налага.

Какво ви дразни най-много, когато сте в България?

- Може би липсата на професионална етика. Например у журналистите.

Засегнат сте от някои публикации за вас в пресата?

- Ами 90% от нещата са пълни измишльотини. Всеки, като пише нещо, само и само да продаде вестника или да си види името отгоре, първо трябва да попита себе си дали е истински журналист.

Какво не знаят хората за вас, а вие бихте искали да научат?

- Нямам представа какво знаят!

Как бихте завършили изречението: "Мариан Кюрпанов е..."?

- Този, когото са видели...

> **Моята титла е доктор**

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

Страница на Любо НИКОЛОВ

Архивите са живи

Коледен лов на гъски

Как ловуваха авджиите едно време...

Николай ДУМАНОВ - сп. „Ловец”, февруари 1940 г.

1939 година. Бъдни вечер. Зимна приказка. Цяла нощ вали. Цяла нощ студеният северен вятър брули безмилостно схлупените къщички на малката паланка. Цяла нощ, залутани в гъста и ледена мъгла, от рид на рид, се блъскаха ята патици и се чуваше техният прегракнал глас:

- Гааа, гааа, гааа...

Всички води са замръзнали. Лутат се, без да има къде да кацнат.

Тази вечер бай Тодор Маренлията си тръгна рано към къщи. В Процеповия дюкян той престоя няколко часа, където, удавени в тютюневия дим и разпалени от изпитото вино, селяни нетърпеливо разправяха кой къде е видял накацали ята патици и гъски. Не го вълнуваше празничната трапеза. А и как да го вълнува, като акълът му беше в тия пусти гъски.

Преваляше мъчителната нощ, изпълнена с напрежение и очакване. Само истинският ловец, в чиято кръв, вместо червени кръвни телца, плуват малките животинчета на оная зараза, наречена “ловна краста”, знае какво значи да минеш една нощ в полудрямка и мъчителни ловни кошмари...

Едва се развидели, и бай Тодор грабна пушката. Хукна към полето. Накъде? Безбрежна бяла шир. Тишина.

- Къде отидоха толкова много гъски, къде са накацали? - мислеше си бай Тодор.

Реши първо да провери до “Разваленaта чешма”. Тръгна с мъчително пълзене и ровене в дълбокия сняг. Най-сетне, премръзнал и тежко дишащ, пристигна до набелязаното място. Погледна от високия слог и онемя. На по-малко от изстрел разстояние под него лежаха петдесетина гъски. Премери се набързо в по-голямата купчина и... глух трясък наруши леденото мълчание на зимния ден. Да вярва ли на очите си?! Нито една гъска от ятото не се вдигна във въздуха и нито една не се помръдна от мястото. Бай Тодор се изправи и слисан тръгна към тях. Улови една, две, три... Всички бяха здрави и читави, но премръзнали. Сачмите не бяха ги закачили.

И изведнъж щастлива и изкусителна мисъл го озари. Той отсече дълъг, жилав прът от наведените върби и зашиба около гъските. Премръзналото ято гъски бавно тръгна към село.

- Ще ги вкарам в двора, ще ловя и ще раздавам на близки, на приятели и на роднини, та да помнят батя си Тодор - мислеше си старият ловец.

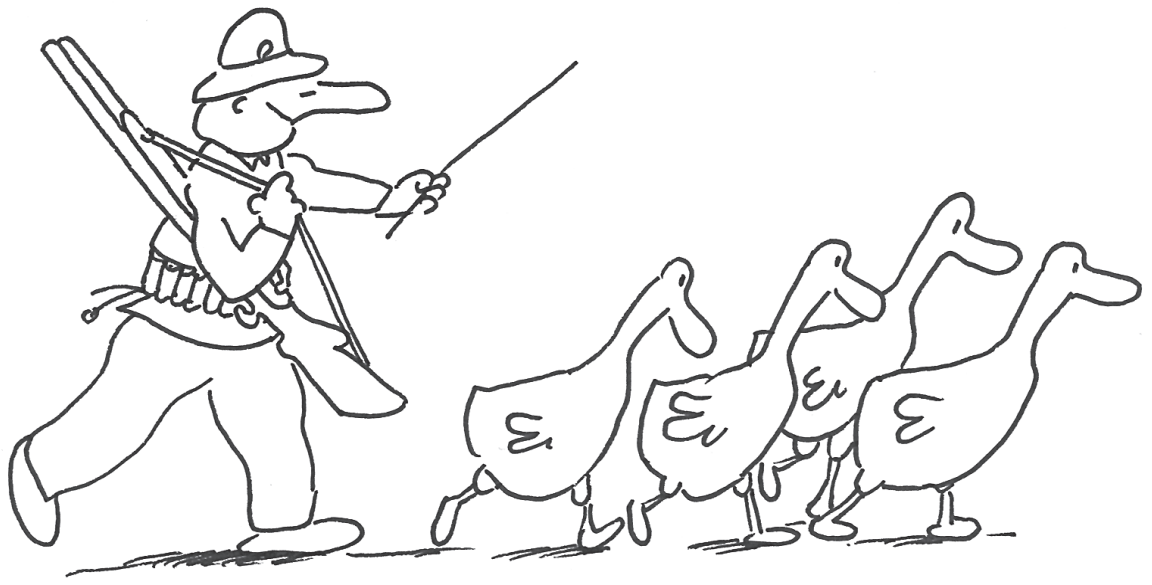
От продължителното гонене гъските се съживиха. Някои разперваха крила и се опитваха да хвръкнат. Цялото ято се разтревожи. Бай Тодор, изморен, с големи усилия едва ги задържаше в неравния път. Няколко гъски тежко изпляскаха с криле встрани от пътя. Увлечен в гонитбата, бай Тодор се спусна да ги свърне в пътя. Премръзналите му и натежали крака се преплетоха и той се зарови в снега.

Гъските трепнаха, тревожно загракаха и като по даден знак размахаха криле, тежко се вдигнаха над бай Тодор и една по една се загубиха в гъстата мъгла.

Бай Тодор се надигна, поотърси се от снега и с клюмнала глава се отправи към село. Съвсем изтощен стигна до една върба, подпря се и се унесе в размисъл....

“Сън ли бе това...”

Карикатура проф. Доньо ДОНЕВ

Горска трапеза

Рецепта на леля Ваня ТОКАДЖИЕВА

СЪРНА ПО РОДОПСКИ

Един килограм сърнешко месо, пет-шест глави лук, половин килограм червени чушки, половин килограм домати, три глави чесън, една връзка магданоз, три-четири стъбла целина, черен пипер.

Месото се нарязва на хапки и се слага в марината, приготвена по следния начин: възварява се вода и оцет по равни части, във водата се поставя един морков, един резен целина, корени от магданоз, дафинов лист, десет-петнадесет зърна черен пипер, сол на вкус.

Вари се десет минути, след което течността се прецежда и се оставя напълно да изстине.

Месото трябва да престои в марината двадесет и четири часа, след което се измива и се нарежда в тенджера или гърне по следния ред. На дъното се слага олиото, върху него доматите - нарязани на кръгчета, чушките - нарязани на шайби, и лукът - нарязан на полумесеци. Месото се слага върху зеленчуците и отгоре се слага нарязаният на дребно чесън. Посолява се със сол и черен пипер и обилно се поръсва с магданоза и целината. Отново се реди по същия начин, докато свършат продуктите.

Захлупва се и се задушава на съвсем бавен огън. Вари се най-малко три часа.

Сервира се с гарнитура от ориз или картофено пюре.

Преживяно

НА СТРАХА ОЧИТЕ

Зима, студ, сняг, поледица... Жигула, пълна с авджии, се влачи дванадесет часа от София до Стара Загора. Край Чирпан колата спира до газостанцията за зареждане. Дълбока нощ е и там има само един служител. Той отначало услужливо тръгва към закъснелите клиенти.

Собственикът на колата слиза, отваря багажника и тъй като струпаните там пушки пречат да се освободи вентила на газовата уредба, вика на един от приятелите си:

- Ангеле, вади пушките!

Служителят от газостанцията чува репликата, пребледнява и хлътва в странична будка, където натиска някакъв бутон. Гасне токът. Ловците го чакат да им зареди колата, а той се обажда, без да се показва:

- Не може сега, токът спря!

Най-после някой от колата се сеща, че човекът се е уплашил и даже може да е повикал вече полицията. Компанията се омита, преди да й се е наложило да дава дълги обяснения.

Чалъми

Танчо Площаков, от Стрелча, е табиетлия на ловни мезета и питиета

Спомен

ОПТИМИСТИ, ПЕСИМИСТИ И РЕАЛИСТИ

В началото на март 1995 г. разбрах, че в България ще пристигне Михаил Калашников по покана на Петко Тренчев - мой познат. Не исках да пропусна случая да се запозная с оръжейната легенда. Обадих се на Петко и се договорихме да се видим на Трети март на връх “Шипка”. Отидох с тогавашния зам.-министър на отбраната Христо Смоленов. Видяхме се с гениалния конструктор, побъбрихме и на раздяла Смоленов му разказа следния анекдот: “Другарю Калашников, в България има три вида хора. Оптимисти, които учат английски. Песимисти, които учат руски, а ние, реалистите, изучаваме автомат Калашников”.

Снимки АВТОРЪТ И ЛИЧЕН АРХИВ

Гениалният конструктор Михаил Калашников дава автограф на автора на страничката

На водоема

При правилно подбрана линия и стръв слуката може да те споходи и през зимните дни

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

ТАМ, КЪДЕТО Е БЪЛГАРСКАТА ВАЛХАЛА*

Дойран. Розмарин в градините, птици в езерото и операция „Слава”

Бойка АСИОВА

За първи път ходих в Дойран в... съня си. Дали защото не го видях от Тумба, остана ми някакъв копнеж по него. Там, на най-високия връх на Беласица, където се кръстосват границите на България, Гърция и Македония, моите спътници сочеха в далечината на Югозапад и твърдяха, че виждат Дойранското езеро. Е, не го видях. Затова пък го сънувах. Беше много години след изкачването на върха през оня августовски ден, който запомних най-вече с едрите червени боровинки, напълзели го отвсякъде.

Та, сънувам, че съм в Дойран. Градът е напуснат. Някаква зла сила е прогонила жителите му, къщите празни откъм хора, но пълни с пъстрорисувани ракли. Капаците им открити и от тях преливат накити, дрехи, кърпи, шамии - тъкани и везани, обточени с гайтани и сърма. Звънтят косичници, надиплени със сребърни парички. Китки от яркобоядисана вълна, омотана като облаче около стрък суха трева, вързани с червен конец. Красота всякаква. Оглеждам се гузно, искам да се награбя... Събуждам се. Не успях да си взема нищичко.

Няма нужда от справка с Фройд. Този сън отразяваше едно към едно моята лакомия към всичко, що е излязло изпод въображението на народа от Повардарието.

Сетне ходих в Дойран воистина. Беше по Великден. По градините цъфтеше розмаринът. Не знаех, че тази подправка, с чиито остри тънички листенца се овкусява най-вече агнешко печено, расте като голям храст и пролет се обкичва с нежни бледосинкави цветчета. Ама толкова голям, че подстригван и с годините сгъстяван, представлява зелените плетища между съседските градини.

Тази есен Дойран пак ме притегли. Край пътя лозята обрани. Слънцето свети през жълтите и червени им листа, играе си с тях и ги превръща в кехлибар и гранат едновременно. Лозята се редуват с есенници, със стройни редове от петроленосивозеленикави твърди листа и намерение, докато завали първият сняг, да се напластят в едри глави зелки. Покрай тях кенар от ряпа и цвекло, една идея в друга багра.

Обгрижвано поле, което те изпълва с уважение.

Минаваме Нови Дойран. Навлизаме в Стари Дойран. Вдясно на пътя, на хълма, черквата “Свети Илия” все така е в реставрация. Както си беше преди години. Дали пък и тя не чака европейски пари като много посестрими у нас?... А дано я споходят, ама гърците пусто не си дават името Македония.

Езерото, Дойранското езеро, е пълно с корморани, чапли, пеликани, гмурци. Тук ги чака дълга топла зима, обилна храна и спокойствие.

Птици и закотвени лодки. В далечината неколцина рибари, притихнали, дебнат своята слука. Оттатък е Гърция.

Македония. Дойран - Нови и Стари. Езерото. Есенна нега. Плахо полазилата бедност на техния преход е видима. Като кокошата трева по плочника на крайбрежната алея.

На самия бряг, под един бял трендафил, внук ми изяде своята плескавица с кашкавал, аз вияче, мъжът ми мина със салата. Не дочака рибата, незнамкакваси. Плащане в евро, нищо, че не са в Европейския съюз. Ако, че сме от един дол дренки.

Пътуваме обратно. През Велес, Куманово, Крива паланка закъм Гюешево.

На другия ден пращам сигнал по фейсбука на внук ми Славе, нашият водач на МПС: “Отвори в интернет, пиша му императивно, на “Дойран. Операция “Слава”. Имай търпение, за няколко минути Росен Петров ще ти разкаже къде сме били. Той е патриот.” Край на съобщението.

Дойран не е само езеро, пише колегата Росен. То е олтар за българите, Голгота към национален идеал. Нашият Йерусалим.

Дойран. Там, където е българската Валхала и смелите ги чака вечен живот.

Чети, мойто момче! Учил си го по история, ама пак го прочети. Дойранската епопея е събирателно название на пет отбранителни сражения, които българската армия води срещу настъпващите сили на Антантата през позиционния период на южния фронт на Първата световна война в района на град Дойран.

Генерал Владимир Вазов, командир на IX пехотна Пловдивска дивизия, пише по-късно: “Цели камари от хиляди трупове задръстиха скатовете. Това не бяха наемници сенегалци или араби, а чистокръвни англичани от Лондон, Бирмингам и Кембридж.”

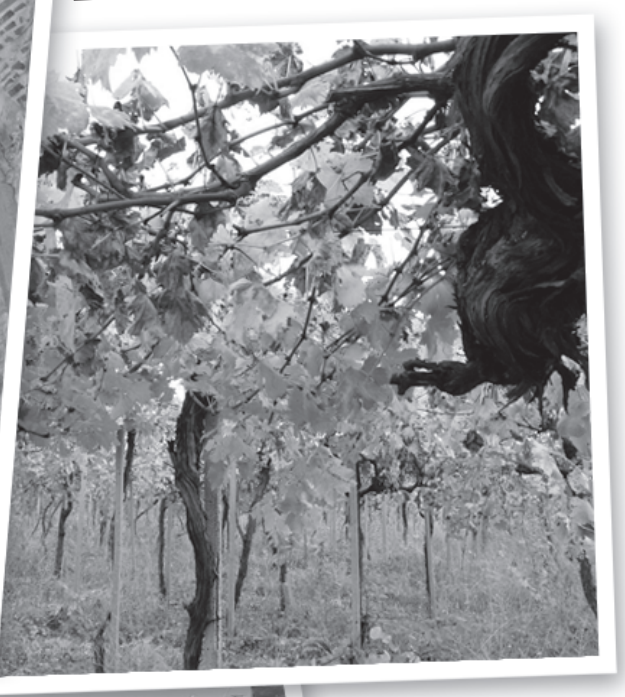
Английският премиер Лойд Джордж пише по-късно: “В никоя война англичаните не са давали наведнъж толкова много жертви, както при Дойран.”

В 1936 г. в Лондон се организира честване за края на войната. От българска страна делегацията ръководи ген. Владимир Вазов. Когато слиза от влака на гара Виктория, на перона е подреден блок на английската армия, а командващият церемонията дава заповед: “Сведете знамената! Преминава победителят при Дойран!”

*** Валхала - според скандинавската митология - Царство на убитите - дворец, който се намира в Асгард, където живеят повалените в битка воини**

Черквата “Св. Илия” е все така в реставрация

Не само езеро, а символ на Голгота към национален идеал

Край пътя лозята грижливо са обрани и подредени

Снимки АВТОРКАТА

Разходка покрай брега

Кенар от... ряпа и цвекло

Рибарите дебнат своята слука

www.duma.bg

ДУМА

Очаквайте

„Q-СНЕСК" ПУСНА ЛЯТНО ПАРЧЕ ПОСРЕД ЗИМА

Класиката „Ако си дал" оглави „Великите 500"

Над 10 000 души гласуваха за любимите си златни хитове в българската музика

Гласовете на повече от 10 000 слушатели, участвали в избора на "Великите 500" - най-обичани български песни, присъдиха първата позиция на незабравимата класика на Емил Димитров - "Ако си дал". За трети път аудиторията на БГ Радио подреди любимите си златни хитове в българската музика.

В предишното издание на "Великите 1000" песента, събрала най-много слушателски гласове и станала номер 1 в класацията, бе отново песен на Емил Димитров - "Моя страна, моя България".

По повод инициативата бяха получени над 1000 предложения за любими хитове. Статистиката показва, че най-силно присъствие сред "Великите 500" имат изпълненията на Васил Найденов - цели 27, следва Лили Иванова - с 24, Графа - с 23, "Сигнал" и Дони - с по 15.

Пълният списък с "Великите 500" - любимите песни на България, може да се види на www.bgradio.net. А медията ще продължи да подкрепя, популяризира и излъчва българска поп и рок музика.

ПЪРВИТЕ ДЕСЕТ

ЕТО И КЛАСАЦИЯТА ОТ 10-О ДО 1-ВО МЯСТО:

10. "След 10 години" - "ФСБ"
9. "Сбогом, моя любов" - Васил Найденов
8. "Двама" - Мария Нейкова
7. "Адаптация" - Васил Найденов
6. "Бягство" - "Авеню"
5. "Светът е за двама" - Орлин Горанов
4. "Да те жадувам" - "Сигнал"
3. "Моя страна" - Емил Димитров
2. "Клетва" - Кирил Маричков
1. "Ако си дал" - Емил Димитров

Духът на Елвис Пресли оживява в столицата

На един от най-големите и влиятелни музиканти, живели някога, Краля на рокендрола - Елвис Пресли, ще бъде посветена вечерта на 8 януари. Партито, което ще се проведе в столичния клуб "Алкохол", ще отбележи 79-ия рожден ден на легендата.

Пионерите на винтидж събитията в България - The Smugglers Collective, и порталът за рокендрол култура - Rockabilly.bg, обединяват за първи път сили в името на много специално събитие за всички фенове на музиката от 50-те години на миналия век.

По време на Elvis Presley Birthday Party диджеи ще зарадват феновете на Краля и на рокендрола като цяло с музикална селекция, съставена изцяло от песните на легендарния изпълнител. Ще прозвучат всички негови хитове, както и редки парчета, кавъри и оригинални записи. Ще се прожектират и филми, в които Елвис влиза в ролята на актьор, и архивни записи от негови концерти и телевизионни изпълнения. Както подобава на истински рожден ден, няма да липсват и подаръци и изненади за гостите.

Празненствата ще започнат на 8 януари от 20 ч. Билети за събитието на цена 5 лв. ще се продават единствено на входа на клуб "Алкохол" в самата вечер.

Деца правят кристали

Национален музей "Земята и хората" предизвиква всички малки изследователи да си направят собствени кристали от картон. Занимането, което е част от Детския кът на музея и ще продължи от 11 до 16 ч. днес, 4 януари, има за цел да покаже на децата разнообразните кристални форми, да разкрие видовете симетрия при минералите и начините за нейното определяне и да разясни кои минерали какви кристални форми имат.

Хлапетата ще оцветяват, изрязват, сглобяват и поставят осите на симетрия на своите кристали. Всяко дете ще получи картонени кристални форми за сглобяване у дома.

Играта е подходяща за ученици между 6 и 12 години, уточняват идеолозите на инициативата. Входът за посещение е 1 лв. на дете, като възрастните придружители влизат безплатно.

РОКЛЯ НА МЕРИЛИН МОНРО СЕ ПОМНИ НАЙ-МНОГО

Развяващата се бяла рокля на Мерилин Монро във филма "Проклетите седем години" оглави класация на най-запомнящите се облекла на големия екран за всички времена. Тоалетът на чаровната блондинка (1955) изпревари синята дреха на карета и червените обувки, носени от Джуди Гарланд в ролята ѝ на Дороти в "Магьосникът от Оз" (1939). Прочутият ансамбъл на Оливия Нютън-Джон на панаира в края на "Брилянтин" - черни кожени панталони, червени обувки и червено червило, остана на трето място. Четвъртата позиция бе отредена за червените бански костюми на спасителите на плажа в едноименния сериал.

Класацията е съставена от British Heart Foundation във връзка с кампанията ѝ "Заложете на червеното". И действително този цвят, наред с белия и черния, са доста напред в списъка на основните тонове, необходими за създаването на трайно впечатление на големия екран.

В топ десет на най-култовите облекла в киното попадат още белите бански на Урсула Андрес от първия филм в поредицата за Джеймс Бонд "Доктор Но" (1962), черната рокля и перлите на Одри Хепбърн в ролята ѝ на Холи Голайтли в "Закуска в Тифани" (1961), червеното кожено яке на Майкъл Джексън в клипа на "Трилър" (1983), червеният тоалет на Джесика Рабит от филма "Кой натопи заека Роджър?" (1988), изрязаната рокля с бяло горнище, дънкова долна част и червеното яке на Джулия Робъртс в "Хубава жена" (1990) и класическата черно-бяла рокля на Грейс Кели в съчетание с червено червило в "Прозорец към двора" (1954). 54% от участниците в допитването заявили, че червеното е най-сексапилният цвят за дрехи, а 30 на сто споделили, че биха се облекли в червено, за да се чувстват уверени и секси.

Вицът

- Какво взимате за безсъние?
- На всеки час по чаша ракия.
- И после заспивате ли?
- Не, но просто безсънието е по-весело...

ЧРД

4. 1. 2014

Доц. дмн БОРИСЛАВ ГЕРАСИМОВ, лекар-невролог
Проф. д-р ЕМИЛ ТАКОВ, лекар-ортопед
РОСЕН КИРИЛОВ, футболен деятел
СЕМРА НАИМОВА-ЮЗЕИР, лекарка, политик
ТЕОДОР ЗАХОВ, издател
ХРИСТО ШОПОВ, актьор

5. 1. 2014

АННА БАЙЧЕВА-СЛАВОВА, член на Столичния общински съвет
ВАСИЛ МЕТОДИЕВ-ШПАЙДЕЛА, легендарен футболист и треньор
ВАНЯ КАСТРЕВА, началник на Регионалния инспекторат по образование в София-град
ИВАН ЧОЛАКОВ, народен представител
МИЛЕНА АНДОНОВА, режисьор, сценарист
РОСИЦА НИКОЛОВА, издател
Доц. д-р ДИМИТЪР ГЕНЧЕВ, историк, главен редактор на списание „Понеделник"
ХАМИД БАРИ ХАМИД, народен представител

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

4

Събор на Св. 70 апостоли. Св. преподобномъченик Онуфрий Габровски († 1818). Св. преподобни Теоктист Сицилийски, игумен (800)

Освен 12-те апостоли Христос имал и други - 70, които също изпращал на проповед. След възкресението Му те се разпръснали по света да проповядват и са страдали за Христа. Проповядвали не само със слово, но и с примера на добродетелния си живот, търпение, кротост, дела на християнска любов и вършили чудеса.

5

Неделя преди Богоявление
Св. пророк Михей от Ефремовото коляно (IX в. пр.Хр.) Св. свещеномъченик Теопемпт Никомидийски и мъченик Теона(† 303). Св. преподобна Синклитикия Александрийска († 350). Св. преподобна Аполинария дева, Египетска († ок. 470)

Свети пророк Михей пророчествал - предсказал нещастния край на войната, която Ахав започнал срещу Сирия. Ахав обаче не се вслушал в пророческите слова на свети Михей и започнал война срещу сирийците. Но още в първото сражение бил смъртно ранен.

124-метрова плоча краси покрив в Лос Анджелис

Най-голямата плоча в света с диаметър 124 метра е поставена на покрива на зала "Форум" в Лос Анджелис по случай новото откриване на един от символите на Калифорния. Реплика на емблематичния албум "Хотел Калифорния" на рок бандата "Ийгълс" вече е записана в Книгата на рекордите на Гинес. Тази тава на бандата е продадена в над 32 млн. копия по цял свят. Репликата се простира на 23 квадратни метра и се върти с 27 км/ч, но за съжаление не звучи музика.
Във "Форум" са имали участия легенди като "Ийгълс", "Лед Цепелин", "Ю ту" и Стинг. Прочутата зала трябваше да бъде съборена и на нейното място да се построят жилищни сгради, но компанията Madison Square Garden я купи и ремонтира.
"Голяма част от Южна Калифорния има страхотни спомени във "Форум" - спортни или от концерти. Много съм щастлив, че спасиха зданието, защото беше почти твърде късно. Ние, хората, разрушаваме всичко, за да си осигурим някакъв комфорт, разрушаваме спомени. Хубаво е да запазим наследството си", смята Джо Уолш от "Ийгълс".

www.duma.bg
ДУМА СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

ДА ОТСЛАБНЕШ (НЕ) Е ЛЕСНО,

ИЛИ яж, моли се и живей

Някои начини на хранене са подложени на унищожителна критика заради тяхната несъстоятелност и неспособността да осигурят дългосрочни резултати

Според експерти вече над хиляда години хората се замислят върху начините ни на хранене и прибягват да най-различни диети. Затова изобщо не е чудно, че желаещите да намалят теглото си, да премахнат телесните си мазнини или просто да влязат във форма измислят какви ли не трикове за отслабване. Някои от тях са не просто странни, но и направо невероятни.

Сутрешната бананова

Светът разбира за тази диета преди повече от 5 години.

Авторката й е фармацевтка, която опитва по какъв ли не начин да помогне на съпруга си да отслабне. В крайна сметка мъжът губи почти 15 кг от теглото си и започва да споделя опита си в социалните мрежи.

Прилагането на тази сутрешна диета е изключително лесно: 1 банан и чаша вода със стайна температура за закуска, а за обяд и на вечеря може да се хапва абсолютно всичко, като най-важното е да не се яде след полунощ. Принципът на такова хранене толкова много се харесва на някои знаменитости, че някои дори го рекламират по телевизията. Всичко това води до главоломен скок при търсенето на банани. Особено кризата се усеща не къде да е, а в Страната на изгряващото слънце. Към обяд от рафтовете на супермаркети изчезват всички плодове и в Япония се принуждават да правят все по-големи поръчки за внос на банани.

Въздушната френска

Въпреки общоприетото схващане за природната изящност на французойките, дамите от страната на шампанското са загрижени за фигурите си не помалко от жителките на всяко друго място на планетата. Прочуто парижко списание публикува преди няколко години статия, пропагандираща високата ефикасност на така наречената въздушна диета. Същността й е в това, че приготвянето на храната, както и нейното консумиране е труд, който отнема страшно много енергия и предизвиква страхотна умора. И в крайна сметка поглъщането на ястията не може да бъде придружено с каквото и да било удоволствие. Авторите на тази теория дори прилагат към материала рецепта на супа, която не само помага да се намали теглото, но и икономисва средства от бюджета за храна. За приготвянето на "чудодейното" ястие са нужни само две съставки - вода и сол...

На пещерния човек

Ключова роля за популярността на тази диета изиграват шведски учени. Резултатите от тяхно изследване са публикувани през 1993 г. и представят съвременните хранителни рестрикции и ограничения, както и тяхното негативно влияние върху човешкия организъм.

Диетата на пещерния човек

е основана върху теорията за менюто на древните хора от палеолита, живели преди около 10 хил. години. Идеята се свежда до това, че съвременното население на планетата ни генетично с нищо не се различава от нашите древни предци. А повечето проблеми със здравето на човека са следствие от промените в начина на хранене, предизвикани от развитието на селското стопанство и технологичния прогрес.

Пещерната диета предполага употребата на месо, риба, плодове, зеленчуци, орехи и различни корени. При това от менюто напълно се изключват млечни продукти, зърнени култури, боб, рафинирана захар и сол.

Ефикасността на този начин на хранене предизвиква горещи дебати. И въпреки че мнозина вадят безброй доказателства за това как диетата им е помогнала да се освободят от излишните килограми, пещерното меню продължава да се критикува заради неговата несъстоятелност и неспособността да осигури дългосрочни резултати.

Между две филии хляб

Испанките, които се смятат за едни от най-красивите жени в света, също имат собствена диета, не по-малко необичайна

от другите. Твърди се, че ако на обяд или на вечеря се яде само сандвич и нищо друго, килограмите се свалят едва ли не светкавично. Онези, които лично са изпробвали хранителния режим, свеждащ се до две филии пълнозърнест хляб, между които може да се сложи почти всичко, смятат, че няма по-добър начин за отслабване. Най-важното е със сандвича да не се хапва нищо друго.

Вероятно идеята да се разположи между филиите целият обяд наистина помага да се намали обемът на приеманата храна. Или пък вдъхновява за създаването на най-голям и висок сандвич...

На върха на вилицата

Привържениците на още един любопитен метод за премахване на излишните килограми ядат само онова, което може да се вземе от чинията с вилица. Този хранителен режим се прилага и за закуска, и за обяд, и за вечеря. Някои допускат и използването на нож на трапезата. Но истинските почитатели на тази диета настояват, че ограничението трябва да се спазва буквално. Така че онези, които се вдъхновяват да опитат ефикасността на храненето само с върха на вилицата, ще се наложи да забравят за супите, сандвичите, орехите, маслото и много други продукти, неотговарящи на изискванията на тази диета.

Според специалистите обаче фактът, че от подобно меню се изключват пресните плодове, автоматично превръща процеса на отслабване в непоследователна и глупава идея.

С Господ на масата

Вярващите са на мнение, че молитвата е най-мощното средство за изцеление от болестите, а следователно помага и за сваляне на излишните килограми. Затова се препоръчва на масата да не се забравя Господ. И да се четат молитви преди, по време и след хранене.

Твърди се, че над 4000 доброволци са се подложили на тази диета: те се обръщали към Исус 3 пъти на ден, като го молели да им дари здраве и да ги избави от свръхтегло. Според резултатите от експеримента всички, участвали в него, отслабнали за две седмици с 5-7 кг, при това - без да гладуват или да броят поетите калории.

Изброяването на най-различни необичайни и напълно приемливи за повечето хора диети

може да продължи безкрайно. Някои съветват да се редуват дните на обилно хранене с пълен глад. Други настояват, че не бива да се яде след 14 ч. Но радикално настроените смятат, че най-ефикасният начин за сваляне на килограми е и най-безпощадният: да се зашие устата. Е, в преносен смисъл, разбира се. Или пък не?...

Страницата подготви Алъона НЕЙКОВА

ТАЙНАТА НА СПЯЩАТА КРАСАВИЦА

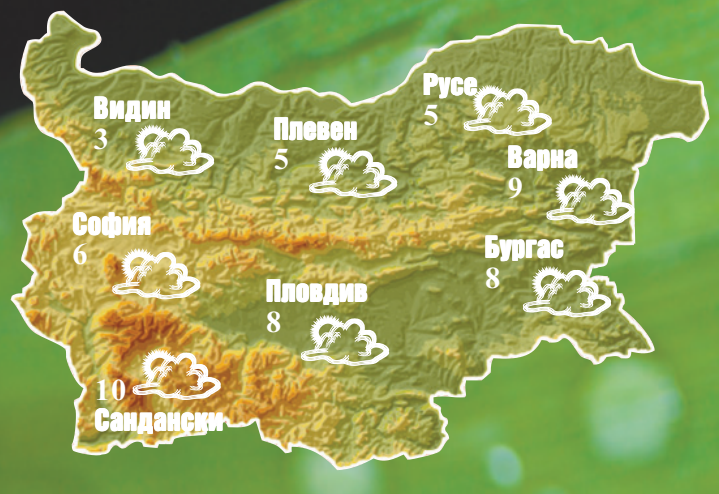
Както издава заглавието, най-важното при тази диета е да се спи - колкото може по-дълго. Принципът на действието на този хранителен режим може да се характеризира със следната логика: когато не спите - ядете, което означава, че за да се яде по-малко, трябва да се спи повече. Следователно основният "продукт" на диетата на спящата красавица е приспивателното, което се употребява в огромни количества. Е, не наведнъж, разбира се, но идеята е в леглото да се прекарва колкото може по-голяма част от денонощието.

Едни от първите почитатели на тази диета се появяват през 70-те години на миналия век. Тогавашните разбирания за перфектно тегло изискват жените да прибягват до радикални действия, тъй като на мода е почти анорексичната визия. Твърди се, че сред привържениците на хранителния режим, подчинен на почти перманентен сън, е бил и Елвис Пресли. Кралят на рокендрола започва все по-упорито да търси начин да отслабне, след като усеща, че му е все по-трудно да се навежда, за да върже връзките на сините си велурени обувки. И тогава му препоръчват повече да си почива, за да не яде през това време.

Някои експерти категорично отказват да коментират ефикасността на тази екстравагантна диета. Специалистите са на мнение, че "оригиналният" подход, предизвикан от стремежа за отслабване, до такава степен противоречи на здравия разум, че не само е вреден за човешкия организъм, а и би било напълно безумно да се пробва подобен начин за сваляне на килограми.

ВРЕМЕТО

Времето над страната днес ще е предимно ясно. Ще се задържи тихо. В сутрешните часове все още на места ще е мъгливо, но около и след пладне видимостта временно ще се подобри. Над много райони на страната ще изгрее слънце. По Черноморието облачността ще се задържи значителна, но по-късно пред деня облаците ще се разкъсат. Температурата на морската вода ще 6-8 градуса. Вълнението на морето ще е 1-2 бала. Максималните температури ще са между 4 и 9 градуса. В София около 7 градуса. По-студено ще бъде в Дунавската равнина, където мъглите и облачността ще са най-трайни. В планините ще бъде слънчево, като преди обяд по-ниските части ще са в облаци или мъгла. Вятърът ще е слаб. Максималната температура на височина 1200 метра ще е около 8, на 2000 метра около 2 градуса. Атмосферното налягане ще бъде малко по-високо от средното за месеца и през деня слабо ще се повиши.

Изгледи за

5
максимални
-2°/10°

6
максимални
-1°/13°

В неделя и понеделник времето ще остане топло за януари. Температурите ще продължат да се повишават. Минималните ще бъдат от минус 2 до плюс 3, а дневните от 7 до 13 градуса. Облачността ще бъде променлива, в низините температурите ще бъдат малко по-ниски. Ще остане почти без валежи, освен в крайните западни и южни планински части, но и там съществени валежи не се очакват.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008” ЕООД
Николай Малинов

Русия и България
Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано” 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Милена Николова - 233; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светла Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** „Нюзпринт” ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява” 100; **“Национална агенция разпространение - АД”** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**

ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

БНТ 1

06.55 Денят отблизо: Зелената линейка /п/
07.45 Телепазарен прозорец
08.00 Новите приключения на гормитите анимационен филм /11 епизод/
08.25 Без багаж Туристическо реалити /п/
08.55 Животът и други неща Съботно токшоу с водещи Асен и Сибина Григорови
11.00 Денят отблизо с Мира Магазинно предаване с водеща Мира Добрева
12.00 По света и у нас информационна емисия
12.30 Иде нашенската музика Фолклорно шоу с водещи Даниел Спасов и Милен Иванов
13.25 Малката лейди игрален филм /копродукция, 2011г./, режисьор Гернот Рол, в ролите: Вероника Ферес, Кристиане Хьорбигер и др.
15.10 Ски скокове „Четирите шанци“ пряко предаване от Инсбрук /Австрия/
17.00 Рали „Дакар“ 2014 /дневник/
17.30 Цирк „Монте Карло“
18.30 Силвия Кацарова и приятели концерт с участието на Васил Найденов, Теди Кацарова, група „Фактор“, група „Турбо“ и др.
19.50 Лека, нощ деца!: Маша и Мечокът
20.00 По света и у нас
20.45 Шоуто на Канала
21.45 Граф Монте Кристо игрален филм /4, последен епизод/
23.25 По света и у нас информационна емисия
23.40 Rock & ClassiX - концерт на Роберта
00.40 Съединените щати на Лиланд игрален филм /САЩ, 2003г./, режисьор Матю Райън Ходж, в ролите: Дон Чийдъл, Райън Гослинг и др.

bTV

06.30 „Агрофорум“
07.00 „Духът на здравето“ - здравно предаване с водещ д-р Неделя Щонова
08.00 „Тази събота“ - актуално предаване с водещ Антон Хекимян
11.00 „Модерно“ - токшоу с водещ Радост Драганова
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Да отгледаш Хоуп“ - сериал, еп. 14
13.00 „Историята на Пепеляшка“ - Комедия, Романтичен, САЩ, 2004 г., Режисьор: Марк Розман, Актьори: Хилари Дъф, Дженифър Куулидж, Реджина Кинг, Дан Бърд
15.00 „Cool Т“ - лайфстайл шоу с водеща Петя Дикова
16.00 „120 минути“ - публицистично предаване с водещ Светослав Иванов
17.00 „НепознатиТЕ“ - документална поредица
18.00 „Това е цената“ - телевизионна игра
19.00 bTV Новините
19.30 bTV Репортерите - предаване за журналистически разследвания и филми
20.00 „Деца на килограм“ - Комедия, Семеен, САЩ, 2005 г., Режисьор: Шоун Леви, Актьори: Стив Мартин, Хилари Дъф, Бони Хънт, Шоун Леви и др.
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Тези прекрасни коне“ - Приключенски, САЩ, 1999 г., Режисьор: Били Боб Торнтън, Актьори: Мат Деймън, Сам Шепърд, Пенелопе Круз, Херни Томас
00.50 „Историята на Пепеляшка“ /п./ - Комедия, Романтичен, САЩ, 2004 г., Режисьор: Марк Розман, Актьори: Хилари Дъф, Дженифър Куулидж, Реджина Кинг, Дан Бърд

NOVA

06.30 „Иконостас“
07.00 „World stories - малки истории от големия свят“ - предаване на НТВ
07.30 „Събуди се...“ - предаване на НТВ
09.00 „Бавачката Макфий“ - с уч. на Колин Фърт, Ема Томпсън, Анджела Лансбъри, Кели Макдоналд, Селия Имри, Имелда Стаунтън, Томас Сангстър и др.
11.00 „Съдебен спор“ - предаване на НТВ
12.00 „Въпрос на чест“ - сериен филм
13.00 Новините на Нова
13.30 „Студио VIP“ - предаване на НТВ
14.00 „Природни сили“ - с уч. на Бен Афлек, Сандра Бълок, Мора Тиърни, Стийв Зан, Блайт Данър, Рони Кокс и др.
16.00 „Дикоff“- публицистично предаване на НТВ
19.00 Новините на Нова - централна емисия
19.30 НАЦИОНАЛНА ЛОТАРИЯ
20.00 „Завръщането на Поли“ - с уч. на Бен Стилър, Дженифър Анистън, Алек Болдуин, Дебра Месинг, Филип Сиймор Хофман и др.
21.50 „Горещо“ - телевизионен таблоид с Венета Райкова
22.50 „Децата на хората“ - с уч. на Клайв Оуен, Джулиан Мур, Чиуетел Еджиофор, Дани Хюстън и др.
01.00 „Въпрос на чест“ - сериен филм /п/
02.00 „Природни сили“ - с уч. на Бен Афлек, Сандра Бълок, Мора Тиърни, Стийв Зан, Блайт Данър, Рони Кокс и др./п/
03.40 „Бавачката Макфий“ - с уч. на Колин Фърт, Ема Томпсън, Анджела Лансбъри и др. /п/

БНТ 1

05.00 Новини
05.10 Игрален филм: „Дулсинея Тобозка“
07.20 Игрален филм: „Момичето с китарата“
09.00 Новини
09.10 Сериал: „Трите мускетари“
11.00 Новини
11.10 Игрален филм: „Хусарска балада“
14.30 „Червената звезда“ представя „20 най-хубави песни на годината“
16.20 Игрален филм: „Момичета“
18.00 „Отгатни мелодията“
18.25 Игрален филм: „Пепеляшка“
20.00 Време
20.15 Сериал: „Трите мускетари“
21.55 Игрален филм: „Диамантената ръка“
23.35 Сериал: „Семейната къща“
01.20 Игрален филм: „Това е весела планета“
02.50 Игрален филм: „Детски свят“
04.05 „За доброто старо кино“

ОВЕН
Имате добра енергия, а и физическата ви форма позволява да се натоварите повече, за да реализирате поставените си цели.
21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ
С разбиране ще подходите към проблемите на хората около вас и ще ги подкрепите. Стремежът ви към повече знания ще ви обогати.
21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ
Положителната тенденция в професионалната сфера ще създаде добри условия за утвърждаване и издигането ви в работата.
22 май - 21 юни

РАК
Покажете доброто си отношение към всичко, с което се захващате днес, и ще срещнете признателност от хората, с които работите.
22 юни - 23 юли

ЛЪВ
Общи участия, бизнес или друга творческа проява ще ви събере с хора, имащи вашите интереси, и ще ви зареди с ентусиазъм.
23 юли - 23 август

ДЕВА
В служебните дела ще проявите инициатива, водеща до и видими резултати. Партньорите ви ще одобрят бизнес идеите ви.
24 август - 23 септември

ВЕЗНИ
Ще ви се удава екипната работа и без затруднения ще се вслушвате в мнението на колегите. Заедно ще отхвърлите много задачи.
24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН
Имате шанс да напреднете в сферата, която ви интересува. Разширяване на бизнеса е сред приоритетите ви.
24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ
Нова полезна информация ще ви направи по-активни. Целите ви ще станат по-ясни, заслугата за което ще бъде изцяло ваша.
23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ
Само ако сте спокойни, сте пълноценни в работата и в личните си дела. Отдавайте по-малко значение на незначителните неща.
22 декември - 20 януари

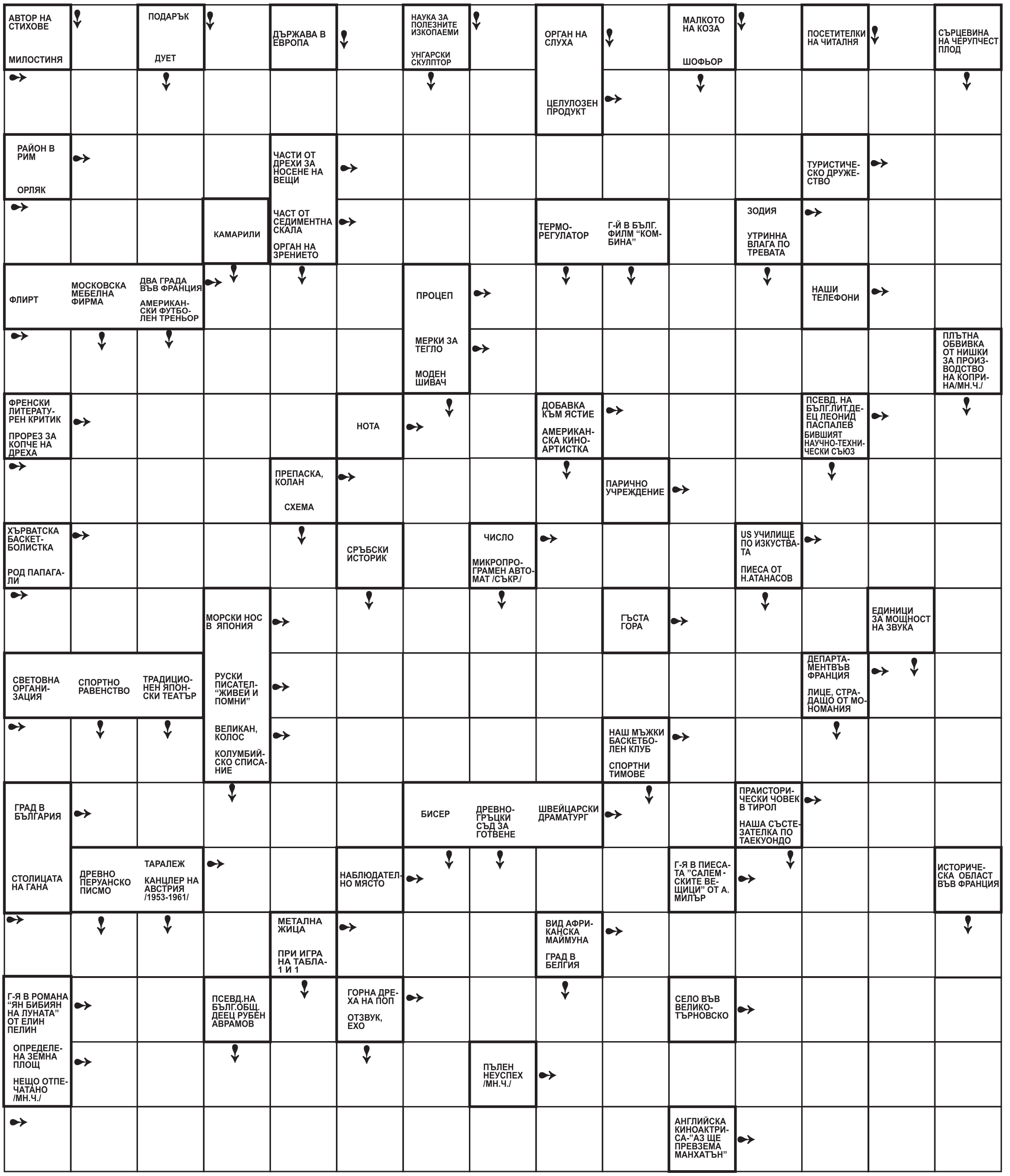
ВОДОЛЕЙ
Ще насърчавате активността на околните с решенията си. Част от времето ви ще е свързано с изпълнение на чужди задачи.
21 януари - 19 февруари

РИБИ
Ще продължите да работите с присъщата си прецизност, затова и резултатите ще ви донесат очакваните емоции.
20 февруари - 20 март

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 4 ЯНУАРИ 2014

РЕЧНИК: Бонобо, Ерио, Иа, Онис.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: ВЛЕЧЕНИЕ - ОСА - АБОНАТИ - ИТАТИ - ЛУК - КОНОП - ЧАМ - РАИ - НИКОЛАЙ УРУМОВ - ХО - НЕТО - ТАЛ - БЕРЛИН - КАНА - АНАНИ ЯВАШЕВ - АРИ - ИЛМЕН - ЛОН - АЛОТ-СВЕТОСЛАВ - ТАДАРЪКОВ - АВАЛ - ЕМ - ВАЛОНИ - АНИМАТОРКА - АГАЛОВА - АНИЕЛИ - АНАЛИТИК - ИВА - ТЕАТРОВЕДЕНИЕ - ЕС - АНГЕЛ РАНГЕЛОВ - СВИТА.

ОТВЕСНО: ИЛИАНА ИВАНОВА - ЕТИЕН ЛЕВИ - АН - ИЧА - ТАМ-ТАМИ - ЕТНО - ЕОЛА - ТЕ - УНИИ - АНС - ТАЕЛ - ЛЕОНАР - БЕЛОТА - АМРИТА - УЛАНОВ - КЕРН - ВОКАЛИ - ВАЛОГ - ЯЛТА - ИВЕ - БАКУ - ВОАЛИ - ЕЛ - ОРЛАНДО - АДО - КАНУ - АНАНЕВ - БОМБЕ - РИГАН - КОПОЕВ - АЛИС - ВР - АКАЛИЕВ - МАЧ - ЛАЛО - ОТ - ТАХИРОВ - ВИЕТ - ЛИМОНИТ - ВАКСА.

СРИЧКОВА КРЪСТОСЛОВИЦА
ВОДОРАВНО: 1.МОТИКА. 3.КАПАРО. 5.ПОПАРА 7.ВИКО. 9.МАНА. 10.КИНОМАНИЯ. 13.ЛАЧЕВА. 14.КОМИНИ. 16.ЗАСАДИ. 17.ГАЛЕГО. 19.МОТЕЛИ. 21.КАРАТАВАНИ. 23.ПАРИ. 24.ЯТО. 26.КАМИЛИ. 28.БАРИТОН. 29.ДОМОВЕ.

ОТВЕСНО: 1.МОРАВИ. 2.КАПО. 3.КАРА. 4.РОДИНА. 6.ПАНАМА. 8.КОКИЧЕ. 9.МАЯМИ. 11.НОВА ЗАГОРА. 12.НИКОДИМОВА. 13.ЛАДОГА. 15.НИПЕЛИ. 18.ЛЕКАРИ. 20.ТЕНИЯ. 22.ТАТАМИ. 23.ПАЛУБА. 25.ТОМОВЕ. 26.КАТОН. 27.ЛИДО.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

www.duma.bg

ПРЕДЛОЖЕНИЕ
РЕКА В БУРГАСКО
ЖЕНСКА ПРИЧЕСКА
ВЛАКНОДАЙНА КУЛТУРА
АНГЛИЙСКИ ФУТБОЛЕН МЕНИДЖЪР
БЪЛГ.ПИСАТЕЛ-"КАБЛЕШКОВО ГОРИ"
НАШ КИНОКРИТИК
БЪЛГАРСКИ ПЕНСИОНЕН ФОНД
ОТВЕРСТИЯ
ЯПОНСКИ ФИЛМ
РОМАН ОТ ЖОРЖ САНД
ЮВЕЛИРНО ИЗДЕЛИЕ
КРЕПЕЖЕН ЕЛЕМЕНТ /РУС./
ПРЕМИЕР НА АНГЛИЯ /1970-1974/
ПРЕПАРАТИ, ЗАЩИТАВАЩИ РАСТЕНИЯТА
ДЪРЖАВА В АФРИКА
ХАПЛИВО НАСЕКОМО
СВЕДЕНИЯ
АНГЛИЙСКИ ФИЗИК
ПЕРКА
РЕКА В ЕВРОПА
ОСТРОВ ВЪВ ФРЕНСКА ПОЛИНЕЗИЯ
БЕДА
ВИД ИСТОР. КАМЕННА НАСТИЛКА В ЯПОНИЯ
ФРЕНСКА КИНОАРТИСТКА-"АНА"
КОНОПЕНА ВРЪВ
ГРАД В ЧЕХИЯ
ФРЕНСКИ ПИСАТЕЛ
ДРЕВЕН ГРАД В ЙОРДАНИЯ
СИН НА ПЕЛЕЙ /ГРЪЦ.МИТ./
ГЕРОИНЯ В РОМАНА "ПРЕСПАНСКИТЕ КАМБАНИ" ОТ Д. ТАЛЕВ
ИСТОРИЧЕСКА ОБЛАСТ В СЕРЕРОЗАПАДНА РУСИЯ
АМЕРИКАНСКИ КОМПЮТРИ
ГРАД В ИСПАНИЯ
ГЕРОЙ В РУСКИЯ ФИЛМ "ДИВИЯТ КАПИТАН"
ХУДОЖЕСТВЕНИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ
Г-Я В ПОЛСКИЯ ФИЛМ "ДОКТОР МУРЕК"
ТРЕНЬОРЪТ НА НАЦ.ТИМ ПО ФУТБОЛ НА БЪЛГАРИЯ
БЪЛГАРСКА АРХИТЕКТКА
ЕЗЕРО ВЪВ ФИНЛАНДИЯ
ПРАИСТОРИЧЕСКИ ЧОВЕК В ТИРОЛ
ФИНЛАНДСКО НАРЕЧИЕ
ЯРКИ ОСВЕТЯВАНИЯ
НАШ ДИДЖЕЙ
ДЕЗОКСИРИБОНУКЛЕИНОВА КИСЕЛИНА /СЪКР./
НАША ПОПФОЛК ПЕВИЦА
БЪЛГАРСКИ МОТОЦИКЛЕТИСТ
БЪЛГАРСКИ ЦАР
РУСКА ОПЕРНА ПЕВИЦА
ЧАСТ ОТ ЦИГАРА, ПРЕЧИСТВАЩА ПУШЕКА /МН.Ч./
ОБРЕДНИ ХЛЯБОВЕ
РАЛО /ОБЛ./
ФРЕНСКИ КОМПОЗИТОР
ТЪРГОВСКИ ОБМЕН НА СТОКИ
МОНГОЛСКИ ПАСТИРИ
ГРАД В БЕЛГИЯ
СЕЛО ВЪВ ВАРНЕНСКО
РОМАН ОТ АНА. КАРИМА
ИЗКУСТВЕНО ЗЕМНО ВЪЗВИШЕНИЕ
НАША ИЛЮЗИОНИСТКА
ЗВЕЗДА ОТ СЪЗВЕЗДИЕ ГОЛЯМО КУЧЕ
ИМЕНАТА ТУРСКИ МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ /1991-1994/
ГРАД В БРАЗИЛИЯ
РОМАН ОТ ГЕОРГИ ИЛИЕВ
НОВОГОДИШНО УКРАСЕНО ДЪРВО
ГОРСКИ ЖИВОТНИ
ПОСТЪПКА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ДРУГ ЧОВЕК
МЕЖДУНАР. ОРГАНИЗАЦИЯ ПО ГРАЖД. ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ
ШЕФОВЕ НА БРИГАДИ
СУЛТАНСКА ЗАПОВЕД
КОРАЛОВИ ОСТРОВИ
НАРОДНОСТ В НИГЕРИЯ
БЪЛГАРСКА СЪСТЕЗАТЕЛКА ПО ТАЕКУОНДО
ПОДВИЖНА ПОЛИЦА ЗА КНИГИ
ВНЕЗАПНО ПРЕТЪРСВАНЕ
МИГНОВЕНИЕ
ГРАД В ЯПОНИЯ
СПЪТНИК НА ЮПИТЕР
ИРОНИЧНИ ПСЕВДОНИМИ
ШМАЙЗЕР
ЕКСПЕРИМЕНТ,ОПИТ
СЕЛО В КЮСТЕНДИЛСКО
НАШ ФИЛМ
ЛАТВИЙСКА ДЪРВОДОБИВНА ФИРМА
РОМАН ОТ АЛЕКСЕЙ ТОЛСТОЙ
ДЕПАРТАМЕНТ ВЪВ ФРАНЦИЯ
ПООТРАСЛО ТЕЛЕ
ОВОЩНО ДЪРВО
АЗЪРБАЙДЖАНСКА МУЗИКОВЕДКА
US ФИЛМ
БУНТОВЕ /ОСТ./
ХЪРВАТСКИ ОСТРОВ
КЪЩИ ЗА ПОЧИВКА
МОРСКА КОСТЕНУРКА
СТАРА ТУРСКА МОНЕТА
ВОЙСКОВО ПОДРАЗДЕЛЕНИЕ
ПОПУЛЯРЕН НАШ ТВ ВОДЕЩ
ВЕЩЕСТВО В ЛИМОНОВИТЕ СЕМЕНА
КАЛЪФ ЗА ПИСТОЛЕТ
МЕТАЛНА ЖИЦА
РЕКА В ЛАОС
МИНОХВЪРГАЧКА /МН.Ч./ МОДИФИКАЦИЯ НА ЛЕКА КОЛА „ФОРД“
ФИНЛАНДСКИ АРХИТЕКТ
СЪДОВЕ ЗА ТЕЧНОСТИ И ГАЗОВЕ
КАЛАЕНА РУДА
АЛБАНСКА ТЕЛЕГРАФНА АГЕНЦИЯ
БАЛКАНСКА СТОЛИЦА

РЕЧНИК: Акче, Влока, Вотиа, Ипора, Колин, Конен, Лекок, Нира, Салт, Хийт.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

www.duma.bg

„Лъвовете” отнесоха Кипър с 3:0 в Чехия

Волейболистите с перфектен старт на световната квалификация в Опава

Цветан Соколов (вдясно) забива през блокадата на кипърека Владимир Кнежевич за победата на България

Националният ни отбор по волейбол започна с убедителна победа участието си в квалификационния турнир за световното в Полша през септември. “Лъвовете” разбиха Кипър с 3:0 гейма (18, 19, 5). Срещата от Група I продължи само 68 мин., а последната част 16 мин. От титулярния състав за мача отсъстваше капитанът Тодор Алексиев. Посрещачът е получил разтежение и беше заменен от Валентин Братоев. Алексиев бе запазен от селекционера Камило Плачи и до края ще се включи в игра, ако има нужда. Като цяло мачът в Опава премина в тренировъчно темпо, като националите ни не се напъваха особено за победата. Италианецът заложи в посрещане на Тодор Скримов и Валентин Братоев, а останалите в стартовия състав бяха Георги Братоев, Теодор Тодоров, Виктор Йосифов, Цветан Соколов и Теодор Салпаров. До края на мача бе направена само една промяна, като Николай Николов влезе на мястото на Тодоров.

България поведе с 6:4 в началото на двубоя. Тодор Скримов направи резултата 8:6 при първото техническо прекъсване. При 2-рата почивка нашите водеха с 16:10. До края “лъвовете” диктуваха нещата и дръпнаха.

Кипър поведе в началото на 2-рата част с 3:1, след като Владимир Кнежевич хвана на блок Цветан Соколов. До първата почивка обаче нашите обърнаха резултата за 8:7. Разликата нарасна бързо до 12:8, а след сервис и ас на Соколов поведохме с 16:12. До края звездата на Тренто бе най-активен и нашите затвориха гейма с 25:19. В последната част имаше само един отбор - този на България. Точно тогава в игра се появи центърът Николай Николов, който замени успешно Тодоров. От всички точки кипърците отбелязаха само 1, а останалите бяха записани на актива им след грешки на българите. Най-резултатен бе Соколов, който завърши с 15 т. Валентин Братоев добави още 9 т., а брат му Георги Братоев се отличи освен с добра игра и с 4 блока. Конкурентът му на поста разпределител Андрей Жеков остана резерва. За кипърците Владимир Кнежевич нанизa 9 т. В другия мач от I кръг снощи играха Чехия и Холандия.

Днес България ще изиграе 2-рия си мач, който е срещу “лалетата”. Срещата в Опава е от 16.30 часа и ще бъде излъчена по ТВ 7. Утре нашите играят с домакина Чехия, а за световното ще се класират при 3 победи. По регламент само победителят отива на Мондиала.

Майнц пробва Неделев в центъра

Българската зимна придобивка на Майнц 05 Тодор Неделев ще бъде поставен на поста плеймейкър, твърди в. “Кикер”. Наставникът Томас Тухел търси упорито футболист с качества на “десетка” и смята, че доскорошното крило на Ботев Пд може да пасне именно на тази позиция. 20-годишният национал на България направи първа тренировка с новия си отбор вчера. От “Кофейс Арена” признават, че искат да привлекат плеймейкър през зимната пауза, посочвайки името на Джа-Чеол Коо от Волфсбург. “През лятото казахме, че Коо би бил правилният футболист за нас. През зимата нещата не са се променили”, заяви клубният мениджър Кристиан Хайдел. Неделев и компания заминават днес за испанския курорт Марбея, където ще останат на лагер до 12 януари. В Южна Испания тимът ще изиграе 2 контроли - срещу белгийския Остенде и холандския НЕК Ниймеген.

“Твърдо сме убедени в качествата, които Тодор Неделев притежава. Ще трябва обаче да почакаме, за да видим как се справя с промяната. Нова страна, нов език, нов отбор - знаем, че това са предизвикателства за един футболист”, заяви Томас Тухел.

“Готов съм, приех мисълта, че ще играя в Германия. Все още с езика не съм добре, но да мине време и съм сигурен, че ще го науча. Искам да дам всичко от себе си. Ще се раздавам максимално. Ще слушам какво ми се говори. За мен в Германия се играе най-добрият футбол, това е най-силното първенство в света. Харесвам Борусия Дортмунд и искам да играя срещу този отбор. Обичам Ботев и ми е тъжно, че си тръгвам. Време е вече да търся нови предизвикателства. Все пак се надявам един ден да се завърна в любимия си отбор”, заяви Неделев, преди да отпътува.

Тодор Неделев (вдясно) направи вчера първата си тренировка с Майнц

ЕЛЕДАЙТЕ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА
14.45 Блекбърн - Манчестър Сити
ПО НОВА СПОРТ
17.00 Рочдейл - Лийдс
ПО ТВ +
17.00 Малага - Атлетико
ПО ФИЛМ +
19.00 Валядолид - Бетис
21.00 Валенсия - Леванте
23.00 Райо Валекано - Виляреал

УТРЕ

ПО БТВ ЕКШЪН
16.00 Киево - Каляри
19.00 Фиорентино - Ливорно
21.45 Ювентус - Рома
ПО ТВ +
13.00 Севиля - Хетафе
ПО ФИЛМ +
17.00 Барселона - Елче
19.00 Осасуна - Еспаньол
21.00 Сосиедад - Атлетик

КРАТКИ

Лудогорец договори контрола с Шериф

Шериф Тираспол отново ще бъде съперник на Лудогорец по време на лагера в Турция, твърдят медиите в Молдова. Мачът трябва да се играе на 28 януари. За момента от българския тим не са обявили официално съперниците по време на първия подготвителен лагер в Анталия. Очаква се Лудогорец да изиграе 3 мача в Турция преди заминаването за Испания. Със сигурност става дума за силни отбори с европейско участие този сезон. Миналата година Лудогорец победи Шериф с 3:1, а головете отбелязаха Роман Безяк, Неманя Милисавлевич и Козмин Моци. Именно от този тим в Лудогорец пристигна вратарят Владислав Стоянов. Този сезон Шериф игра в Лига Европа, а 3 гола с екипа на молдовците реализира българският нападател Исмаил Иса.

3 1 8
5

ПЕЧАЛБИ ОТ ТИРАЖ №1

6 от 49

I ТЕГЛЕНЕ
I гр. (6) няма
II гр. (5) 13 по 4637,30 лв.
III гр. (4) 953 по 63,30 лв.
IV гр. (3) 16 559 по 5,10 лв.
ДЖАКПОТ: 406 782,36 лв.
II ТЕГЛЕНЕ
I гр. (6) няма
ДЖАКПОТ: 241 139,38 лв.

6 от 42

I гр. (6) няма
II гр. (5) 20 по 978,60 лв.
III гр. (4) 961 по 20,40 лв.
IV гр. (3) 15 071 по 1,90 лв.
ДЖАКПОТ: 318 158,40 лв.

5 от 35

I ТЕГЛЕНЕ
I гр. (5) 2 по 14 016,20 лв.
II гр. (4) 347 по 80,80 лв.
III гр. (3) 10 263 по 3,60 лв.
II ТЕГЛЕНЕ:
I гр. (5) 3 по 9344,10 лв.
II гр. (4) 309 по 90,70 лв.
III гр. (3) 10 632 по 3,50 лв.

ТОТО ДЖОКЕР
I гр. (3) 4 по 6103,40 лв.
II гр. (2) 1471 по 16,60 лв.

РЕЖАТ БЮДЖЕТА НА ЧЕРНО МОРЕ

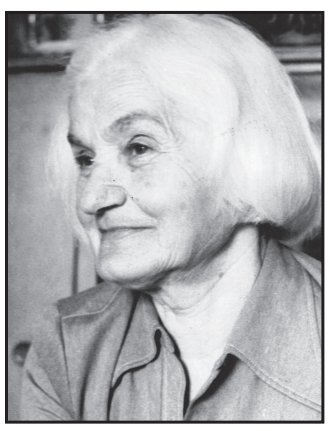
Бюджетът на Черно море за новата година ще бъде значително орязан. Очаква се до края на месеца “моряците” да се разделят с няколко ключови футболисти. Ръководството вече подготви трансфера на капитана Георги Илиев. Опитният полузащитник трябва да замине днес за Китай, където се очаква да подпише с втородивизионния Шъдзяджуан. Илиев е получавал около 8000 лв. месечно, което е била най-високата заплата в клуба. Александър Александров, Симеон Райков, Даниел Младенов и вратарят Емил Михайлов вероятно ще бъдат продадени. Ако водещите футболисти на варненци напуснат, това ще се отрази на възможността отборът да се класира за евротурнирите. Треньорът Георги Иванов-Гонзо обяви след края на есенните мачове, че това им е целта, а тя се постига с 3-то място в крайното класиране. Черно море се представи силно и зимува 6-и с 40 т., като е само на 3 т. от третия Левски. “Имаше колебания относно лагера ни в Турция, но вече мога да потвърдя, че такъв наистина ще се проведе в края на месеца”, заяви Гонзо.

ТЪЖЕН ПОМЕН

На 04.01.2014 г. се навършват 40 ДНИ от кончината на

ЦВЕТАНА ВАСИЛЕВА КЪРШОВСКА

художник

Обичаме те и много ни липсваш!

От близките

Панахидата ще се състои на 04.01.2014 г. (събота) от 12.00 часа в гробищен парк “Стадиона” гр. Самоков

ВЪЗПОМЕНАНИЕ

На 5.01.2014 г. се навършват **3 месеца** без нашия скъп баща, дядо и сродник

ЛЮБЕН ГЕОРГИЕВ МАНОЛОВ

14.09.1924 г. - 05.10.2013 г.

Три тъжни и скръбни месеца без теб.
Никога няма да те забравим!
Почивай в мир!

От семейството

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 06.01.2014 г. се навършват 3 ГОДИНИ от загубата на моя татко и моя дядо

ГОСПОДИН ЙОРДАНОВ КОЛЕВ

МНОГО ТЕ ОБИЧАМЕ!

От дъщеря и внучка

Нефтохимик остава в „А” група

Нефтохимик няма намерение да се отказва от участие в “А” група и насрочи дата за начало на зимната подготовка. Първоначално се планираше “шейховете” да стъпят на терена в края на месеца, но това ще стане в понеделник. Футболистите се събират за първа тренировка в 10.00 часа на стадиона в Долно Езерово. Ясно е само, че 5 момчета от старшата възраст на клуба ще бъдат привлечени към мъжкия отбор. Двама от тях са ясни - това са защитникът Георги Енчев, както и нападателят Евтим Димитров. Изпълнителният директор Костадин Джамбазов продължава да води разговори с различни фирми за подпомагане на клуба. Първите конкретни детайли могат да бъдат оповестени обаче след 15 януари. Заради финансовата криза напуснаха вече петима играчи от състава, който завърши есента. Това са Живко Петков, Мартин Сечков, Петър Димитров, Цветомир Цонков и Диян Христов. Договорите на Стамен Ангелов и Васил Калоянов пък изтекоха и не са подновени.

В момента Нефтохимик разполага само с 16 професионални футболисти. Треньорът Атанас Атанасов-Орела също обяви след загубата от Левски (1:6) в средата на декември, че си тръгва.

Малайзийка се снимка в Куала Лампур с купата на Мондиал 2014 в Бразилия. Притежател на златния трофей е Испания. В момента ФИФА организира световна обиколка

Венгер отрече за Бербатов

Митко се прибра в София

Мениджърът на Арсенал Арсен Венгер отрече, че иска да вземе Димитър Бербатов. Реакцията е типична за французина, който рядко разкрива своите трансферни цели, преди конкретната сделка да бъде финализирана. “Той не е име, което сме обсъждали към момента. Не сме се свързвали с никого. Просто обмисляме какви са вариантите. Трябва да призная, че те са ограничени”, заяви Венгер вчера на пресконференция преди мача с Тотнъм, който е от III кръг на ФА Къп.

Темата около българина и евентуалния му трансфер в Арсенал тепърва ще придобива нови измерения. Естествено, до момента нападателят на Фулъм не е споделял абсолютно нищо, както дори и мениджърът му Емил Данчев. Вестник “Метро” твърди, че самият Бербатов желае трансфер в Арсенал. Повод за публикацията в английското издание е снимка и видео в официалната страница на Бербатов във фейсбук. “Може да изстреля Арсенал към титлата” е надписът на фотоса на Бербатов.

Всеобща е надеждата на феновете на “топчиите”, че нашенецът ще може да замести французина Оливие Жиру на върха на атаката. Те считат, че е най-добре Митко да бъде 2-ри избор за Арсен Венгер, като в голяма част от мачовете ще стои на резервната скамейка. Привържениците коментират още, че през зимния трансферен прозорец трудно биха успели да вземат перспективен и млад играч от световна класа, който да гради своето бъдеще. Трансферната сума, която ще бъде платена за Бербатов, също не е маловажна. Появиха се информации, че шефовете на Арсенал ще предложат 2 млн. паунда. Сумата е малка, защото Митко остава без договор през лятото и ще може да си тръгне без пари.

Бившият футболист на Арсенал Пери Гроувс сподели преди няколко дни, че отборът трябва да направи всичко възможно, за да привлече Бербатов. Младият нападател на тима Яя Саного пък написа във фейсбук: “Добре дошъл!”, което е доста красноречиво. Същевременно известен британски букмейкър вече свали коефициента за трансфер на Бербо през януари до 1,67, а преминаване в Арсенал логично е с най-малка ставка и изглежда най-вероятния изход.

Бербатов се прибра в София с лично нает чартър. Той искал да се види с баща си по лични дела, които двамата са пожелали да запазят в тайна. Втората е, за да разговаря с Емил Данчев. Личният агент на Митко е трябвало да пътува за Лондон заради предстоящия трансфер на нападателя, но му се наложило да остане в София. Поради тази причина Бербатов е предпочел той да си дойде.

МЕСИ СТРУВАЛ 400 МЛН. ЕВРО

Суперзвездата на Барселона Лионел Меси бе оценен на 400 млн. евро. До тази констатация стигна немската агенция Euromericas Sport Marketing, която е направила изследването с още 4 престижни компании, работещи в сферата на спортния бизнес. Информация за аржентинеца е изследвана в 3 етапа - в качествено и количествено измерване на показателите. Първият е “физически данни, игрови и личностни показатели”, вторият - “медийно отразяване и репутация”, а последният - “разпознаваемост и репутацията на футболиста като марка и рекламно лице”. Според финансовите изследователи настоящата откупна цена в договора на Меси трябва да бъде променена. В момента тя е 250 млн. евро.

Меси се завърна в Каталуния, след като последните 2 месеца лекува контузия в родината си. Вчерашната открита тренировка бе изгледана от 13 000 фенове. Кавалерът на “Златната топка” за последните 4 години се отличи с хеттрик и асистенция, но отборът му загуби с 4:5. Барса приема утре новака Елче в XVIII кръг на испанското първенство.

Лионел Меси пази топката от съотборниците си в Барселона на откритата тренировка, на която присъстваха 13 000 фенове

ДВАМА ЮНОШИ ПОДПИСАХА С ЦСКА

ЦСКА подписа договори с 2-ма от най-талантливите си юноши. 18-годишните Васил Попов и Пол Александров парафираха за по 3 г. с “армейците”. Това са първите им професионални контракти и вече са на разположение на Стойчо Младенов за зимната подготовка. Така новите попълнения на “Армията” вече са 4-ма, след като преди това бе взет Тони Силва и Здравко Илиев. Португалецът е играл за втория отбор на Ливърпул, а Илиев идва от Берое, след като договорът му изтече. ЦСКА е на път да подпише с още 2 нови попълнения в следващите дни. Това са нигерийският халф Стивън Сънди, по-известен като Съни, и играчът на Ботев Пд Борис Галчев. Съни е играл за младежкия национален тим на Испания. За подписа му се бори и гръцки средняк. “Червените” обаче са фаворити, тъй като той иска да играе в по-голям отбор, за да впечатли селекционера на Нигерия Стивън Кеши преди Мондиал 2014 г. За да се завърне Галчев, Ботев да вземе нов вътрешен халф. Поне 7 футболисти пък ще се разделят с ЦСКА в следващите дни. Стойчо Младенов постави в черния си списък Мамади Сидибе, Брайън Хауърд, Християн Кировски, Омар Косоко, Христо Мартински, Иво Райков и Николай Дюлгеров. Очаква се всеки да разтрогне по взаимно съгласие. Марсиньо или Томаш Черни пък могат да бъдат продадени при оферта от чужбина. За първия ЦСКА може да получи около 300 000 евро, а за втория по-малко. Първото занимание за 2014 г. ще се проведе в Гърция в понеделник. Сутринта на същия ден “червените” заминават за Ксанти.

Левски търси защитник, нападател и плеймейкър

Тони Здравков и Христо Йовов формулираха целите си при правенето на зимната селекция. Левски търси приоритетно ляв бек, централен защитник и плеймейкър. Аймен Белаид от Локо Пд на този етап е фаворит за нов централен бранител, въпреки че Левски води преговори и за Борислав Стойчев от Берое, а гледа и доста чужденци. Мечтата на феновете да видят Гара Дембеле в момента изглежда недостижима, а минимални са шансовете за сделка и с национала Венцислав Христов (Берое). Дембеле бе освободен от германския Фрайбург, но Ясен Петров иска да го вземе в китайския Шъдзяджуан. Бившият наставник на Левски примамва тъмнокожия таран с по-голяма заплата. Последната година Дембеле игра в друг китайски тим - Вухан Зал. Там той бе преотстъпен от Фрайбург.

На “Герена” усилено работят по продажбата и на Гари Родригес, което означава, че “сините” отново ще търсят и качествен флангови футболист. Опция в момента е Антон Огнянов (Любимец), който може да играе като ляв защитник и като ляв халф. Той обаче е в плановете и на още няколко клуба, сред които са Литекс и роднят му Берое.

Същевременно близнаците Радослав и Борислав Цоневи са твърдо решени да се наложат в първия тим на Левски. Младоците тренират здраво преди да е стартирала зимната подготовка на 12 януари. “Почивахме 5 дни. Това ни беше достатъчно”, споделиха юношите на “сините”, които вчера тренираха двуразово на ст. “Георги Аспарухов”. Борислав Цонев успя да запише доста минути през първата част от сезона. В последните срещи той се превърна в титуляр, като дори започна мачовете срещу Лудогорец, Ботев Пд и ЦСКА. Ради Цонев игра под наем в Ботев Вр, но от “Герена” си го върнаха и възлагат надежди и на него за мачовете след паузата. Двамата близнаци са част от “сините” още от времето, когато треньор бе Николай Костов. Специалистът не криеше симпатиите си към Антонио Вутов и братя Цоневи.

Гари Родригес може да се озове в Израел. На “Герена” са получили оферта от Макаби Хайфа. Преди Нова година Лудогорец също заяви, че има интерес към “лалето”. Тодор Батков обаче иска повече пари за звездата си. Есента Родригес игра в 22 мача за първенството, в които вкара 11 гола и направи 8 асистенции. В Левски изчакват и решението на още няколко клуба, които са заявили интерес към крилото. Всичко ще стане ясно в близките дни.

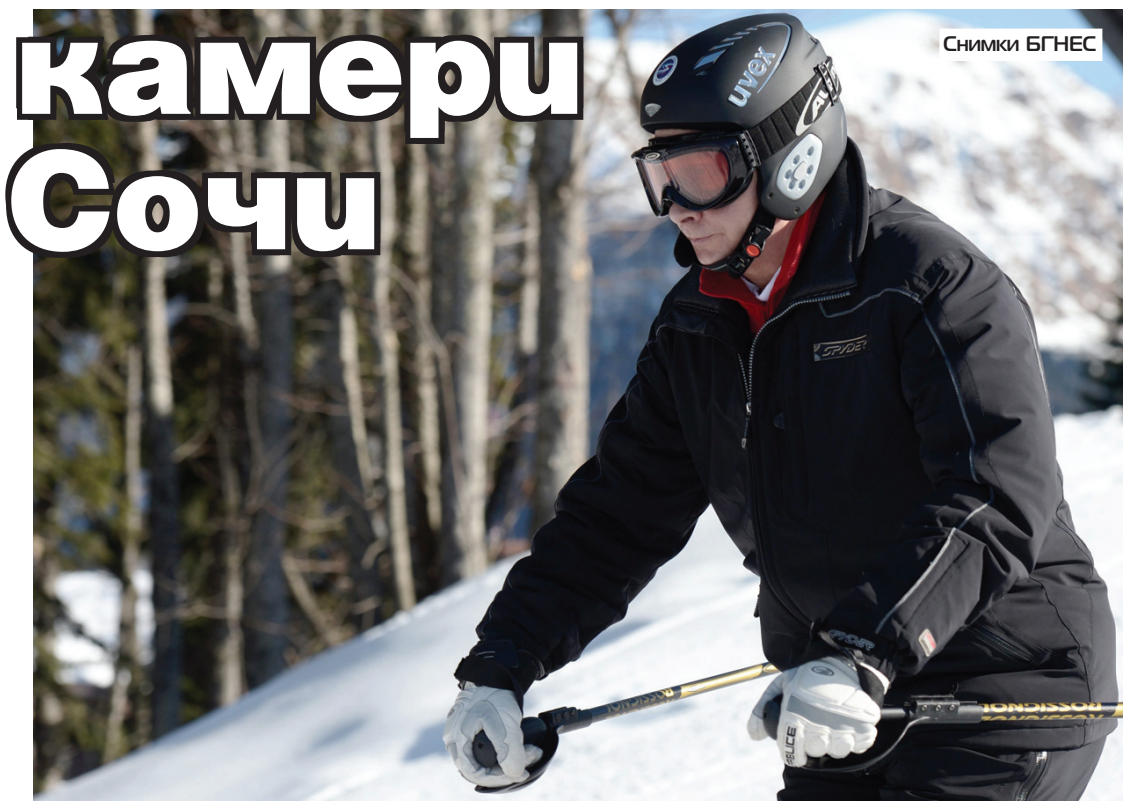
www.duma.bg

Арсен Венгер отрече за Бербатов

Стр. 39

11 000 камери пазят Сочи

Снимки БГНЕС

Владимир Путин изпробва ски пистите в Сочи

Владимир Путин пробва ски пистите

11 000 камери ще следят за реда по време на Зимната Олимпиада в Сочи, стартираща на 7 февруари, пише "Известия". Техниката ще бъде поставена практически навсякъде и ще послужи за повече спокойствие на спортисти и фенове. След 2-та атентата във Волгоград отпреди дни Русия има нужда от гаранции за безопасност, предоставени от камерите. Организаторите на Игрите ще могат да следят случващото се не само в района на спортните обекти, но и на публични места като хотели, гари и спирки в Сочи.

Владимир Путин, който извършва проверки из олимпийските обекти, се спусна няколко пъти със ски по пистите из планините в Сочи, съобщи Итар-Тасс. Руският президент нареди да се проведе пълна инспекция дали са готови съоръженията и инфраструктурата, съобщи говорителят му Дмитрий Песков. Според него всички официални лица, отговорни за организирането на Игрите, водени от вицепремиера Дмитрий Козак, са в Сочи. В следващите дни Путин ще прегледа всички съоръжения и още веднъж подготовката по откриването на Олимпийските и Параолимпийски игри, добави говорителят.

Президентът на МОК Томас Бах призова политиката да не се намесва в Зимните олимпийски игри в Сочи, които ще са най-скъпи в историята на модерния олимпизъм. "Подобен спортен форум не бива да става арена на политически борби. Игрите в Сочи трябва да бъдат демонстрация на единство в многообразието и на забележителни спортни постижения", каза Томас Бах. Германецът осъди атентатите във Волгоград и добави, че тероризмът не бива да триумфира. Президентът на МОК изрази надежда, че Русия ще организира безопасни Игри.

Цвети отказа японка в Сидни

Цветана Пиронкова (№108 в света) отказа японката Аюми Морита на старта на квалификациите в Сидни ($710 000). Мачът бе прекратен при резултат 6:3, 2:0 в полза на първата ни ракета. Морита спря да играе заради контузия, която не й позволяваше да бъде равностойна на 26-годишната пловдивчанка. По този начин, макар и след травма на японката, Цвети вече води с 4:0 в преките двубои, без да е загубила сет, а следващата й противничка в австралийския град бе Марина Заневска. 20-годишната украинка достигна до №12 в ранглистата при девойките, а в момента се намира под №118 при жените или на единадесет места под рекордното си класиране. В кратката си професионална кариера Заневска се състезава предимно на турнирите от ITF, а на тези от WTA тура има едва десетина участия и един път е успявала да запише победа в основна схема. Това става в Линц в края на миналата година, и то след успех срещу друга тенисистка, преминала през квалификациите. В останалите си участия на WTA тура губи или в квалификациите, или в първи кръг на схемата. Мачът между Пиронкова и Заневска се игра през нощта. При нова победа българката отива в последния квалификационен кръг, където за място в основната схема ще срещне подобрата от Катаржина Питер (№119, Пол) и Шахар Пеер (Изр, №77). За победата над Морита Цвети заслужи 1 точка за ранглистата и $635 от наградния фонд.

Роджър Федерер (Швейц) връща топката от бекхенд за победата над Маринко Матошевич (Авл) 6:1, 6:1 на 1/4-финал в Бризбейн. Следващият съперник на великия тенисист е Жереми Шарди (Фр), който излъга Самюъл Грот (Авл) със 7:5, 6:4

Шумахер може да загуби зрението си

Михаел Шумахер може да остане без зрение, когато бъде изваден от кома. Това твърди източник от клиниката в Гренобъл, пожелал анонимност, пред италианския вестник "Гадзета дело Спорт". Лекарите потвърдиха, че е напълно възможно Шумахер да получи трайни увреждания, но не уточниха какви ще са те конкретно. Това означава, че 7-кратният световен шампион във Формула 1 ще остане инвалид. От френската клиника обявиха, че липсата на новини за състоянието на Шумахер не трябва да тревожи повече от 100-те журналисти в района.

"Колкото повече време минава, толкова по-голям е шансът на Шумахер да оцелее. Липсата на резки промени в състоянието му е за добро", твърди говорителката на пилота Сабине Кем. В същото време уебсайтът на Шумахер излезе с благодарствено съобщение към всички, които подкрепят пилота. "След инцидента с Михаел бихме искали да благодарим на хората от цял свят, които ни изпращат пожелания за неговото бързо възстановяване. Това е изключителна подкрепа за нас. Знаем, че той е борец и няма да се предаде", се казва в писмото.

Ферари пък организира "тихо и спокойно събитие" с участието на своите фенове, с което отбеляза вчера 45-ия рожден ден на Шумахер. Мероприятието беше "изцяло в червено" и се проведе пред болницата в Гренобъл, където бившият пилот на Скудерията беше настанен след тежко падане със ски в неделя. Германецът е в изкуствена кома и стабилно състояние, въпреки че все още не е извън опасност. От Ферари съдействат на своя официален фенклуб, за да може тифозите да покажат по съответния начин своята подкрепа.

Легендарният пилот Ники Лауда заяви, че не спира да се моли за живота на колегата си. Австриецът заяви, че силно вярва, че горе има някой, който няма да позволи на Шуми да умре. "Само Бог може да му помогне. Шокиран съм от станалото, но се надявам на положителен изход. Не спирам да се моля", заяви Лауда. 64-годишният бивш състезател остана белязан за цял живот, след като изгуби част от дясното си ухо при катастрофа през 1976 г.

Гришо гледа, Маша пада от Серена Уилямс

Григор Димитров не можа да помогне на Мария Шарапова (Рус, №4 в света) срещу Серена Уилямс (САЩ, №1) на 1/2-финалите в Бризбейн, Австралия. Американката би с 6:2, 7:6 (7) и така продължи наказателната си акция. Серена вече е с 14 поредни победи над руското гадже на Гришо. 22-годишният хасковлия бе в ложите на трибуните, но присъствието му не вдигна духа на Маша, която се превърна в абонат на американката. Шарапова няма победа над Серена от 2004 г.

Двубоят изобилстваше от пробиви, бомбени уинъри, купища разигравания, пронизващи тъпанчетата крясъци и много емоции. На трибуните пък имаше доста шеги. Един от феновете се провикна "Победителката печели Григор". В бокса на Уилямс пък бе Жереми Шарди - партньорът на двойки на Гришо, тренираш в академията на Патрик Мураторлу, който е и бивш треньор на българина и настоящ любовник на американката. Серена ще играе на финала срещу Виктория Азаренка (Блрс, №2), която обърна Йелена Янкович (Сърб, №8) 1:6, 6:3, 6:4.

следайте

ПО ТВ 7
ВОЛЕЙБОЛ
16.30 България - Холандия (мъже)
ПО НЮЗ 7
17.30 България - Чехия (жени)
ПО БНТ 1
РАЛИ "ДАКАР"
17.00 (дневник)
ПО БНТ 2
БИАТЛОН
13.25 СК в Оберхоф (мъже)
ПО ЕВРОСПОРТ
СКИ
10.45 и 14.15 СК в Загреб (жени)
СКИ-БЯГАНЕ
12.00 и 17.00 "Тур дьо ски"
СКИ-СКОКОВЕ
15.00 Четирите шанци в Инсбрук
СПУСКАНЕ С ШЕЙНИ
18.45 и 19.45 СК в Кьонихзее
ПО ЕВРОСПОРТ 2
ТЕНИС
17.00 Турнир в Доха (мъже, финал)
ПО ФИЛМ +
11.00 Турнир в Бризбейн (жени)

УТРЕ

ВОЛЕЙБОЛ
ПО ТВ 7
19.30 България - Чехия (мъже)
ПО НЮЗ 7
17.30 България - Беларус (жени)
ПО БНТ 1
РАЛИ "ДАКАР"
22.50 (дневник)
ПО БНТ 2
БИАТЛОН
13.45 СК в Оберхоф (мъже)
ПО ЕВРОСПОРТ
СЕВЕРНА КОМБИНАЦИЯ
10.45 СК в Чайковски
СКИ-БЯГАНЕ
14.30 и 15.45 "Тур дьо ски"
СКИ-СКОКОВЕ
15.15 Четирите шанци в Инсбрук
ПО ФИЛМ +
ТЕНИС
11.00 Турнир в Бризбейн (мъже)

кратки

Франция срещу Полша на финала на „Хопман къп"

Франция ще играе срещу Полша на финала на "Хопман къп", турнир по тенис за смесени отбори в Пърт, Австралия. В последния кръг от група В Франция победи защитаващата титлата си Испания с 3:0. В отделните срещи Ализе Корне се наложи над Анабел Медина Гаригес с 6:2, 6:2, а Жо-Вилфред Цонга спечели трудно срещу Даниел Муньос де ла Нава с 6:4, 6:7 (7), 6:2. На двойки Корне и Цонга спечелиха с 8:3 гейма. Франция за 3-ти път ще играе на финала в този турнир след загубите си през 1998 и 2012 г.

Иванович срещу Винъс на финала в Оукланд

Ана Иванович ще играе срещу Винъс Уилямс за титлата на турнира в Оукланд, Нова Зеландия ($250 000). Сръбкинята преодоля Кирстен Флипкенс (Бел) с 6:0, 7:6(3) за малко над час игра. Американката стигна до финалния сблъсък, след като сънародничката й Джейми Хемптън се отказа заради травма. Любопитен факт е това, че Иванович и Флипкенс са добри приятелки и прекарват заедно сериозна част от свободното си време. В единствената предишна среща помежду им, играна в Линц преди 2 години, белгийката се наложи с 6:4, 6:0. "Винаги е трудно да играеш срещу добър приятел, но това е просто един мач. Ще излезем на корта и ще играем, а после ще вечеряме заедно", каза Иванович преди двубоя.